

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS
VIEŠOSIOS POLITIKOS IR ADMINISTRAVIMO INSTITUTAS

Valdas Šidlauskas

KAUNO MIESTO GYVENTOJŲ LŪKESČIAI SPORTO IR REKREACIJOS
INFRASTRUKTŪROS PLĖTRAI

Magistro darbas

Darbo vadovas

Prof. habil. dr. G. Merkys

KAUNAS, 2015

KAUNO TECHNOLOGIJOS UNIVERSITETAS
SOCIALINIŲ, HUMANITARINIŲ MOKSLŲ IR MENŲ FAKULTETAS
VIEŠOSIOS POLITIKOS IR ADMINISTRAVIMO INSTITUTAS

KAUNO MIESTO GYVENTOJŲ LŪKESČIAI SPORTO IR REKREACIJOS
INFRASTRUKTŪROS PLĖTRAI

Miestų ir regionų vystymo magistro darbas
Studijų programa 621S33001

Darbo vadovas

(parašas)

Prof. habil. dr. G. Merkys
2015-01-14

Recenzentas

(parašas)
Lekt. R. Rauleckas
2015-01-20

Atliko

(parašas)

SMTV – 3/2 gr. stud.

V. Šidlauskas
el. paštas: valdas.sidlauskas @ktu.edu
2015-01-14

KAUNAS, 2015

PATVIRTINIMAS APIE MAGISTRO BAIGIAMOJO DARBO SAVARANKIŠKUMĄ

Patvirtinu, kad parengtas **magistro darbas**

KAUNO MIESTO GYVENTOJŲ LŪKESČIAI SPORTO REKREACIJOS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRAI

- atliktas savarankiškai ir jo dalys arba visas darbas nėra nukopijuotas nuo kitų autorių darbų;
- nebuvo pateiktas atsiskaitymui šiame ar kitame KTU fakultete arba kitoje aukštojoje mokykloje;
- pateiktos nuorodos į visus kitų autorių darbus, kurių medžiaga pasinaudota.

Valdas Šidlauskas

(parašas)

2015-01-14
Data

Šidlauskas, V. *Kauno miesto gyventojų lūkesčiai sporto rekreacijos infrastruktūros plėtrai*. Miestų ir regionų vystymo magistro darbas. Studijų programa 621S33001. Vadovas prof. habil. dr. G. Merkys. Kaunas: Kauno technologijos universitetas, Socialinių, humanitarinių mokslų ir menų fakultetas, 2015, 62 p.

SANTRAUKA

Magistro baigiamajame darbe atskleistas sveikos gyvensenos ir rekreacijos vaidmuo modernioje visuomenėje. Minėti dalykai traktuojami kaip viešasis gėris ir vertybė. Miesto sporto, laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūra traktuojama, kaip viešoji paslauga. Vadovaujamosi nuostata, jog gyventojų pasitenkinimas minimo profilio paslaugomis gali būti tiriamas, panaudojant masines gyventojų apklausas. Antrinių duomenų analizei pasirinkta 2014 m. atlikta 1932 Kauno miesto gyventojų apklausa. Iš 198 šios apklausos pirminių indikatorių magistro darbe atrinktas ir detaliai analizuojamas 21 pirminis indikatorius, atspindintis sporto, laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūros būklę. Išanalizuotas paslaugų reitingas, panaudojant faktoriinę analizę, sukonstruotos 9 vartotojų pasitenkinimą atspindinčios psichometrinės skalės. Pagal pasitenkinimo lygį paslaugos suklasifikuotos, naudojant klasterinę analizę. Remiantis skalių įverčiais atskirose seniūnijose, sudarytas pasitenkinimo paslaugomis „žemėlapis“. Darbe pateiktos išvados apie atitinkamo profilio infrastruktūros būklę ir pateiktos rekomendacijos dėl sektoriaus plėtros.

Šidlauskas, V. Expectations of Kaunas City Population on Sport and Recreation Infrastructure Development. Master's Thesis in Urban and Regional Development. Study programme 621S33001. Supervisor prof. Habil.dr. G. Merkys. Kaunas: Faculty of Social Sciences, Arts and Humanities, Kaunas University of Technology, 2015, 62 p.

SUMMARY

The present master's thesis disclose the significance of healthy lifestyle and recreation for the modern society. Healthy living and recreation are treated as public values; moreover, sports, spare-time and recreation facilities are considered as public services of the city. Therefore, the approach is taken in this job, that a satisfaction of citizens in the mentioned above services may be explored by means of public surveys. For the secondary analysis the poll of 1932 residents of Kaunas of the year 2014 was chosen. 21 initial indicator of the mentioned above poll has been selected out of 198 initial indicators and explicitly analyzed here in the master's thesis. The selected indicators reflect the condition of the sports, spare-time and recreation facilities. The rating of the services has been analyzed by means of factor analysis; furthermore, 9 psychometric scales reflecting satisfaction of the customers have been designed. Using cluster analysis the services have been classified by the satisfaction level. On the basis of values of the scales of separate parts of the city the "map" of residents' satisfaction in services has been made. The thesis provides the conclusions about the condition of the facilities of the respective profile and gives recommendations with regards to the development of the sector.

TURINYS

SANTRAUKA.....	4
LENTELĖS.....	7
PAVEIKSLAI.....	8
PRIEDAI.....	9
PAGRINDINĖS SĄVOKOS	10
ĮVADAS.....	11
1. URBANISTINĖS PLĖTROS IR SOCIALINĖS GEROVĖS DERMĖ UŽTIKRINANT SPORTO IR REKREACIJOS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRĄ.....	14
1.1. Sveika gyvensena ir rekreacija kaip viešas gėris ir vertybė	14
1.2. Sporto ir rekreacijos (laisvalaikio) infrastruktūra kaip viešojo paslauga.....	21
1.3. Sporto ir rekreacijos infrastruktūra kaip savitas urbanistinės plėtros objektas	25
1.4. Sporto, laisvalaikio ir rekreacijos ypatumai Kauno mieste	28
1.5. Sporto ir rekreacijos infrastruktūros vertinimas.....	33
2. ANTRINĖS DUOMENŲ ANALIZĖS TYRIMO METODIKA	40
2.1. Gyventojų apklausos tyrimo indikatoriai	40
2.2. Gyventojų apklausos tyrimo imtis.....	41
3. SPORTO IR REKREACIJOS INFRASTRUKTŪROS TYRIMO REZULTATAI.....	45
3.1. Vartotojų pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis pirminiai rodikliai: bendrasis reitingas	45
3.2. Pasitenkinimo paslaugomis skalių įverčių sudarymas ir jų analizė	48
3.3. Gyventojų pasitenkinimas viešosiomis paslaugomis pagal Kauno miesto seniūnijas	53
IŠVADOS	56
REKOMENDACIJOS	58
LITERATŪRA	59
PRIEDAI.....	63

LENTELĖS

1.1.lentelė. Ažuolyno, Kalniečių ir Vytauto parkų esamos būklės apibūdinimas.....	34
1.2. lentelė. Rajoninės reikšmės atskirųjų rekreacinių želdynų vieta bei jų aptarnavimo.....	
spindulys miesto rajonuose (Kauno bendrasis planas (BP), 2011).....	34
1.3. lentelė. Rekreacines paslaugas teikiančių įstaigų kiekis pagal veiklos rūšį (sporto šaką).....	37
2.1. lentelė. Sporto ir laisvalaikio (rekreacijos) pirminių rodiklių faktorizacija, rotuota komponentų matrica	42
2.2. lentelė. Supaprastinto modelio pirminių rodiklių faktorizacija, rotuota komponentų matrica.....	43
2.3. lentelė. Psichometrinės skalės, atspindinčios sporto, laisvalaikio ir rekreacijos paslaugų.....	
vertinimą.....	44
3.1. lentelė. Pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis pirminiai rodikliai: (Merkys, Brazienė 2014)....	46
3.2. lentelė. Apibendrintų dimensijų turinio indikatorių lentelė.....	49
3.3. lentelė. Panašiai vertinamų paslaugų klasterių distancijų skalės.....	51
3.4. lentelė. Kauno miesto seniūnijų gyventojų pasitenkinimo/nepasitenkinimo paslaugomis statistinių išskirčių žemėlapis	54
3.5. lentelė. Statistinių išskirčių žemėlapyje naudojamų apibendrintų indikatorių sudėtis.....	54

PAVEIKSLAI

1.1. pav. Uždaro tinklo sporto bazių pasiskirstymas (Kauno BP, 2011).....	32
1.2. pav. Rekreacinių paslaugų teikėjų ir sporto objektų pasiskirstymas Kauno mieste.....	36
2.1.pav. Klausimyno atkarpa / pavyzdys (Merkys, Brazienė 2014).....	41
3.1.pav. Sporto, laisvalaikio ir rekreacijos paslaugų vertinimų reitingas savivaldybėje.....	47
3.2.pav. Apklausos apie sporto ir rekreacijos infrastruktūrą apibendrintų dimensijų reitingo grafikas.....	49
3.3.pav. Klasterinės priklausomybės dendrograma.....	52

PRIEDAI

1. PRIEDAS. Kauno miesto parkai ir skverai (Kauno BP, 2011).....	59
2. PRIEDAS. Atviro tinklo kūno kultūros ir sporto objektai Kauno mieste (Kauno BP, 2011)..	63
3. PRIEDAS. Atviro tinklo Kūno kultūros, sporto ir laisvalaikio paslaugas teikiančios įstaigos (Kauno BP 2011, www.kaunas.lt 2014, įstaigų tinklalapiai).....	64
4. PRIEDAS. Uždaro tinklo rekreacines paslaugas teikiančios įstaigos ir jų objektai įstaigos (Kauno BP 2011, www.kaunas.lt 2014, įstaigų tinklalapiai).....	73
5. PRIEDAS. Kitas rekreacines paslaugas teikiančios įstaigos. (Kauno BP 2011, www.kaunas.lt 2014, Kauno ligonių kasa, įstaigų tinklalapiai 2014).....	77
6. PRIEDAS. Kauno miesto rekreacines paslaugas teikiančių įstaigų ir jų objektų suvestinė.....	80
7. PRIEDAS. Rekreacinių paslaugų pasiskirstymas rajonuose (ANOVA) lentelė (Merkys, 2014).....	81

PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Infrastruktūra - įrenginiai (transporto, ryšių, energijos, vandens tiekimo, statybos) ir įstaigos (mokyklos, rengiančios kvalifikuotus darbuotojus, ligoninės), reikalingos normaliai gamybinių ūkio šakų ir visuomenės veiklai (Tarptautinių žodžių žodynas, 2013).

Miestas – ypatinga visuomenės organizacijos teritorinė forma, ne vien mechaninė zonų, gatvių, aikščių, statinių ir įrenginių visuma - tai savitas sudėtingas techninis, inžinerinis ir socialinis organizmas, turintis bendrų visiems miestams ir specifinių funkcionavimo ypatumų (Vanagas, J. 2008).

Planas (projektas) – teritorijų planavimo dokumentas, kuriame užfiksuotos žinios apie teritorijas, žemės sklypus arba jų grupes, jų tvarkymo ir plėtojimo reikmes, sąlygas bei tvarką (Vanagas, J. 2008).

Rekreacija – tai žmogaus sveikatos atgavimas, fizinį jėgų atkūrimas (susigražinimas), teigiamos emocinės, dvasinės, kultūrinės psichoemocinės būsenos, malonių pojūčių, išgyvenimų atkūrimo, atnaujinimo procesas (Vitkienė, E. 2002).

Teritorija – urbanistikos ir teritorijų planavimo srityje žemės paviršius su gamtos turtais, miestų ir kaimų gyvenvietėmis, komunikacijomis, pastatais, statiniais ir traktuojamas kaip ypatingas erdvės išteklis (Vanagas, J. 2008).

Urbanizacija – objektyvus miestų ir jų sistemų raidos procesas. Urbanistika – urbanizacijos proceso valdymo instrumentas. Urbanistika yra mokslo ir studijų bei profesionalios veiklos sritis, kurios objektai yra miestai, jų sistemos ir socialiniai, ekonominiai bei kiti su jų vystymusi glaudžiai susiję procesai (Juškevičius, P. ir kt. 2013).

Viešoji paslauga - Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, viešoji paslauga — tai valstybės ar savivaldybių įsteigtų specialių įstaigų bei organizacijų veikla, teikianti gyventojams socialines, švietimo, mokslo, kultūros, sporto ir kitas įstatymų numatytas paslaugas.

Pasitenkinimas paslaugomis – vartotojo subjektyvus požiūris (nuomonė) apie suteiktą paslaugą, jos naudą, kokybę, atitikimą lūkesčiams (Merkys, G. 2014).

IVADAS

Pastaraisiais dešimtmečiais vyrauja Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) pasiūlyta sveikatos samprata, kai sveikata suvokiama kaip „visiška fizinė, dvasinė ir socialinė gerovė, o ne tik ligos ar negalavimo nebuvimas“. Didžiausią įtaką sveikatai turi gyvensena, kuri suvokiama kaip asmens individuali veikla, įpročių ir papročių visuma, veikiama ir stiprinama socializacijos proceso visą žmogaus gyvenimą. Mokslas ir socialinė praktika pateikia vis daugiau įrodymų, kad būtent sveika gyvensena yra esminis ir lemiamas sveikatos išsaugojimo veiksnys. Kita vertus, sveikatos praradimas, kuris dažnai kyla dėl neteisingo gyvenimo būdo, žalingų įpročių, griaua žmonių gyvenimo kokybę, užkerta galimybes, atneša didžiulius ekonominius nuostolius individui, šeimai, visuomenei. Taigi, sveika gyvensena laikytina fundamentalia visuomenine vertybe ir viešuoju gėriu. Sveikos aplinkos ir sveikatos išsaugojimas yra vienas esminių darnios plėtros tikslų. Savo ruožtu darnios plėtros paradigma šiandien pelnytai yra viena įtakingiausių ideologijų, modeliuojančių žmogaus ir visuomenės raidą.

Į sveiką gyvenseną orientuotai gyventojų veiklai užtikrinti yra reikalinga sporto, aktyvaus laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūra – viešai prieinami aikštynai, specializuotos ir universalios sporto salės, dviračių takai, vaikų žaidimo aikštelės, parkai, paplūdimiai etc. Tokio tipo objektų įrengimas, atitinkamos infrastruktūros plėtra, būklės palaikymas yra viešoji paslauga, kuri turi būti vienodai prieinama įvairiems gyventojų sluoksniams. Deja, sparčios urbanizacijos kontekste aktyvaus laisvalaikio, sporto ir rekreacijos infrastruktūros klausimai neapdairiai ir klaidingai nustumiami į antrą planą, pirmenybę teikiant transporto magistralėms, naujiems kvartalams, logistikos ir prekybos centrams etc. Dauguma Lietuvos didmiesčių - Vilnius, Kaunas, Klaipėda – visumoje pasižymi gražia gamtine aplinka, gausiais želdynais, vandens telkiniais ir pan., tačiau galimybės efektyviau ir kryptingiau plėtoti sporto ir rekreacijos infrastruktūrą Lietuvoje nėra pakankamai išnaudojamos. Atitinkami klausimai ne per dažniausiai diskutuojami viešojoje erdvėje, retai patenka į vietos valdžios politines darbotvarkes, gausesnių asignavimų šiai sričiai taip stinga.

2009 m. LR Vidaus reikalų ministerijos iniciatyva buvo parengta rekomenduojamojo pobūdžio metodika, kviečianti visas institucijas, teikiančias viešąsias paslaugas gyventojams, reguliariai atlikti masines vartotojų apklausas (http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=348227&p_tr2=2). Šių apklausų tikslas - nustatyti vartotojų pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis indeksą. Minėta rekomenduojamojo pobūdžio metodika remiasi gerąja viešojo administravimo ES patirtimi ir atspindi LR centrinės valdžios siekį užtikrinti viešųjų paslaugų kokybę ir jos kontrolę, aprėpiant visus skirtingus paslaugų sektorius bei šalies regionus. Susipažinus su moksline literatūra, įvairių taikomųjų tyrimų atskaitomis, paaiškėjo, jog apie kai kurias viešąsias paslaugas, pvz., sporto, aktyvaus

laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūros plėtrą, vartotojų pasitenkinimą atitinkamos infrastruktūros būkle, visumoje labai stinga.

Išdėstytos aplinkybės ir argumentai lėmė šio magistrinio darbo temos „Kauno gyventojų lūkesčiai sporto ir rekreacijos infrastruktūros plėtrai“ pasirinkimą.

Tyrimo objektas – sporto, laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūros objektų plėtra kaip viešoji paslauga.

Tyrimo dalykas - didmiesčio gyventojų pasitenkinimo sporto, laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūros būkle vertinimas.

Tyrimo tikslas - ištirti didmiesčio gyventojų pasitenkinimą sporto, laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūros būkle bei atitinkamomis paslaugomis.

Tyrimo uždaviniai:

1. Atskleisti sveiką gyvenseną ir rekreaciją kaip viešąjį gėrį ir vertybę;
2. Atskleisti sporto, rekreacijos ir laisvalaikio infrastruktūros plėtrą kaip viešąją paslaugą;
3. Apibūdinti sporto, rekreacijos ir laisvalaikio infrastruktūros plėtros situaciją Kauno mieste;
4. Naudojant antrinius duomenis, sukonstruoti nuomonės indikatorius (skales), tinkamus gyventojų pasitenkinimo sporto, rekreacijos ir laisvalaikio infrastruktūros būkle vertinimui;
5. Naudojant antrinius duomenis, atlikti Kauno miesto gyventojų pasitenkinimo sporto, rekreacijos ir laisvalaikio infrastruktūros būkle vertinimą;
6. Remiantis apklausos duomenimis, pateikti išvadas apie sporto, laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūros būklę bei rekomendacijas dėl atitinkamo sektoriaus plėtros bei tobulinimo Kauno mieste.

Darbe taikyti metodai: mokslinės literatūros analizė, teisinių dokumentų analizė, statistinė analizė, antrinių apklausos rezultatų analizė.

Tyrimo empirinė bazė ir eiga

Tyrimas paremtas masine gyventojų apklausa, realizuota kiekybinėje socialinio tyrimo paradigmoje. Tyrimo, kuriuo remiasi šis magistro darbas, tipas – antrinių duomenų analizės studija. Antrinei analizei buvo panaudoti Kauno gyventojų apklausos „Viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo indekso nustatymas“ duomenys. Šį gyventojų apklausos tyrimą Kauno miesto savivaldybės administracijos užsakymu atliko KTU mokslininkai – prof.habil.dr. Gediminas Merkys ir doc.dr. Rūta Brazienė. Minėtas apklausos tyrimas Kauno mieste atliktas atsiliepiant į LR Vidaus reikalų ministro įsakymą (Nr. 1 V-139 „Dėl viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo indekso nustatymo metodikos“ (žin. 2009, Nr. 81-3391), kuriuo buvo patvirtinta rekomendacinio pobūdžio „Pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis indekso nustatymo metodika“ (www.vakokybe.vrm.lt).

Tyrimo duomenų bazę sudaro 1932 kauniečių pateikti įvertinimai apie 196 įvairias viešąsias paslaugas. Iš duomenų bazės buvo atrinktas 21 pirminis indikatorius, atspindintis gyventojų

pasitenkinimą sporto, laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūros būkle. Detalesnė, gilesnė minėtų indikatorių apie infrastruktūrą analizė ir sudarė šio magistrinio darbo pagrindą.

Tyrimo mokslinis naujumas ir praktinis reikšmingumas

Naudojant koreliacinę ir faktorinę analizę iš pirminių indikatorių buvo sudarytos 9 apibendrintos psichometrinės skalės, atspindinčios atitinkamos srities paslaugų vartotojų nuomonę. Buvo sudarytas paslaugų reitingas, kuris buvo analizuojamas, pasitelkus klasterinę analizę. Naudojant standartinio normaliojo skirstinio z-skalę ir statistinių išskirčių metodą, buvo sudarytas vartotojų pasitenkinimo paslaugomis skirtingose Kauno seniūnijose „žemėlapis“.

1. URBANISTINĖS PLĖTROS IR SOCIALINĖS GEROVĖS DERMĖ UŽTIKRINANT SPORTO IR REKREACIJOS INFRASTRUKTŪROS PLĖTRĄ

1.1. Sveika gyvensena ir rekreacija kaip viešas gėris ir vertybė

Kasdieniniame gyvenime sveikatos samprata gali būti labai skirtingai suprantama. Sveikata yra plati sąvoka, kuri gali įkūnyti platų reikšmių diapazoną, pradedant nuo siaurai techninių ir baigiant visa apimančiomis moralinėmis ar filosofinėmis reikšmėmis (Javtokas, 2009). Pastaraisiais dešimtmečiais vyrauja Pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) pasiūlyta sveikatos samprata, kai sveikata suvokiama kaip „visiška fizinė, dvasinė ir socialinė gerovė, o ne tik ligos ar negalavimo nebuvimas“. Sveikata suprantama kaip visuma, susidedanti iš viena nuo kitos priklausančių sričių: emocinės, fizinės, protinės, socialinės, asmeninės, dvasinės ir profesinės (Gudžinskienė ir kt., 2007). Didžiausią įtaką sveikatai turi gyvensena, kuri suvokiama kaip įpročių ir papročių visuma, veikianti ir stiprinanti socializacijos proceso visą žmogaus gyvenimą. PSO sveiką gyvenseną traktuoja kaip „asmens veiklą, kuri turi realų arba tikėtiną poveikį jo sveikatos būklei ir yra atliekama sveikatos stiprinimo, saugojimo arba palaikymo tikslais“. Sveiką gyvenseną suprantama kaip kasdienį gyvenimo būdą, kuris stiprina ir tobulina rezervines organizmo galimybes, padeda žmogui išlikti sveikam ir saugoti bei stiprinti savo sveikatą (Proškuvienė, 2004).

A. Giddens (2005) teigimu, mūsų moderniajame amžiuje sveika gyvensena vis labiau pabrėžiama, tai gali reikšti, kad didėja individų atsakomybė už savo pačių gerą savijautą. Visuomenės sveikatos ir medicinos mokslų duomenimis, išsivysčiusiose visuomenėse labiausiai paplitę yra su gyvensenos įpročiais glaudžiai susiję lėtiniai sveikatos sutrikimai (širdies ir kraujagyslių sistemos ligos, nutukimas, onkologiniai susirgimai ir t. t.) (Juškelienė, 2007). Anot Parkerson (1993, p. 629–637), sveika gyvensena plačiausia prasme apima asmenų, grupių, organizacijų, įstaigų veiksmus, juos veikiančius bei su jais susijusius faktorius ir šių veiksmų rezultatus, įskaitant socialinius pokyčius, sveikatos politikos vystymąsi ir tobulinimą, pagerėjusią gyvenimo kokybę. Visuomenės sveikata apibrėžiama kaip daugelį visuomenės gyvenimo sričių apimanti sveikatos gerinimo veikla, formuojanti sveikatos politiką, strategiją ir taktiką, paruošianti per atitinkamas valstybės struktūras įgyvendinti visuomenės sveikatos priemones (Juškelienė, 2007). Mokslinės literatūros šaltinių apžvalga leidžia teigti, kad bendra sveikos gyvensenos sąvoka apima šiuos komponentus: patiriamą stresą ir gebėjimą jį įveikti; fizinį aktyvumą /pasyvumą; higienos įpročius; darbo ir poilsio (miego) režimą; alkoholio ir kitų psichiką veikiančių medžiagų vartojimą/nevartojimą; seksualinę elgseną; farmacijos preparatų vartojimą; profilaktinį sveikatos tikrinimąsi; mitybą; tabako vartojimą/nevartojimą.

Atlikta analizė apie sveikos gyvensenos tyrimus galima teigti, kad Europos, o ypač Lietuvos, sveikatos statistikoje duomenų susijusių gyventojų sveikatos elgseną nėra daug, jie dažnai

fragmentiški, neišsamūs, pasenę. JAV sveikatos statistika šiam klausimui skiria didesnę dėmesį, bet jose nėra duomenų apie Lietuvą. Kokybiniai tyrimai sveikatos elgsenos bei ugdymo moksluose Lietuvoje yra menkai paplitę ir turi didelį nepanaudotą potencialą. Visuomenės sveikatos moksle tebevyksta ginčai tiek dėl paties sveikatos apibrėžimo tinkamumo ir pritaikymo praktikoje, tiek tarp „klasikinio“ ir „moderniojo“ požiūrio į sveikos gyvensenos tyrimus. Išsamesni socialinių grupių sveikatos elgsenos tyrimai galėtų padėti giliau pažvelgti į sveikatos netolygumo priežastis ir nustatyti socialines rizikos grupes, kurioms sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas yra reikalingiausias. Edukologiniuose tyrimuose dažniausiai Lietuvos mokslininkai tyrinėja vieną sveikos gyvensenos komponentą arba kurio nors vieno faktoriaus poveikį gyvensenai.

Atlikti moksliniai tiriamieji darbai (Zuoženė, 1998) rodo nepakankamą moksleivių fizinį aktyvumą ir neigiamą požiūrį į kūno kultūrą. Vis daugiau Lietuvos studentų priskiriama į specialiąsias fizinio pajėgumo grupes ar yra atleidžiami nuo kūno kultūros pamokų (Poteliūnienė ir kt., 2007). Anot Vaščilos ir kt. (1997), Lietuvos studentų fizinio pajėgumo ir sveikatos rodikliai yra žemo lygmens (Vaščila ir kt., 1997). Lietuvos studentų fizinė būklė tyrinėjama nuolat daug mokslininkų. Kaip ir (Genevičius ir kt., 1999, p. 212—216), šie mokslininkai nustatė, kad atskiri fizinio išsivystymo, fizinio parengtumo rodikliai per pastaruosius 10 - 15 metų išliko stabilūs ar turėjo tendenciją prastėti. 2004 m. Lietuvos socialinių tyrimų instituto atlikta studija „Lietuvos gyventojų politikos strategijos metmenys“ plačiai analizuoja visuomenės sveikatą ir gyventojų sveikatos elgseną bei leidžia pabrėžti, kad sveika gyvensena nėra socialinė norma populiarinanti sveikesnį gyvenimo būdą.

Analizuojant sveiką gyvenseną skirtingose kultūrose galima teigti, kad požiūris į sveikatą ir gyvenseną kito, tačiau sveikata visose visuomenėse buvo laikoma vertybe, kuria reikia rūpintis. Nors daugelis religijų sveikatą laiko likimu, bet ir teigia, kad liga gali būti dievo bausmė už netinkamą gyvenimo būdą, o padorus gyvenimas pagal dievo ir gamtos nustatytus dėsnius – tai raktas į gerą sveikatą. Religija dažnai ir šiandien glaudžiai susijusi su visuomenės sveikatos įpročiais ir juos veikia (dienos režimo, santykių, sveiko gyvenimo filosofijos, mitybos, higienos, lytinių santykių ir t.t.). Paskutiniu metu dažniau pasigirsta ajurvedos filosofija pagrįstas gyvenimo būdas. Kurioje išsamiai analizuojamas dienos režimo, tarpusavio santykių, sveiko gyvenimo būdo, mitybos, higienos ir kiti su gyvenimu ir sveikata susijusios sritys.

Modernybės laikotarpis kelia naujus, tik jam būdingus sveikos gyvensenos ugdymo uždavinius bei iššūkius. Pasak Sakalausko (2010) vienu iš svarbiausių sveikatos rizikos faktorių laikomas fizinio aktyvumo trūkumas. Aktyvi gyvensena svarbi ne tik fizinei žmogaus sveikatai, bet teikia ir daugybę kitų socialinių ir psichologinių pranašumų. Fizinis aktyvumas gali būti veiksminga atsipalaidavimo ir net psichoterapinė priemonė, padedanti žmogui atsigauti po įtempto protinio darbo, kasdienių rūpesčių (Sakalauskas, 2010). Fizinio pajėgumo suvokimas ir žinios apie fizines galias gali turėti didelę įtaką, stengiantis pažinti save, išlaikyti gerą koordinaciją, pasirengti būsimai profesijai (Poderys ir kt., 2000).

Anot Poderio (2004), visuomenei yra būtina suvokti, kad, nepaisant esamo gyvenimo tempo, labai svarbu rasti laiko aktyviam laisvalaikiui, tokiu būdu saugoti sveikatą bei palaikyti gerą savijautą ir nuotaiką.

Anot Norkaus (2012), šiuolaikinės medicinos ir farmacijos pasiekimai leidžia išgyventi ir silpnesnės sveikatos individams, kurie kitomis sąlygomis seniai būtų mirę. Tai veikia žmonijos genofondą, kadangi iš esmės nebevyksta natūralioji atranka, silpna sveikata taip perduodama genetiniu būdu palikuoniams. Sveikas gyvenimo būdas gali būti viena iš pagrindinių priemonių redukuoti medicinos pasiekimų žalą genofondui. Šiandien iškyla aktualus klausimas, kaip rasti stabilesnę pusiausvyrą tarp mokslinių medicinos pasiekimų ir tūkstantmečius kaptos sveikos gyvensenos patirties (Norkus, 2012). Anot istoriko K. Bergdolt (2008) manymu, iki tol buvusios sveikos gyvensenos svarbos sumažėjimą didele dalimi lėmė staigūs XIX a. moksliniai pokyčiai Europos medicinoje. Anot autoriaus, sveikata staiga buvo nuvertinta į „kažką techniško ir pamatuojamo“, o paprasčiausi darnos, saikingumo, harmonijos, pilietiškumo principai pamiršti.

Vienas svarbiausių sveikatos gerinimo uždavinių šiuolaikinėje visuomenėje – gyventojų kritinio mąstymo ugdymas, raštingumo didinimas, mokymas atsirinkti informaciją ir įveikti socialinį spaudimą. Anot G. Debord (2006), pirmoji ekonomikos viešpatavimo socialiniame gyvenime fazė į bet kokios žmoniškosios veiklos apibrėžtį įnešė akivaizdų nuopuolį, nurodydama perėjimą iš būti į turėti. Dabartinė fazė, nusakanti visišką socialinio gyvenimo užgrobimą remiantis ekonomikos pasiekimais, stumia į visuotinę kaitą nuo turėti į atrodyti. Kūno kontrolė, kurios iš individo tikimasi visose socialinės sąveikos situacijose – visuminė ir nenutrūkstama (Norkus, 2012).

Žmogaus studijų centro (2008) atlikto tyrimo duomenimis, Lietuvos gyventojams būdingi aukšti save žalojančio ir nuvertinančio elgesio rodikliai. Netikslingas save žalojančio elgesio formas (nesaikingas alkoholio vartojimas, rūkymas, rizikingas sveikatai elgesys, narkotinių medžiagų vartojimas) besirenkantiems individams būdingesnės tokios tendencijos: jie nesididžiuoja esą Lietuvos piliečiai, nesijaučia reikalingi visuomenei, jaučiasi vieniši, pradedę pasitikėjimą visuomenės normomis ir jos nariais, nelaimingi ir nepatenkinti savo gyvenimu, linkę nusižudyti. Minėta studija išryškino ir galimą didelę žiniasklaidos bei valstybės institucijų vykdomų viešųjų ryšių veiksmų įtaką. Ši įtaka gali nulemti dominuojantį visuomenėje – pesimistinį ar optimistinį – informacijos konteksto sukūrimą ir jo interpretaciją bei atitinkamai veikti socialinę sociumo terpę stiprindama arba mažindama bejėgiškumo ir beviltiškumo nuostatas (Norkus, 2012).

R. Kalėdienės ir kt. (1999), teigimu, svarbiausia, kaip savo sveikatą interpretuoja pats individas, kadangi subjektyvus sveikatos vertinimas yra daugiareikšmė sąvoka, turinti sąsajų su asmens sveikatos būkle ir ją lemiančiais veiksniais. Pasak I. C. Kono (Кон, 1990), žmogus, kuris gerbia save, pasitiki savimi, teigiamai save vertina – nesijaučia už kitus geresnis. M. Pileckaitė-Markovienė (2001), pabrėžia, kad priklausomai nuo mikroaplinkos, asmens įgimtų bei įgytų savybių susidaro skirtingo

lygio vertinimas. Anot autorės, per gerai save vertinantis žmogus nepastebi savo trūkumų, ignoruoja nesėkmes, dėl klaidų kaltina kitus, nesėkmingai sprendžia iškilusias problemas ir neefektyviai pritaiko informaciją, siekdami savo tikslų, gerų sportinių rezultatų (Pileckaitė–Markovienė, 2001).

Kita aktuali sveikos gyvensenos diegimo problema – sporto ir sveikatingumo infrastruktūros padėtis. LR Seimo patvirtintoje 2011–2020 m. valstybinėje sporto plėtros strategijoje teigiama, kad dauguma sporto salių priklauso bendrojo lavinimo, profesinėms, koleginėms, aukštosioms mokykloms, taigi jų prieinamumas suaugusiems Lietuvos gyventojams yra ribotas. Lietuvoje jaučiamas didelis sporto įvairių sporto objektų trūkumas, iš esančių dauguma yra prastos netgi kritinės būklės, nėra atnaujinti, neatitinkantys įvairių (pvz., higienos) normų. Pažymėtina, kad išanalizavus esamos sporto infrastruktūros būklę ir nusistačius aiškius trūkumus, sudaromos palankesnės sąlygos pasinaudoti Europos Sąjungos (ES) struktūrinių fondų teikiamomis lėšomis ir vykdyti kryptingą sporto infrastruktūros plėtrą.

Pastaraisiais metais ES vis didesnis dėmesys yra skiriamas gyventojų sveikai gyvensenai ir judrumui skatinti. Laikomasi nuomonės, kad sportas yra svarbus ne tik gyventojų fizinei ir psichinei savijautai, bet ir gali būti naudojamas kaip priemonė bendruomenėms susiburti. Sportas – visos fizinės veiklos formos, kuriomis organizuotai ar individualiai siekiama tobulinti fizinę ištvermę ir psichinę sveikatą (gerovę), formuoti socialinius santykius ar siekti rezultatų įvairaus lygio varžybose (Kūno kultūros ir sporto įstatymas, 1995). Mokslinėje literatūroje labai dažnai pažymima, jog sportas turi ypatingą ugdomąjį poveikį besiformuojančiai asmenybei (Budreikaitė, Adaškevičienė, 2010, p. 13-20). S. Šukys (2010) teigia, kad sportinė veikla gali turėti teigiamos įtakos netik sportuojančių paauglių fiziniui, bet ir jų dvasiniam tobulėjimui, o S. J. Danish ir kt. (2003), nuomone, dalyvavimas sportinėje veikloje yra vienas iš reikšmingiausių veiksnių, pozityviai veikiančių besiformuojančią paauglių vertybių sistemą, bendravimą ir bendradarbiavimą su bendraamžiais, teigiamas asmens savybes. M. J. Lee ir kt. (2008, p. 588-610) teigimu, sportas turi didelę naudą charakterio lavinimui, kadangi nuostatos įgytos sportinėje veikloje, gali būti perkeltamos į kitas gyvenimo sritis. Tačiau M. J. Lee su bendraautoriais (2008, p. 588-610), pabrėžia, jog tokiam požiūriui pagrįsti yra labai nedaug empirinių įrodymų, be to būtent sportinės kovos kontekste sportininkai priimdami elgesio sprendimus gali vadovautis labiau savanaudiškais motyvais negu kasdieniame gyvenime. Anot autorių, todėl siekiant įrodyti, jog sportas yra palanki terpė ugdyti dorą charakterį aktualu aiškintis sportininkų prosocialų elgesį, jo raišką, bei jį lemiančius veiksnius, pavyzdžiui, vertybes. Tačiau kūno kultūros ir sporto plėtra nepripažinta kaip esminis valstybės prioritetas sveikai gyvensenai ugdyti ir visuomenės ryšiams stiprinti. Socialinė sporto funkcija nepripažįstama labai reikšmingu visuomenės raidos faktoriumi ir paliekamas tik pasiekimų sporte – pasaulinio įvaizdžio, tautinės ir pilietinės savimonės ugdymo vaidmuo, kuris labai svarbus bet nepakankamas. Galbūt todėl skiriamas mažas valstybės, savivaldybių,

mokslininkų, medikų ir kitų dėmesys sportui, sporto vadybai, sporto organizacijoms bei sporto mokykloms ir t.t.

Anot Jovaišos (2005, p. 10–28), individas veikia pagal aplinkybes, todėl visų pirma sveikos gyvensenos ir žmonių gyvenimo sėkmės kūrybai turi vadovauti valstybė, pasitelkusi švietimą, meninę kultūrą, teisės institucijas. Ekonominiu požiūriu visuomenei taip pat žymiai naudingiau investuoti į sveikatos ugdymą, negu išlaikyti dėl sveikatos problemų negalinčius dirbti savo narius ir finansuoti jų gydymą (Yach ir kt., 2006, p. 62–66). Kita vertus, šioje vietoje demokratinės visuomenės susiduria su vadinamąja pasirinkimo laisvės dilema, kai iškyla etinis klausimas, kiek daug valstybei leidžiama įsiterpti į asmeninį gyvenimą (Gurevičius, 2011, p. 5–7).

Sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas pabrėžiamas A. Tannahill pasiūlytame ir visame pasaulyje plačiai pripažįstamame praktinės sveikatos stiprinimo veiklos modelyje. Šis modelis sieja tris tarpusavyje susijusias veiklos sferas: sveikatos mokymą; ligų profilaktiką; sveikatos saugą (Kalėdienė, 1999). Asmeninių sveikos gyvensenos įgūdžių ugdymas PSO Otavos chartijoje (1986) išskirtas kaip vienas iš kelių svarbiausių sveikatos stiprinimo prioritetų. Pasak Javtoko (2009), sveikatos stiprinimo procesai gali apimti: sveikos gyvensenos skatinimą; sveikatos paslaugų prieinamumo gerinimą; aplinkos, kurioje sveikas pasirinkimas tampa lengviausiu pasirinkimu, kūrimą; mokymą apie sveikatos išsaugojimą ir palaikymą.

Modernybės pliuralizmas kartu su technologijų pažanga atvėrė galimybes žmogui pačiam rinktis gyvenimo filosofiją, principus ir būdą. Išsivysčiusiose visuomenėse atsirado daugybė gyvensenos modelių. Šioje situacijoje ir atsiskleidžia sveikatos ugdymo svarba moderniosioms visuomenėms – sveikas visuomenės narys neabejotinai yra visuomenės gerovę kurianti ir palaikanti vertybė, tačiau, skirtingai nei, tarkime, ankstyvosiose visuomenėse, visuomenės modelis pats savaime negarantuoja individo sveikos gyvensenos įgūdžių. Veikia priešingai – modernioje visuomenėje yra visos sąlygos negyventi sveikai, o aplinka dažnai užteršta fizine ir psichine prasme (Norkus 2013).

Visuomenės sveikatos specialistai teigia, kad didelį pavojų sveikatai kelia ir modernėjanti kasdienė aplinka. Naujos technologijos keliančios triukšmą, vibraciją, ultravioletinę ir elektromagnetinę spinduliuotę bei išskiriančios į aplinką kancerogenines ir toksines medžiagas. Veikiami nepalankios aplinkos būklės žmonės suserga, juos kamuoja nuovargis, bloga nuotaika, menkėja atsparumas ligoms, vystosi nevaisingumas (Kalenda, 2006).

Anot Juškevičiaus ir kt., (2013, p. 101), gyventojų sveikata priklauso nuo daugybės veiksnių. Pasaulio sveikatos organizacija nurodo, kad visuomenės sveikata nuo genų priklauso 20%, dar 20% priklauso nuo aplinkos veiksnių (buto ir namo vidaus, kiemo; darbo, studijų, poilsio ir kitos aplinkos, kuri supa bet kurį gyventoją bet kuriuo jo gyvenimo laikotarpiu), 50% - nuo elgsenos (rūpinimasis sveikata, judėjimas, sveikas maistas, darbo ir poilsio balansas, žalingi įpročiai – rūkymas,

alkoholizmas, narkomanija, psichosocialinė aplinka, socialinė diferenciacija, gyvenimo tempas), likę 10% - nuo medicinos.

Globalizacija ir konkurencija, harmonija ir produktyvumas, gamta, jos ištekliai, jų būklė tapo dažna pasaulinio lygio konferencijų, vyriausybių atstovų, vadovų, žiniasklaidos šiais visuomenei aktualiais klausimais diskusijų tema. Aktualiausia šiuolaikinė globalinė problema turėtų būti žmogus, jo sveikatos, darbingumo bei ilgaamžiškumo, gyvenimiškos aplinkos išsaugojimo problema, tuo pačiu ir žmogaus rekreacija (Vitkienė, 2002, p. 7).

Žodis „rekreacija“ kildinamas iš lotynų kalbos žodžio „recreation“ ir reiškia „atstatymas“. Anot S. Stonkaus (2002), rekreacija – tai fizinių ir dvasinių jėgų atgavimas po darbo; atsipalaidavimas laisvalaikio valandomis; poilsis, jėgų atkūrimo vyksmas. Tai yra žmogaus gyvybinių funkcijų palaikymas ir prailginimas, prasmingo poilsio įgūdžių ugdymas fiziniais pratimais (Stonkus, 2002). Rekreacija yra prevencinė žmogaus reabilitacijos priemonė, leidžianti žmonėms energingai leisti laiką, patenkinanti jų fizinius aktyvumo poreikius. Tokius poreikius turintys asmenys pageidauja užsiimti pačių įvairiausių rūšių sporto ir fizinės kūno kultūros pratimais, individualiais, grupiniais ar komandiniais žaidimais (Staniūnas, Stauskis, 2011). Rekreacija nėra galima be rekreacinės teritorijos bei rekreacinių išteklių. Lietuvos Respublikos turizmo įstatymas apibūdina rekreacinę teritoriją taip: rekreacinė teritorija – vietovė, turinti gamtines ar kultūrines aplinkos savybes ir sąlygas žmonių visaverčiam fiziniam bei dvasiniam poilsiui organizuoti. Rekreaciniai ištekliai – gamtinės ar kultūrinės gamtos savybės, tinkamos žmonių visaverčiam fiziniam bei dvasiniam poilsiui organizuoti (Turizmas..., 2011). Taigi sąvoka „rekreacija“ minima kaip papildoma sąvoka – rekreacinė aplinka, rekreaciniai ištekliai, rekreacinė sistema, rekreacinė teritorija ir t.t.

Pasak T. Ivlinas (1991), moksliniai ir technologiniai pasiekimai, kultūriniai, ekonominiai, teisiniai, politiniai, socialiniai, ekologiniai aplinkos pokyčiai veikia, keičia situaciją aplinkoje, kurioje žmonės dirba gyvena. Žmogaus psichoemocinių būsenų kultūra veikiantis veiksnys yra visuomenės rekreacija, kuri tuo pačiu yra ir viena iš pagrindinių valstybės gyventojų vystymo funkcijų (Ivlinas, T., 1991). Rekreacijos procese išryškėja fundamentalus rekreacijos tikslas – asmenybės socializacija, kurios metu žmogus, veikiamas betarpiškos aplinkos ir pats įsijungdamas į įvairiarūšę veiklą, perima tautai, visuomenei būdingą kultūrą, atsirenka tuos ar kitus jos elementus arba internalizuoja supančios jį kultūros arba vadinamosios antikultūros etalonus, įvaizdžius, elgesio normas, nes: socializacija iš esmės reiškia dar ir visuomenėje priimtų normų, kultūros stereotipų perėmimą (Grigas, 1995).

Anot E. Vitkienės (2002, p. 26) rekreacijai skirta socialinė ir ekonominė ūkinė veikla pasireiškia keleriopa nauda žmogui bei svarbiomis visuomenei funkcijomis:

- įgyvendina valstybės visuomenės vystymo funkciją – visuomenės rekreacija;
- teikiamos rekreacijos paslaugos – žmonių sveikatos, darbingumo, žmogaus gyvenimo trukmės pailginimo užtikrinimo, psichoemocinės būsenos gerinimo galimybė;

- didinamas žmonių suinteresuotumas rekreacija;
- kuriamos naujos darbo vietos – darbo rinkoje yra kaip pasiūlos ir paklausos reguliavimo priemonė;
- yra gyventojų užimtumo problemos, vienas iš galimų sprendimo būdų;
- gaunamos papildomos įplaukos už teikiamas rekreacijos paslaugas tiek valstybinio sektoriaus, tiek privataus sektoriaus bendroje šalies pajamų struktūroje;
- didinamas žmonių (gyventojų) mokumas, naudojantis rekreacijos paslaugomis;
- gerinama turima rekreacijos infrastruktūra bei kuriama nauja;
- planuojama racionali rekreacijos socialinė ir ekonominė veikla, suvokiamas ir įvertinamas šio proceso vaidmuo, o tai įgalina išlaikyti pusiausvyrą tarp rekreacijos aplinkos, rekreacijos išteklių, harmoniją ir ekonominę produktyvumą.

Rekreacijos negalima tapatinti su turizmu, juos sieja tik bendra ir santykinai savarankiška sistema, bei bendri jų ištekliai, sąlygojantys bendro jų produkto sukūrimą. Žmogaus rekreacijos ir rekreacinės aplinkos sąveiką bei ją veikiančius faktorius galima suskirstyti į dvi grupes: žmogaus asmeninių savybių individualios charakteristikos faktoriai (socialiniai/demografiniai, psichofiziologiniai, informuotumas, gyvenimo stilių); rekreacijos aplinkos situaciją apibūdinantys faktoriai (veiksniai) (politiniai/teisiniai; socialiniai/ ekonominiai, socialiniai/psichologiniai, kultūriniai/etiniai).

Rekreacija, kaip socialinis reiškiny, procesas, atliekantis nepaprastai svarbias visuomenės vystymo funkcijas, gali būti suvokiamas, analizuojamas, tiriamas daugelio mokslų kontekste. Analizuojant rekreacijos aplinką, individo (žmogaus) ir rekreacijos aplinkos sąveiką, rekreacijos procesą, jo individualizavimą, gali būti remiamasi ir kitais specialiais mokslais, jų nuostatomis, dėsniais, metodais, meninės erdvės žmogaus rekreacijai aplinkos formavimo, rekreacijos aplinkos sprendimo, architektūrologijos – architektūros mokslų, architektonikos – statybos meno, meno kurinių sandaros, jų visumos panaudojimo rekreacijai, edukacijos – visuomenės auklėjimo, lavinimo, švietimo, rekreacijos klausimais ir kt.

Prie rekreacinių išteklių priskiriamos žaliosios erdvės, paprastai, siejamos su esmine jų reikšme gyventojų poilsiui, savijautai, darbingumui. Gyventojų apklausos nurodo, kad tokio tiesioginio ryšio nėra, nors kasdieniniame žmogaus gyvenime želdynai reikalingi kaip vizualus fonas, kurio didelė reikšmė paaiškėtų staiga jų netekus. Tokią situaciją apibūdina gyventojų laisvalaikio ir poilsio vietų infrastruktūra, kurioje miesto parkai ir skverai užima nemažą nišą kasdieniniame žmogaus gyvenime.

Želdynų ar želdinių poreikis glaudžiai yra susijęs su gyvenimo būdo propagavimu. Žmonės kurie, pasirenka gyventi nuosavų namų gyvenamuosiuose rajonuose, iš esmės neturi pasirinkimo kaip tik želdinius prie savo namų, nes čia viešųjų žaliųjų erdvių sukūrimo galimybė dėl mažo gyventojų tankio artima nuliui. Teorinė išeitis – privačių žaliųjų erdvių kūrimas ir vystymas. Paskutiniu metu atsiranda

žmonių grupė, kurie įsirengia erdvius butus, kurių patalpose prie buitinės aplinkos telpa ir sportas, gamta ir pan. Tokia patalpa dažnai įrengiamos buvusių fabrikų, ar kitos paskirties pastatuose.

Paskutiniu metu pastebima kategorija žmonių, kurie renkasi erdvesnius būstus Jame, be tradicinių funkcijų, dažnai telpa darbo veikla, sportavimas ir kita rekreacinė veikla. Todėl mažiau reikalingi tampa tokie būsto atributai, kaip kiemas, želdiniai, parkai ir kitos rekreacinės aplinkos.

Nuo valstybėje, savivaldybėje, institucijose formuojamos politikos aplinkos, rekreacijos, sporto, ugdymo srityse, didele dalimi priklauso teigiamą poveikį sveikatai turinti gyventojų elgsena, ko pasiekoje visokeriopai stiprėja valstybė ir mažėja medicinos institucijų teikiamų (farmacijos) paslaugų poreikis. Šioje vietoje ir ypatingai šiame procese reikšmingą vietą užima valstybė, reguliuodama viešųjų paslaugų teikimą aplinko, rekreacijos, ugdymo ir sveikatos gerinimo srityse.

1.2. Sporto ir rekreacijos (laisvalaikio) infrastruktūra kaip viešoji paslauga

Anot S. Vansevičiaus (2000, p. 27), demokratinė valstybė - tai visuomenės politinė organizacija, užtikrinanti jos vienybę ir vientisumą, tvarkanti visuomenės reikalus, suvereniam viešajam valdžiai suteikianti teisei bendrai privalomą reikšmę, garantuojanti piliečių teises, laisves, teisėtumą ir teisėtumą. Valstybės funkcijomis pasireiškia valstybės esmė ir jos paskirtis; funkcijos lemia valstybės institucijų visumą bei jų ryšius, taip pat valstybės režimą (Spruogis, 2002, p. 63). Lietuvos Respublikos Konstitucijoje, įgyvendinant fundamentalų Lietuvos valstybės egzistavimo tikslą — tarnauti Lietuvos žmonėms, yra garantuojamos visos pagrindinės žmogaus teisės – pilietinės, politinės, socialinės ir kt. Prie teisių deklaravimo reikalingas praktinis mechanizmas padėsiantis jas transformuoti iš teorinės vertybės į kažką apčiuopiamo. Tad viena iš funkcijų valstybei padedanti realizuoti žmogaus teises, yra viešųjų paslaugų teikimas. LR standartizacijos įstatyme (2000) įtvirtinta, kad paslauga, tai veikla, skirta kliento poreikiams tenkinti, ir jos rezultatas. L. Bagdonienė ir R. Hopenienė (2004) išskiria tokias svarbiausias paslaugos savybes, kurios nulemia paslaugų verslo ypatumus: neapčiuopiamumą, heterogeniškumą (nevienalytiškumą), ne patvarumą, vartotojo dalyvavimą paslaugos teikimo procese, paslaugos teikimo ir vartojimo vienovę (vienalaikiškumas), nuosavybės nekeičiamumą. Anot Grönroos ir Ravaldo (2011), paslaugų kokybės nustatymas yra vienas veiksnys, įgalinančių tiksliai įvertinti paslaugos teikėjo veiklos efektyvumą ir klientų poreikius naudojantis jame teikiamomis rekreacinėmis paslaugomis (Grönroos, Ravaldo, 2011). D. Garvin (1984, p. 25) pateikė penkis požirius į kokybę: transcendentinis, orientuotas į gamybą, orientuotas į paslaugos kokybę, orientuotas į vertę, orientuotas į vartotoją. Kaip nurodo L. Bagdonienė ir R. Hopenienė (2005), galima paminėti svarbiausius susistemintus užsienio autorių išskirtus paslaugų kokybės vertinimo kriterijus kliento požiriu: patikimumą, prieinamumą, teikėjo pasirengimą padėti, personalo kompetentingumą. Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatyme, viešoji paslauga — tai valstybės ar savivaldybių įsteigtų specialių įstaigų bei organizacijų veikla, teikianti gyventojams

socialines, švietimo, mokslo, kultūros, sporto ir kitas įstatymų numatytas paslaugas. Įstatymų numatytais atvejais bei tvarka viešąsias paslaugas gali teikti ir privatūs asmenys. Viešųjų paslaugų teikimas yra reglamentuojamas specialiais įstatymais arba kitais teisės aktais, kuriuose nustatoma paslaugų teikimo tvarka, taisyklės, terminai ir kt.

Teoretikams nėra žinoma vieninga ir/ar oficiali viešųjų paslaugų klasifikacija. Savivaldybių viešosios paslaugos įvairių tyrimų ir problemų sprendimo tikslais gali būti klasifikuojamos įvairiai.

Remiantis LR viešojo administravimo įstatymu galima išskirti tokias sporto ir rekreacijos viešąsias paslaugas, kaip: teritorijos planavimas, ūkio raidos analizė, prognozės, raidos koncepcijų sudarymas; aplinkos kontrolė – statybų planavimas, aplinkosauga, teritorijų sanavimas, pastatų ir statinių kokybės kontrolė; bendruomeninės infrastruktūros plėtra; švietimo organizavimas ir kontrolė; socialinės ir sveikatos saugos organizavimas; gamtos, kultūros, istorijos paveldo globa ir racionalus naudojimas; socialinės ir sveikatos saugos organizavimas; nekomercinės kultūros, laisvalaikio (teatrų, kino teatrų, parodų salių) organizavimas; vaikų ir jaunimo dienos centrų, ikimokyklinio ir popamokinio lavinimo organizavimas; specialusis lavinimas (meno, sporto, techninės kūrybos būreliai ir mokyklos); infrastruktūros objektų statyba ir eksploatavimas.

Ekonominės plėtros tikslas – vis daugiau ir sparčiau kurti turtą. Jei taip kuriamas turtas, didėja gyventojų užimtumas, daugiau surenkama mokesčių, auga gyventojų pajamos. Visa tai yra miestų plėtros sričių pažangos pagrindas. Miesto ekonominei plėtrai reikalingos prielaidos. Pagrindinės iš jų yra susijusios su: darbo jėga; technologijomis; socialine ir technine infrastruktūromis; finansiniu kapitalu, reikalingu verslui padėti ir vystyti, vadyba.

Infrastruktūra (lot. infra („apačioje, tarp“) – viešojo sektoriaus dalis. Plačiaja prasme apima viešąsias paslaugas. Siaurąją prasme infrastruktūra – viešojo aptarnavimo įstaigos, institucijos, teikiančios viešąsias paslaugas, nesiekiant pelno (LR teritorijų planavimo įstatymo 2 str. 7 d.). Infrastruktūra – tai gamybinių ir negamybinių ūkio šakų, aptarnaujančių visą reprodukcijos procesą ir sudarančių sąlygas šiam procesui vykti, kompleksas, kurį sudaro: transportas, ryšiai, švietimas, sveikatos apsauga ir pan. (Gaisrytė, 2002, p. 25). Be infrastruktūros kūrimo, miesto plėtra neįmanoma, tačiau infrastruktūra tiesiogiai negamino produkto. Dažniausiai išskiriamos gamybos, ūkinės veiklos ir institucinė infrastruktūra. Ūkinės veiklos infrastruktūros viena iš sudėtinių dalių yra socialinė, kuriai galima priskirti: švietimo, kultūros, sporto, rekreacijos, sveikatos apsaugos, miesto viešos erdvės ir kitas panašias sritis.

Rekreacinė infrastruktūra – rekreacinei veiklai organizuoti reikalingi viešosios turizmo infrastruktūros ir kiti aptarnavimo objektai. Rekreacinių teritorijų sistema – rekreacinių teritorijų, lankytinų ir turizmo paslaugų objektų, siejamų turistinėmis trasomis ir (ar) kelių tinklu, apibrėžtas teritorinis junginys (LR aplinkos ministro įsakymas ..., 2004). Rekreacinė infrastruktūra – apgyvendinimo, gydymo (sveikatingumo), maitinimo, poilsio, sporto, informacijos paskirties pastatai,

kiti statiniai ir priklausiniai, statinių grupės ir kompleksai su jų užimamais žemės plotais (taip pat ir poilsio namai, sanatorijos, sveikatingumo kompleksai, nakvynės paslaugų namai, jaunimo nakvynės namai, viešbučiai, kempingai, turimos bazės, apžvalgos aikštelės, pliažai, (paplūdimiai), poilsiavietės, stovyklavietės, turizmo trasos, pažintiniai takai ir kt., sudarantys galimybes lankytojų apgyvendinimui, maitinimui, informacijai, poilsiui, turizmui, pramogoms, sveikatingumui didinti ir kitiems rekreaciniams poreikiams tenkinti, atskiroms turizmo paslaugoms teikti (Rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatų patvirtinimas, 2004).

Sporto infrastruktūra – šiame darbe nagrinėjami tipiniai sporto infrastruktūros objektai: vidaus infrastruktūra - daugiafunkcinės sporto salės, specializuotos sporto salės ir objektai, krepšinio salės, tinklinio salės, teniso kortai, treniruoklių salės, uždarų patalpų stadionai; lauko infrastruktūra – daugiafunkciniai stadionai, specializuoti stadionai, krepšinio aikštelės, paplūdimio tinklinio aikštelės, lauko teniso kortai, lauko treniruokliai, stadionai ir sporto aikštynai, vandens sporto bazės, ekstremalaus sporto aikštelės, žiemos sporto slidinėjimo trasos ir čiuožyklos.

Anot G. Ivavičiūtės ir V. Gurskienės (2008), rekreacijos infrastruktūra – tai žmogaus rekreacijai, rekreacijos aplinkai būtinos tam tikros veiklos sferos funkcionavimo sąlygos. Rekreacijos paslaugos, pagalba skirta žmogaus fizinių jėgų atgavimui, psichoemocinės kultūrinės dvasinės būsenos atkūrimui, palaikymui. Šiame darbe akcentuojami sporto ir rekreacijos infrastruktūros objektai yra parkai, paplūdimiai, visi sporto ir laisvalaikio objektai ir subjektai, vaikų žaidimo aikštelės, šunų vedžiojimo aikštelės, dviračių takai.

Socialinės infrastruktūros išvystymo lygis ir jos teikiamų paslaugų kokybė yra esminis gyvenimo kokybės veiksnys. Socialinės infrastruktūros valdymui svarbų vaidmenį vaidina rinka, kuri greitai reaguoja į pelno ir išlaidų santykį, rinkos subjektai šiuo požiūriu ieško tinkamos ne tik pavienės dislokacijos, bet ir apskritai teritorinės sklaidos varianto; valstybės ir savivaldybių politika – kultūros, švietimo, mokslo, sveikatos apsaugos ir kitų infrastruktūrų kūrimo ir sklaidos principai, reformos, vystymo prioritetai; ekonomika – ekonominių krizių laikotarpis didina bankrotų tikimybę, finansinė savivaldybės būklė lemia jos kompetencijai priklausančios infrastruktūros vystymo galimybes; virtuali infrastruktūra mažina tradicinių paslaugų formų poreikį, keičia gyventojų mobilumą; miesto, miestelio gyventojų demografinė situacija keičia poreikių proporcijas (Juškevičius ir kt., 2013, p. 297).

Infrastruktūros poreikis iš dalie gali būti apskaičiuojamas pagal statistinius socialinės demografinės struktūros duomenis (ikimokyklinio ir mokyklinio amžiaus vaikų, senyvo amžiaus vienišų žmonių skaičius ir t.t.), įvairių institucijų ar įmonių tarnybinė statistika (sergamumą). Paprastai tokių duomenų nepakanka. Juos sėkmingai gali papildyti gyventojų apklausos, stebėjimai ir kiti būdai. Patogus būdas poreikiui nustatyti – urbanistinio planavimo normos, kurios suformuotu bazinę arba privalomąją valstybės požiūriu socialinę infrastruktūrą ir jos vystymo lygį įvairiais urbanistinių

struktūrų lygmenimis bei leistų ją tikslinti atsižvelgiant į konkrečias aplinkybes. Tai iš dalie leistu sumažinti spekuliacijas privačių ir viešų interesų santykio tema.

Savivaldybėje svarbiausi viešųjų paslaugų teikimo proceso dalyviai yra paslaugos vartotojas, paslaugos gamintojas ir organizatorius aprūpinantis paslaugą arba teikėją. Organizatoriaus atsakomybės ribos už kolektyvines prekes yra: surinkti mokesčius; nuspręsti, kokios paslaugos turi būti numatytos, koks bus paslaugų lygis bei išlaidos; paskirti arba išrinkti gamintoją. Čia įstatymais ar savivaldybės tarybos teisės aktais yra reglamentuojama veikla, nustatant savivaldybės funkcijas ir įsipareigojimus vietos bendruomenei arba vietos gyventojams. Viešųjų paslaugos gamintojas tiesiogiai atlieka darbą arba pasirūpina teikėju, kuris aptarnauja vartotoją. Gamintojas gali būti, bet ne visada, valstybinė įstaiga, vietinė arba federalinė savivalda, savanoriška gyventojų asociacija, privati firma, arba atskirais atvejais ir pats vartotojas. Viešųjų paslaugų teikimą vietos savivaldybės lygiu pagal kompetenciją reguliuoja savivaldybės administravimo subjektai. Šie viešojo administravimo subjektai formuoja ir įgyvendina viešųjų paslaugų politiką, nustato viešųjų paslaugų teikimo taisykles ir režimą, viešosioms paslaugoms teikti steigia viešąsias įstaigas, biudžetines įmones, organizacijas ar kitas savivaldybės tarnybas, išduoda leidimus teikti viešąsias paslaugas kitiems asmenims, nevyriausybiniams organizacijoms, taip pat visais atvejais vykdo viešųjų paslaugų teikimo priežiūrą ir kontrolę. Išskirtiniais atvejais kai kurias administracines funkcijas gali teikti ir įvairūs subjektai, bet tik jei jie turi jiems suteiktus viešojo administravimo įgaliojimus.

Sporto, laisvalaikio ir rekreacijos paslaugas teikia valstybinės (savivaldybės), privačios įmonės, viešosios organizacijos, federacijos, klubai, asociacijos. Šios viešąsias paslauga teikia per vaikų darželius, mokymo įstaigas, aukštąsias mokyklas, sporto mokyklas, kūno kultūros ir sporto paslaugas teikiančias įmones, poilsio paslaugas teikiančios įmonės, rehabilitacijos įstaigos, sanatorijos, senelių namai ir t.t.

Kiekvienas žmogus turi teisę į dvi svarbiausias egzistavimo sąlygas: darbą ir laisvalaikį. Lietuvos konstitucinėje teisėje apibrėžtos žmogaus kultūrinės teisės, kuriose laiduojama kiekvieno teisė į poilsį ir laisvalaikį (LR Konstitucija, 1992, 49 str., 4 sk.). Pagal Visuotinę Žmogaus Teisių Deklaraciją (24 str.) kiekvienas žmogus gali naudotis ne tik pilietinėmis bei ekonominėmis, bet ir socialinėmis kultūrinėmis teisėmis. Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme (1996, 16 str., 2 sk.) numatoma, kad vaikas turi teisę į poilsį ir laisvalaikį, atitinkantį jo amžių, sveikatą bei poreikius. Valstybė ir vietos savivaldos steigia ir remia vaikų sporto, kūrybos, laisvalaikio ir sveikatos klubus, stovyklas, šeimos poilsio namus, sanatorijas <...>.

Valstybė, garantuodama teisės kūno kultūros ir sporto srityje, finansuoja kūno kultūrą ir sportą, šio srities mokslinius tyrimus, rūpinasi kūno kultūros ir sporto įrenginių statyba, jų tobulinamasi, skatina gyventojus rūpintis savo sveikata ir puoselėti sveiką gyvenseną.

Pasak D. Mikelio (2002, p. 130) „valstybė privalo užtikrinti racionalų ir efektyvų šalies turizmo išteklių naudojimą, apskaitą ir apsaugą. Taip pat vietos savivaldos institucijos privalo skatinti ir remti turizmo verslą kaip darbo vietų skaičiaus didinimo ir gyventojų laisvalaikio užimtumo priemonę, tvarkyti savivaldybės turizmo paslaugų registrą, paruošti priemones rekreacinių teritorijų apsaugai, poilsio ir turizmo veiklai jose plėtoti, analizuoti savivaldybės teritorijos turizmo išteklius ir paslaugų rinką, reklamuoti ir teikti turizmo informaciją bei vykdyti kitą turizmo rinkodaros veiklą“.

Svarbiausi dokumentai, nurodantys Lietuvos Respublikos (LR) teritorijų plėtros bei rekreacinių teritorijų gaires – LR teritorijų planavimo įstatymas, LR žemės įstatymas, LR želdynų įstatymas, LR aplinkos ministro įsakymas „Dėl atskirųjų rekreacinės paskirties želdynų plotų normų ir priklausomųjų želdynų normų (plotų)“. Šiuose teisiniuose aktuose apibrėžiama: teritorijos naudojimo būdas ir (ar) pobūdis; leistinas pastatų aukštis metrais; leistinas žemės sklypo užstatymo tankumas; leistinas sklypo užstatymo intensyvumas. Kiekvienas teisės aktas turi išimtis bei nuorodas į kitus teisės aktus, techninius reglamentus, įsakymus, kas aktualu esamai situacijai.

Apibendrinant galima teigti, rekreacinių paslaugų teikimą, kaip platų ir nevienareikšmį procesą, reglamentuoja nemažai teisės aktų, tačiau be integruoto požiūrio tiek „iš viršaus į apačią“, tiek „iš apačios į viršų“, neįmanoma užtikrinti ir taip sudėtingo viešųjų paslaugų teikimo gyventojams. Rekreacijos, sporto, laisvalaikio kokybiškų paslaugų infrastruktūros plėtra stiprina šalies, valstybės, savivaldybės ekonomikos plėtrą. Šių paslaugų infrastruktūra, tai teikiamos kokybiškos paslaugos, atitinkantis reikalavimus ir normas objektai ir mažiausiai prieštaringų urbanistinių veiksmų turinti aplinka.

1.3. Sporto ir rekreacijos infrastruktūra kaip savitas urbanistinės plėtros objektas

Šiandien urbanistika suprantama kaip mokslo ir praktinė veikla – priemonė suteikti urbanizacijos raidai tinkamą kryptį. Urbanistika susijusi su miestų sociologijos, ekonomikos, taikomosios matematikos ir informatikos, inžinerijos ir kitokiomis žiniomis, metodais, idėjomis. Svarbi ir nuostata, kad urbanistika nėra architektūra, o architektūra nėra urbanistika. Todėl neturint tradicijų, šiuolaikinės urbanistikos žinių, tinkamos krypties, supratimas gali įgyti neapibrėžtumo, subjektyvumo ir kompetencijos stokos požymių. Didėja visuomenės ir politikos įtaka, kuri ne visada yra pozityvi urbanistinio planavimo ir projektavimo sprendiniams. Tai objektyvios urbanistinės informacijos ir švietimo sklaidos stoka. Urbanizacija – objektyvus miestų ir jų sistemų raidos procesas. Urbanistika – urbanizacijos proceso valdymo instrumentas. Urbanistika yra mokslo ir studijų bei profesionalios veiklos kryptis, kurios objektai yra miestai, jų sistemos ir socialiniai, ekonominiai bei kiti su jų vystymusi glaudžiai susiję procesai (Juškevičius ir kt., 2013 p. 5 – 6).

Lietuvoje urbanistinio planavimo sąvoka slepiasi po erdvių, miestų, teritorijų ir regionų planavimo skraiste, kurios tikslas – padėti sumažinti prieštaravimus ir didinti darnumo lygį aplinkoje,

ekonomikoje, socialinėje gerovėje ir bendruomenėje. Tačiau Lietuvoje nėra teisiškai įtvirtintos planavimo, projektavimo ir sprendinių įgyvendinimo sistemos, sprendinių įgyvendinimas neapibrėžtas, planavimas labiau procedūrinis.

2002 m. Seimas patvirtino Lietuvos Respublikos teritorijos bendrąjį planą (BP), kuris yra pagrindinis dokumentas, reglamentuojantis šalies teritorijos naudojimo ir priežiūros ilgalaikę strategiją iki 2020 m. Šiandieninis BP išlaiko darnios regioninės plėtros idėjas ir principus, tačiau praktikos aspektu jis netapo dokumentu, padedančiu teisingai valdyti planavimo procesą ir strateginio modernizavimo išvystymo, bei socialinės diferenciacijos proporcijas išlaikančiu šalies erdvėje ir laike.

Miestas – didelė gyvenamoji vietovė, administracijos, prekybos, pramonės ir kultūros centras (Dabartinės lietuvių kalbos žodynas 1993). Idealus miesto vystimosi procesas peraugti į aglomeraciją, o vėliau į metropolius. Metropolizacija – šiuolaikinė urbanizacijos forma, tačiau dabartiniu metu pagrindinis vaidmuo tenka ne visai miestų sistemai, o didmiesčiams (Juškevičius ir kt., 2013, p. 26). Globalizacija apibrėžiama, kaip visame pasaulyje egzistuojantys socialiniai saitai, jungiantys nutolusias vietas taip, kad vietinis gyvenimas priklauso nuo įvykių, atsitikusių už daugelio kilometrų, ir atvirkščiai“ (Giddens, 2005, p. 684). Pasak M. B. Steger (2008, p. 207), globalizacijos dimensijos yra: ekonominė galia; politinė įtaka; kultūrinė globalizacija; globalios aplinkos degradacija; ideologinė dimensija; mobilumo didėjimas; mobilumo kliūčių mažėjimas; vietos reikšmės mažėjimas. Miestą, kaip urbanistikos objektą galima apibūdinti kaip sistemą sudarytą iš 8 posistemų: gyventojai; erdvinė struktūra; gyventojų interesai; visų rūšių srautai; urbanistinių sistemų egzistavimas; kaina; planavimas; planavimo įgyvendinimo sistema.

Pasauliniu mastu žmonių gyvenimo sąlygos ir miestų problemos 1972 m. pirmą kartą aptartos Jungtinių Tautų „Habitat“ konferencijose. Konferencijoje 1976 m. suformuluota, kad didžiausi miestų plėtros ir vystymo tikslas – gyvenimo kokybės gerinimas. 1996 m. „Habitat II“ konstatuota, kad miestų problemų nesumažėjo, tačiau liko tos pačios ir atsirado naujų, susijusių su urbanizacijos proceso raida bei kitokios veiklos globalizacija. Šios problemos aktualios ir Lietuvos miestams, tik jų struktūra, kiekviename miestui yra savitai skirtinga. Europos sąjunga kol kas neturi bendros urbanistinės politikos, kaip ir Lietuvoje dokumento, kuris galėtų būti pavadintas nacionaline urbanistine ar miesto politika, taip pat nėra. Dabartinis miestų problemų identifikavimas, neatsiejama planavimo dalis. Joms identifikuoti naudojami ekspertų metodai, ekspertizės, urbanistinės studijos, gyventojų apklausos, palyginimo būdai, indikatorių metodas ir kt.

Užsienyje (Vokietijoje, Serbijoje, Rusijoje) atvirų erdvių organizavimas yra prijungtas prie funkcinių, estetinių ir ekologinių miesto planavimo reikalavimų, priklauso nuo statybos tradicijų ir miesto specifikos. Vienas atvirų ir rekreacinių erdvių išdėstymo modelis nėra taikomas skirtingose miesto aplinkose. Tam, kad nekiltų mintis panaudoti šias erdves kitaip, jos rezervuojamos ir užstatomos rekreaciniais statiniais, priemonėmis. Priklausomai nuo naudojimo būdų atviros ir

rekreacinės erdvės yra klasifikuojamos: savybėmis ir erdvės charakteristika; apstatymu; naudojimo laiku; prieinamumo lygu; vartotojų skaičiumi; vieta (Statenwerth-Nelte 2003). Erdvės klasifikuojamos priklausomai nuo to, kiek daug būstų yra zonoje, kuriai jos priklauso. Skirtingų kategorijų erdvės atlieka skirtingas funkcijas ir tenkina skirtingus naudojimo poreikius (D. Aučyna, 2014, p. 25).

Urbanistiniuose planuose numatomas gyvenamųjų vietovių ribos ar tvarkymas pirmiausiai yra susijęs su gyventojų skaičiaus formavimu ir jų gyvensenos, gyvenimo kokybės pokyčiais. Aprūpinimas gyvenamąja erdve – tai galimybė organizuoti kasdieninę veiklą, šeimai suteikti psichologinį saugumą, džiaugtis bendravimu, o kartu ir galimybę atsipalaiduoti. Psichologinis saugumas sudaro prielaidas individo saviraiškai, savirealizacijai, laisvam asmenybės vystimuisi, o kartu tai yra ir šeimos, visos visuomenės biologinės, ekonominės, sociokultūrinės regeneracijos prielaida. Tai sąlygos palaikyti gyvybę ir sveikatą, gimdyti ir auginti vaikus, puoselėti ir tobulinti buities kultūrą, perduoti jaunajai kartai tėvų paveldėtą ir įgytą patirtį, užtikrinti sėkmingą jų socializaciją – asmenybės tapimą (Хачатрян 1992, p. 114).

Gyvenamoji zona, kaip visuma, užtikrina patenkinamą žmonių gyvenimo kokybę. Rekreacijos teritorijos turi būti tinkamai įrengtos kaip papildomas gyvenamųjų zonų turinys. Rekreacijos ir pramogų visuma turi būti prieinama ir patraukli, turi atitikti rekreacinius vartotojų poreikius ir prisidėti prie gyvenamosios teritorijos funkcinio patrauklumo. Tai yra vertybė, nes žmogus praleidžia didžiąją dalį gyvenimo šioje aplinkoje. Funkcinės ir aktyvaus poilsio erdvės gyvenamosios kategorijos zonose, jų erdvinis pasiskirstymas ir organizacija, turi didelę reikšmę žmonių gyvybingumui ir sveikatai. (Mitkovic, Bogdanovic 2004).

Rekreacija yra plati sąvoka, jai priskiriama daug veiklos formų, skirtingų turinių, veiklos aktyvumu ir fizinių pastangų intensyvumu, kaina ir t.t. Kaip keletą iš jų galima paminėti: pasivaikščiojimas, šunų vedžiojimas, paplūdimiai, bėgimai, plaukimas, įvairūs žaidimai ir kitoks mėgėjiškas sportavimas, buriavimas, sklandymas, aviacinis sportas, turizmas, renginiai, hobis ir pan. Pagal pasirenkama rekreacinei veiklai atlikti vietą: namuose, mieste, užmiestyje. Pagal kelionių tikslą: socialinės infrastruktūros specialių ar pritaikytų rekreacijai pastatų kompleksai; kelionėmis į gamtą; socialiniai ryšiai.

Kaip teigia Juškevičius ir kt., (2013, p. 323), kad urbanistiniu požiūriu rekreacija (sportas bei laisvalaikis): apima visus miestus, kaimus ir kitas vietas, išskyrus rezervatus ir specialiųjų paskirčių teritorijas; rekreacijos vektorių dauguma yra nukreipta į miestus. Svarbiausi kriterijai – kelionės laikas ir išlaidos, rekreacijos galimybės ir kokybė. Tradicinis teiginys, kad labiausiai patrauklios rekreacijai yra gamtinės ir kitos viešosios erdvės, nepasitvirtina, kadangi pasirinkimo rekreacijai įvairovė daug didesnė ir pasirinkimą lemia gyventojų nuomonė; nevisos rekreacijos formos yra tiesioginis urbanistinio planavimo objektas; labai didelė namų ir jo aplinkos rekreacinė reikšmė miestuose, o ypač mažuose miestuose (kaimuose) urbanistikos praktikoje specialiai neatspindi.

Anot Juškevičiaus ir kt., (2013, p. 325) apie 1990 m. Vakarų Europos šalyse baigėsi valstybių valdomas sporto infrastruktūros kiekybinio vystymo etapas šūkiu „Sportas visiems“. Vėliau infrastruktūros planavimo, kiekybinio ir kokybinio vystymo atsakomybė atiteko savivaldybėms. Privačių struktūrų ir asmenų, sporto klubų iniciatyva formaliai nėra reglamentuojama. Naująjį etapą apibūdina principai, atitinkantys darniosios plėtros koncepciją: Sporto infrastruktūros plėtros galimybes lemia ne normos, o konkretus statybos pagrindimas, įvertinantis poreikį, finansines galimybes, rinkos dydį ir jų tendencijas, gyvenviečių sistemos pokyčius dėl migracinių procesų, gyvenimo būdo raidą; Statinio lokalizaciją turi lemti ne žemės kaina. Pagrindinis veiksnys – išlaidų susijusių su susisiekimu, minimizavimas arba kitaip - statinys turi būti kuo arčiau vartotojų. Šie principai yra universalūs, taikomi bet kuriam socialinės infrastruktūros tipo formavimui. Tačiau ir be įrodymų aišku, kad su rekreacija susijusios socialinės infrastruktūros sklaida visada bus hierarchizuota ir netolygi.

Apibendrinant, galima teigti, kad urbanistikos savokos apibūdinimas apima labai platų diapazoną sričių, pradedant nuo sociodemografinių miesto rodiklių iki subregioninio suderinamumo. Sporto ir rekreacijos infrastruktūra šiais laikais prarado norminio planavimo esmę, ir tai daugiau yra politikų prestižo ar kitų veiksnių pasiekoje įtakojamas sprendimų priėmimas. Tačiau autoriaus nuomone, kiekvienas urbanistas, ar už miesto planavimą atsakingas specialistas turi imtis visų įmanomų priemonių, kad būtų kuo mažiau disproporcijų miesto sistemoje, o tuo pačiu ir patenkinti gyventojų lūkesčiai.

Vaikų žaidimo aikštelės priklauso kiekvienam mikrorajonui, gyvūnų vedžiojimo aikšteles lemia rajone esantis gyvūnų skaičius, sporto infrastruktūrai reikalingas minimaliausias susisiekimo atstumas vartotojo atžvilgiu, arba poreikis turi būti pagrįstas prestižo ar finansų pagrindu, gamtinė (parkų, paplūdimių) aplinka priklauso nuo savivaldybės politikos ir sugebėjimo planuoti lėšas sudaro šiuolaikinį sporto ir rekreacijos infrastruktūros urbanistikos objektą.

1.4. Sporto, laisvalaikio ir rekreacijos ypatumai Kauno mieste

Kaunas randasi netoli geografinio Europos centro, Baltijos jūros regione. Visi pro šį miestą praeinantys geležinkeliai ir beveik visi auto magistraliniai keliai, taip pat ir tarptautinis Kauno oro uostas bei Nemuno upė, priklauso TEN (Trans European Network) transporto koridoriams. Miestas yra beveik pačiame Lietuvos centre, išsidėstęs dviejų didžiausių Lietuvos upių – Nemuno ir Neries – santakoje, abiejose upių slėnio terasose. Šalies teritorijos Erdvinėje koncepcijoje Kaunas priskiriamas metropolinio centro intensyvios plėtros zonai. Miestas yra apskrities centras, stambus pramonės, technologinio, kultūros ir mokslinio potencialo židinys. Miesto plėtra vyksta suburbanizacijos principu: mažėjant Kauno gyventojų skaičiui, jis didėja aplinkinėse – greta rajono esančiuose miesteliuose bei kaimiškose teritorijose. Lietuvai siekiant sutvirtinti geopolitinę padėtį, reikia išnaudoti

palankia krašto miestų tinklo sandara ir išplėtoti galingą metropolinį centrą – sostinės statuso Vilniaus ir Kauno dvimiesčio urbanistinis darinys, tarptautiniu mastu pripažintas politinis, verslų, gamybos, komercijos, užsienio turizmo ir universitetų centras. Kauno rajono, Kaišiadorių rajono ir kitos svarbios aplinkinės Kauno miestui teritorijos, kuriose teritorinės ir funkcinės sistemos yra susijusios, pasireiškia abipusiai socialiniai ir ekonominiai, rekreaciniai interesai, darantys poveikį funkcinei ir fizinei miesto plėtrai. Kauno priemiestinės teritorijos rekreacinių zonų infrastruktūra, galima sakyti, jau yra susiklosčiusi. Visos svarbiausios rekreacinės vietovės bei objektai yra išsidėstę prie Kauno marių, Nemuno bei Neries upių .

Istorinį Kauno miesto kontekstą, tiek urbanistiniu - planavimo, tiek sporto ir rekreacijos infrastruktūros atžvilgiu, kuri atspindėtų darbo temos aktualumą, apibendrintai galima pateikti iš istorinių faktų pateiktų Kauno miesto bendrajame plane.

Kauno miestas strateginiu ir ūkiniu atžvilgiu kūrėsi labai patogioje vietovėje, kur telkėsi daug piliakalnių ir įtvirtintų gyvenviečių. Archeologiniai tyrimai rodo, kad, be ankstyvųjų laikų stovyklų, seniausia gyvenvietė Nemuno ir Neries santakoje atsiradusi I m. e. tūkstantmečio viduryje į rytus nuo Neries brastos, buvusios kelyje iš rytų į Žemaitiją. Ši gyvenvietė ir tapo miesto užuomazga, joje XIV a. viduryje pastatyta mūrinė pilis. Kryžiuočių kronikose Kauno gyvenvietė pirmą kartą paminėta 1361 m. Dar prieš 1408 m. Vytautas Kaunui suteikė Magdeburgo teises, Kaunas tapo vienu svarbiausių Lietuvos Didžiosios kunigaikštystės prekybos su Vakarų Europa centru. XVII a. pirmojoje pusėje Kaunas tapo turtingų pirklių ir amatininkų miestu. Jame gyveno apie 15 tūkst. žmonių. Tačiau tolesnį didėjimą sustabdė prieš pat 1655–1660 m. karą įvykęs gaisras.

Carizmo laikotarpiu po trečiojo Lietuvos–Lenkijos padalijimo ūkinis gyvenimas Kaune vėl pablogėjo. 1812 m. nukentėjo nuo Napoleono armijos, 1843 m. tapo gubernijos centru. Iki Pirmojo pasaulinio karo tapo ne tik Rusijos karine tvirtove, bet ir komunikacijų mazgas bei pramonės centras. 1914 m. mieste gyveno 96,9 tūkst. žmonių. Pirmojo pasaulinio karo metu, 1915 m. Kauno tvirtovė buvo užimta. 1917 m. parengta Kauno projekto schema (inž. L. Veisas), tačiau okupacijos sąlygomis ji negalėjo būti įgyvendinta, nes 1918 m. Kaune gyveno tik 18 tūkst. žmonių, o ūkinė veikla buvo sustojusi.

Nepriklausomos Lietuvos laikotarpiu, 1920 m. Lenkijai užgrobus Vilniaus kraštą, Kaunas tapo nepriklausomos Lietuvos laikinąją sostine. Kūrėsi valstybės administracija, buvo steigiamos kultūrinės, komercinės įstaigos, pramonės ir prekybos įmonės. Statybos mieste sparčiau paspartėjo 1923 m., tuo metu jau buvo 84 tūkst. gyventojų. Atsirado poreikis reguliuoti statybą, daugiau dėmesio skirti formavimui iki tol savaime plitusiems priemiesčiams. Tuo metu atskiras miesto dalis sujungė rekonstruoti arba naujai pastatyti tiltai. 1931–1933 m. miesto ribos buvo dar prasiplėtė, prijungti kai kurie tolimesnieji priemiesčiai.

Sovietmečio laikotarpiu, 1940–1941 m. parengta miesto gatvių perspektyvinė projekcinė schema. Tolesnė plėtra sulėtėjo Lietuvai atgavus Vilnių, į kurį iš Kauno buvo perkelta sostinė. 1960 m. pastatyta hidroelektrinė, patvenkus Nemuną ir suformavus Kauno marias, pasikeitė miesto ir apylinkių kraštovaizdis. 1963–1967 m. pradėti statyti didesni kompleksai, nutiestos naujos gatvės, kurios sujungė autonomiškas gyvenvietes. Miestas tada intensyviai augo: 1970 m. buvo 306,2 tūkst., o 1978 m. – 364,6 tūkst. gyventojų, todėl buvo plečiama teritorija – 1978 m. ji buvo 121,0 kv. km. Pradėti statyti daugiabučių namų rajonai. 1982 m. Laisvės alėja pėsčiųjų tapo zona (autoriai A. Paulauskas ir V. Paleckienė).

Po Nepriklausomybės atkūrimo, 1990 m. mieste sustojo namų statyba. Kiek vėliau pastatyta dideli prekybos centrai ir daugiaaukščiai garažai. 2003 m. parengtas naujas Kauno bendrasis planas (autoriai S. Lukošius, G. Šinkūnas, V. Stauskas, G. Daniulaitis, L. Dringelis, J. Bučas ir kt.). Po 2006 m pradėti rengti kai kurių kultūros paveldo objektų specialieji paveldo sauginiai, teritorijų ir apsaugos zonų ribų specialieji, paveldo tvarkos specialieji planai.

Kaip teigiama 2003 m. Bendrojo plano įgyvendinimo monitoringo ataskaitos išvadose: per laikotarpį nuo 2003 iki 2011 m. miesto plėtra vyko lėčiau dėl restituciją reglamentuojančių teisės aktų konstitucinės viršenybės virš kitų, tame tarpe ir teritorijų planavimo teisės aktų bei Lietuvą apėmusios krizės ir su ja susijusių lėšų trūkumo, gyventojų mažėjimo. Bendrojo plano metu buvo vykdomos Bendrojo plano sprendiniuose numatytos įvairios miesto vystymo priemonės: pastatyti nauji bei renovuoti eilė daugiabučių bei mažaukščių pastatų naujose bei konvertuotose teritorijose. Pastatyta visuomeninių, komercinių, rekreacijos objektų, sandėliavimo bei pramonės objektų. Atkuriami ir tvarkomi paveldo objektai. Profesionalaus sporto ir sportinės rekreacijos objektų plėtra buvo vykdoma pakankamai sėkmingai. Pastatyta Žalgirio arena, rekonstruojamas ir plečiamas „Girstučio“ sporto ir pramogų centras, Futbolo mokyklos kompleksas, minėti kempingai prie Lampėdžių karjero ir Jonavos gatvėje. Tačiau dėl lėšų trūkumo neįrengtos turistinės trasos, savaitgalio poilsio vietos, neatgaivinta ir neišplėsta vandens turizmo sistema (Kaunas BP, 2011).

Kauno miesto teritorija užima 15700,00 ha. Kauno miesto žalieji plotai 1999 metais užėmė 10175,662 ha (64,75 % miesto ploto). Miškų mieste yra 2998,27 ha, parkų ir skverų – 731,91 ha. Kauno mieste esančius miškus galima suskirstyti pagal atskiras jų grupes į ekosistemų apsaugos 204 ha, rekreacinius miškus 2794 ha, apsauginius miškus, ūkinius miškus. Kauno mieste yra 2370 ha valstybinės reikšmės miškų. Mieste yra 1338,9 ha miško parkų (specialiais savivaldybės dokumentais statusas patvirtintas 4 miško parkams – 1119,62 ha).

Kauno miesto bendrajame plane (BP, 2011) želdynai skirstomi (žr. 1 priedas):

- Rekreacinės paskirties želdynus, kuriuos sudaro 20 parkų plotas – 373,84 ha, 8 skverai, plotas – 14,06 ha, žaliosios jungtys, atviri želdynai prie įstaigų, įmonių ir organizacijų želdynai.

- Mokslinės, kultūrinės ir memorialinės paskirties želdynus Kauno mieste sudaro specialios paskirties parkai ir renginių vietos. Prie jų galima priskirti botanikos sodą (62,5 ha), zoologijos sodą (15,9 ha), Kauno tvirtovės fragmentus bei kt.
- Apsauginės ir ekologinės paskirties želdynai Kauno mieste gali būti skiriami į ekosistemų apsauginius želdynus, sanitarinius apsauginius želdynus, priešvėjinius, orą gryninančius, izoliacinius, estetinę – kraštovaizdinę reikšmę turinčius želdynus. Apsauginiai želdiniai, atibojantys skirtingo naudojimo teritorijas užima 60,71 ha plotą.

Pagal reikšmę rekreaciniai želdynai yra skirstomi į centrinius, rajoninius ir vietinius. Centrinų želdynų plotai yra per maži, didžioji dalis šių teritorijų yra per daug nutolę nuo gyvenamųjų teritorijų. Dalis miesto teritorijų neturi savo rajoninio želdyno arba šios teritorijos yra tiesiog per toli nuo rekreacijai naudojamų didesnių želdynų. Vietinių želdynų išsidėstymas Kauno mieste nėra tolygus, Šių želdynų tinklas geriausiai išvystytas daugiabučių mikrorajonuose (Dainava, Eiguliai, Kalniečiai), o didžiausias trūkumas šiuo metu naujai vystomose miesto plėtros teritorijose. Rekreacinių želdynų sistemos formavimui taip pat svarbią reikšmę turi žaliosios jungtys, tačiau šiuo metu ši sistema dar nėra sukurta. Vienos iš rekreacinių zonų linijinių jungčių sistemos sudedamųjų dalių - dviračių takų sistemos, kuri šiuo metu Kaune tik pradeda kurtis.

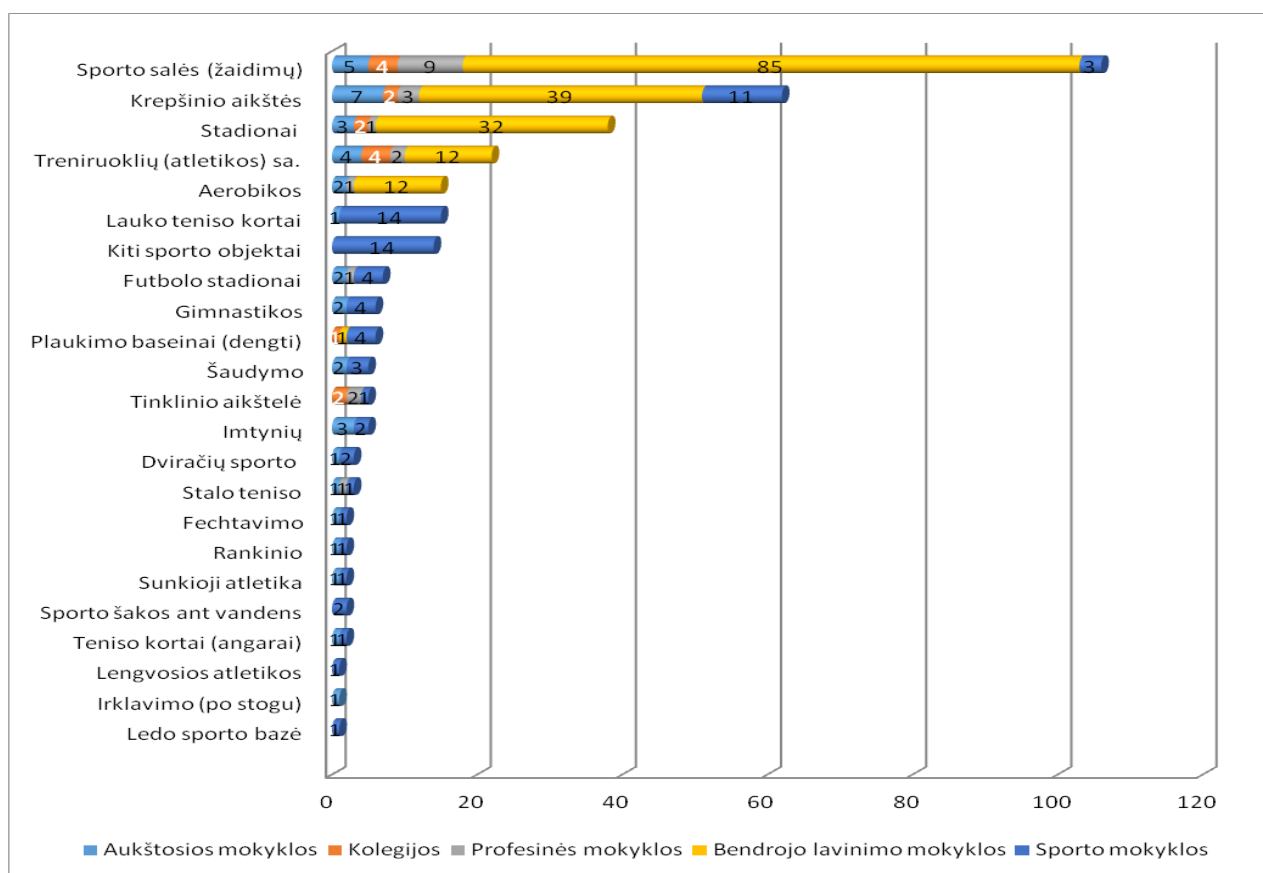
Kauno mieste vienas svarbiausių kraštovaizdžio ir rekreacinės kompozicijos akcentų yra didžiosios Lietuvos upės Nemunas ir Neris, 8 mažesnės upės, bei didžiausias Lietuvos vidaus vandens telkinys Kauno marios (63,5 km²). Taip pat Kaune yra 13 dirbtinių vandens telkinių, kurių pagrindiniai Lampėdis turintis didelę rekreacinę reikšmę ir Vaišvydavoje esantis ypatingai skaidraus vandens telkinys. Upių ir upelių pakrančių ilgis 100 km, kuriuose galima rekreacinė veikla, tačiau tinkančių pliažams tėra tik 11 km. Pasivaikščiavimams tinka daugiausia tik tvarkomos pakrantės, kuriose įrengtos sutvirtintos krantinės, įrengti parkai, pėsčiųjų takai, tačiau dauguma jų apžėlusios brūzgynais, užpelkėjusios. Pakrančių su dviračių takais yra labai nedaug (yra nutiesti dviračių takai Žemuočiuose Šančiuose, Vilijampolėje), bet, taip pat tam tinkamos yra krantinės Karaliaus Mindaugo prospekte. Šiuo metu dėl didelio vandens užterštumo Kauno vandens telkiniai netinka maudimuisi. Kauno marių vanduo taip pat nėra pakankamai švarus, be to vasarą jis ima biologiškai „žydėti“. Švariausias vanduo išlieka buvusiuose Lampėdžių ir Vaišvydovos žvyro karjeruose. Laivyba didesniais laivais galima Nemune ir Kauno mariose, o Neryje tik mažaisiais laivais. Buriuoti yra tinkama Kauno marių akvatorija.

Viešųjų erdvių sistema mieste yra neišvystyta ir pakankamai kryptingai neformuota. Aukščiausiai galima vertinti viešųjų erdvių išplėtojimo požiūriu miesto centrą. Žaliakalnyje situaciją pakankamai gerina Ažuolyno parkas ir Savanorių prospektas. Kituose rajonuose didžiausias vaidmuo tenka žaliosioms erdvėms ir prekybos centrams. Kauno miesto viešųjų erdvių teritorijas sudaro aikštės.

Pagrindinės esamos aikštės yra Nepriklausomybės, Rotušės, Sąjungos, Čėčėnijos, Vienybės ir kt. Šiuo metu didžioji šių buvusių aikščių dalis yra naudojama parkavimo tikslais.

Analizuojant Kauno miesto gyventojų gyvenamosios aplinkos duomenis, galima teigti kad didžiausia problema rajonuose su vaikų žaidimo aikštelėmis yra ta, kad jos visiškai nusidėvėjusios, o dauguma ir visai išnykę. Naujai statomuose vienbučių namų rajonuose vaikų žaidimo aikštelių beveik visai nėra, kadangi jų įrengimas reglamentuojamas tik daugiaaukščių daugiabučių namų teritorijose. O ir pastarosiose jie įrengiami labai kaip reprezentacinė priemonė, greičiau parduoti bustus, nei vaikų rekreaciniams poreikiams tenkinti. Panaši situacija ir su specialiai šunims vedžioti pritaikytomis vietomis.

Kauno mieste rekreacinėms įstaigoms yra priskirtos įmonės teikiančios šias paslaugas: 1) kūno kultūros ir sporto; 2) poilsio, sveikatingumo ir reabilitacijos. Kūno kultūros ir sporto objektus sudaro: stadionai, aikštynai, sporto salės, plaukimo baseinai, dviračių takai. Šie objektai priklausomai nuo jų panaudojimo skiriami į atvirą ir uždara tinklą. Miesto kūno kultūros ir sporto objektai priklausantys sporto draugijoms ir organizacijoms priskiriami atviro tinklo objektams. Šiais objektais gali naudotis visi miesto gyventojai. Sporto objektai, priklausantys mokymo įstaigoms: aukštosioms mokykloms, profesinėms mokykloms, bendrojo lavinimo mokykloms, sporto mokykloms - priskiriami uždaro tinklo sporto objektams.

1.1. pav. Uždaro tinklo sporto bazių pasiskirstymas (Kauno BP, 2011).

Atviro tinklo kūno kultūros ir sporto objektams priskiriami S. Dariaus ir S. Girėno sporto centras, „Žalgirio“ sporto ir pramogų arena, Kauno „Ledo“ arena, Girstučio kultūros ir sporto centras, S. Dariaus ir S. Girėno aerodromas, dviračių takai (bendras ilgis 61 km) ir kiti 22 sporto objektai (žr. 2 priedas). Be šių įstaigų svarbu išskirti mažesnes sporto bei kūno kultūros paslaugas teikiančias įmones, kurių Kaune yra 489 (žr. 3 priedas). Šios įmonės labai svarbios miesto gyventojų kasdieniniam sporto aktyvumui. Jų išsidėstymas miesto atžvilgiu gali būti kaip vienas iš rajono rekreacinės infrastruktūros įrengimo rodiklių.

Uždaro tinklo objektams priskiriamos aukštųjų mokyklų, sporto mokyklų bei kitų mokymo įstaigų sporto objektai (žr. 4 priedas). Vertinant suvestinius uždaro tinklo kūno kultūros ir sporto objektų duomenis galima teigti, kad iš esančių 325 objektų, daugiausia jų yra bendrojo lavinimo mokyklose – 181 sporto objektas, mažiausiai – kolegijose 15 (žr. 1.1. paveikslėlis).

Svarbiausios atviro bei uždaro tinklo kūno kultūros ir sporto objektų daugiausia susitelkę centrinėje miesto dalyje – Žaliakalnyje, Naujamiestyje. Taip pat jų yra gana daug Gričiupyje, Dainavoje.

Antrą rekreacinių įstaigų grupę sudaro poilsio bei sveikatingumo įstaigos. Tai įstaigos teikiančios poilsio, pramogų, laisvalaikio praleidimo, sveikatos priežiūros, reabilitacijos paslaugas. Poilsio ir sveikatingumo įstaigos priklausomai nuo jų veiklos pobūdžio gali būti išskiriamos į: laisvalaikio, užimtumo ir pramogas organizuojančios; sveikatingumo įstaigos (SPA centrai, reabilitacijos įstaigos, sanatorijos, senelių namai) (žr. 5 priedas). Iš esančių (26 sveikatingumo, 92 reabilitacijos, poilsio, sanatorijos, senelių namai) kitas rekreacines paslaugas teikiančių įstaigų, daugiausiai poilsio ir sveikatingumo įstaigų susitelkę Naujamiestyje, Žaliakalnyje, Eiguliuose, Dainavoje, mažiausiai miesto pakraščiuose esančiuose rajonuose Birutėje, Kazliškiuose, Kleboniškyje, Marvelė, Amaliai, Rokai. Šių įstaigų pasiskirstymas bei tankis rodo atitinkamų miesto rajonų rekreacinio aptarnavimo išvystymą, jų poreikį, teritorijos rekreacinės aplinkos formavimo kryptį.

1.5. Sporto ir rekreacijos infrastruktūros vertinimas

Miesto planavimo sėkmė tiesiogiai priklauso nuo tinkamos ir pakankamos informacinės bazės. Ją turi užpildyti duomenys, reprezentuojantys pagrindinio planavimo tikslo – rodiklius, fizinę ir funkcinę struktūrą, funkcionavimą ir pasekmes, aplinką plačiąja prasme. Šiam tikslui pasiekti gali būti naudojama viešai prieinama statistika ir dokumentai, įvairaus turinio žemėlapiai, ataskaitos, tyrimai, gyventojų apklausos, t.y. objektyvūs ir subjektyvūs indikatoriai. Objektyvūs indikatoriai, tai objektų sąvadas, žemėlapiai, finansinės ataskaitos, žinybinė statistika, visa tai, apie ką galima kalbėti metodologine puse, matavimo aspektu.

Kauno mieste detalizajame plane želdynai skirstomi į žemės ūkio paskirties, miškų paskirties ir kitos paskirties žemės želdynai. Kitos paskirties žemė skirstomi į bendro naudojimo teritorijas,

atskirųjų želdynų teritorijas, rekreacines teritorijas. Pagal paskirtį atskirieji želdynai skirstomi į: rekreacinės; mokslinės, kultūrinės ir memorialinės; apsauginės ir ekologinės. Rekreaciniai želdynai tai miesto parkai, skverai, žaliosios jungtys ir atviri želdynai. Mieste yra 24 parkai, iš jų 20 parkų statusas patvirtintas specialiais savivaldybės dokumentais ir užima 373,84 ha. Rekomenduojami miesto gyventojų aprūpinimo želdynais rodikliai, m² vienam gyventojui 25 – 30 m² (Teritorijų planavimo ... 2013). Kaunas 15700 ha, žalieji plotai 10000 ha, (65%) o 2010 m. Kaune gyveno 348624 gyventojų; (Kauno BP 2011).

Priklausomai nuo tyrime naudojamų antrinių duomenų indikatorių šiame darbe nagrinėjama Ažuolyno, Kalniečių ir Vytauto parkų būklė (žr. 1.1. lentelė). Remiantis normomis centrinių želdynų išsidėstymas turi būti 1 - 2 km nuo gyvenamųjų teritorijų. Šiuo požiūriu Ažuolyno parkas užtikrina Ažuolyno, ir pakankamai patenkina aplinkinių rajonų miesto gyvenamųjų teritorijų norminius aptarnavimo, ir nėra per daug nutolęs nuo jų (žr. 1.2. lentelė).

1.1.lentelė. **Ažuolyno, Kalniečių ir Vytauto parkų esamos būklės apibūdinimas**

Rekreacinė zona	Reikšmė mieste	Parkų ir jų zoną patenkantys viešieji rekreaciniai objektai ir jų apibendrinimas	Esamos rekreacijos galimybės	Zonos plėtros kryptis
Ažuolyno parkas	Centrinis parkas	Sporto kompleksai: S. Dariaus ir S. Girėno ir LSU sporto kompleksas (stadionas, sporto halė, aikštynai). Laisvalaikio įrenginių kompleksai: treniruoklių zona Dainų slėnis, zoologijos sodas. Daugiausiai lankomas, tvarkomas ir prižiūrimas parkas, kaip sporto, laisvalaikio ir rekreacijos objektas.	Geros	Infrastruktūros palaikymas, gerinimas
Kalniečių parkas	Rajoninis parkas	Laisvalaikio įrenginių kompleksai: treniruoklių zona, vaikų žaidimo įrenginių zona (esančios parke), Čechėnijos aikštės poilsio infrastruktūra, vandens telkinys. Parke mažai medžių, parkas prižiūrimas ir dažnai lankomas gyventojų.	Geros	Infrastruktūros palaikymas, gerinimas
Vytauto parkas	Kultūrinis, istorinis parkas	Laisvalaikio įrenginių pasenusi technika, r žaidimo įrenginių zona. Keli apleisti pastatai. Suskilinėję betono takai, aplūžę suoliukai, sugadintos šiukšlių dėžės, parkas tvarkomas ir prižiūrimas.	Geros	Infrastruktūros palaikymas, gerinimas

1.2.lentelė. **Rajoninės reikšmės atskirųjų rekreacinių želdynų vieta bei jų aptarnavimo spindulys miesto rajonuose** (sudaryta remiantis Kauno BP, 2011)

Eil. Nr.	Želdyno pavadinimas, vieta	Atstumas (km) rajono gyvenamųjų teritorijų atžvilgiu*	Želdyno statusas	Plotas, ha	Pastabos
1	2	3	5	6	
1.	Ažuolynas Prie Vydūno al. (Žaliakalnis)	~0 - 1,5 km iki Žaliakalnio ~ 0 - 2 km iki Gričiupio ~ 0,2 – 2 km iki Aukštųjų Šančių ~0,3 – 2,7 km iki Naujamiesčio	Parkas	78,4	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
2.	Kalniečių Prie S. Žukausko g. ir P. Lukšio g. (Eiguliai)	~0 - 1,3 km iki Eigulių rajono ~0 - 2 km iki Kalniečių rajono	Parkas	21,2	Įregistruoti registrų centre
3.	Vytauto parkas Tarp Vytauto pr. ir Trakų g. (Naujamiestis)	~0 - 1,5 km iki Žaliakalnio rajono ~0 – 2.4 km iki Centro rajono	Parkas	8,37	

*-atstumas iki centrinio, rajoninio želdyno matuojamas nuo artimiausios bei tolimiausios gyvenamosios vietos nutolusios nuo artimiausio centrinio ar rajoninio želdyno.

Rajoninės reikšmės rekreaciniams želdynams priskiriami želdynai, kurie nuo gyvenamųjų teritorijų nutolę 500-1000 m.

Šiuo metu esami Kalniečių parkas neužtikrina visų miesto teritorijos gyvenamųjų teritorijų norminio aptarnavimo. Želdynų funkciją iš dalies gali kompensuoti šalia esantis Kleboniškių rekreacinis miško masyvas. Vytauto parkas yra sutapdintas su Ažuolyno parku vertinat norminių reikalavimų pobūdžiu.

Rekreacinių želdynų sistemoms vertinimui, vartotojų atžvilgiu, taip pat svarbią reikšmę turi žaliosios jungtys, linijiniai rekreaciniai želdynai ir skverai. Svarbiausios miesto poilsio zonos sujungtos žaliosiomis jungtimis ar linijiniais rekreaciniais želdynais gali sudaryti pėsčiųjų bei dviračių (žiemą - slidžių) trasas, kuriuos būtų galima vertinti kaip vieną iš svarbesnių elementų formuojančių vietos rekreacinę aplinką. Šiuo metu Kauno mieste yra apie 61 km dviračių takų, tačiau jie yra įrengti fragmentiškai. Tai dviračių takai Kleboniškių šile, dalyje Baltų prospekto, Jonavos gatvėje, tarp Kleboniškių, Kalniečių ir Draugystės parkų, Studentų gatvėje, trasa nuo Panemunės tilto per Šančius ir Centrą iki Senamiesčio. Dviračiais važinėjama miesto poilsio zonose – Panemunėje, Kleboniškyje, Lampėdžiuose.

Per Kauną teka dvi didžiausios Lietuvos upės Nemunas ir Neris, yra 8 mažesnės bei didžiausias Lietuvoje vidaus vandens telkinys Kauno marios, kurių bendras pakrančių ilgis sudaro apie 100 km. rekreacijai tinkamos teritorijos, tačiau pliažams tinka tik 11 km. Šiuo metu dėl didelio vandens užterštumo Kauno vandens telkiniai netinka maudimuisi. Kauno marių, kuriose yra Pažaislio paplūdimys, vanduo taip pat nėra pakankamai švarus, be to vasarą jis ima biologiškai „žydėti“. Švariausias vanduo išlieka buvusiuose Lampėdžių ir Vaišvydavos žvyro karjeruose. Todėl Lampėdžių paplūdimys gyventojų mėgta vieta, tapo dar labiau lankoma ne tik Lietuvos svečių, bet ir užsieniečių, kadangi neseniai buvo atnaujinta infrastruktūra, įrengtos sporto žaidimų aikštelės, vaikų žaidimų aikštelės, įrengtas kempingas. Panemunės paplūdimio infrastruktūra pastaraisiais metais taip pat atnaujinta, įrengtos, sporto, treniruoklių, vaikų žaidimo aikštelės. Siekiant gerinti paplūdimių būklę, turėtų būti diegiamos aplinkosauginio valdymo priemonės mikrobiologinei taršai mažinti, kuriama sanitarinius higieninius reikalavimus atitinkanti paplūdimio infrastruktūra.

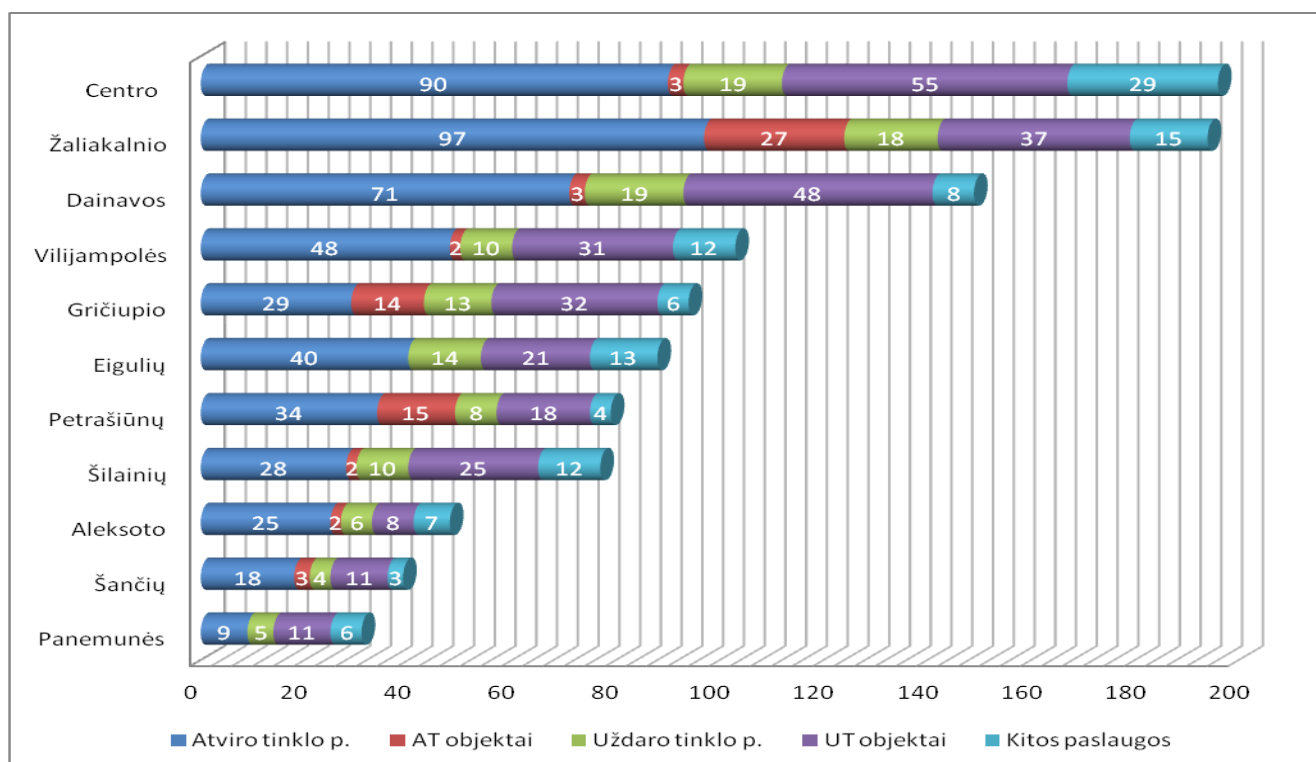
Lietuvoje laisvalaikio bent 30 min. 4 ir daugiau dienų per savaitę sportuojančių žmonių skaičius 2010 metais buvo 23 % Nepakankamas fizinis aktyvumas, t.y. mažesnis negu 5 dienos per savaitę po 1 val., buvo būdingas 50,4 %. Lietuvoje reguliariai sportuoja 36 % gyventojų, o 44 % apklaustų Lietuvos gyventojų nesportuoja (Eurobarometras 2010).

2013 metų Lietuvos statistikos sporto metraštyje pateikiama, kad sportuojančių gyventojų skaičius yra 35634 asmenys iš kurių 7196 sportavo sportinio ugdymo centruose. Sporto srityje dirbančiųjų skaičius 1070 darbuotojų, iš kurių 339 treneriai, 325 dėstytojai/lektoriai, 99 kūno kultūros darbuotojai, 130 sporto vadybininkų ir 177 kiti su kūno kultūra ir sportu susiję darbuotojai. Kūno kultūrai ir sportui

finansuoti 2013 metais buvo skirta apie 29,26 mln. litų, t.y. 3,9 % savivaldybės bendrojo biudžeto. Iš kurio sportininkų ugdymo centrų darbuotojų atlyginimams išleista apie 16,73 mln., o sporto klubams iš šių lėšų buvo skirta 0,53 mln. litų. Kitas sporto klubų pajamas t.y. 6,32 mln. litų sudarė rėmėjų ir kitos lėšos. Vienam Kauniečiui sporto veiklai vidutiniškai tenka 77 Lt

2013 Lietuvos statistikos sporto metraštyje taip pat pateikiama, kad Kauno mieste yra 462 sporto objektai iš kurių: 1 arena, 2 sporto kompleksai, 37 stadionai, 1 lengvosios atletikos maniežas, 1 futbolo maniežas, 7 baseinai, 187 salės, 1 irklavimo bazė, 1 buriavimo bazė, 2 aerodromai, 1 ledo arena, 6 šaudyklos, 111 krepšinio aikštelių, 34 tinklinio aikštelės, 14 futbolo aikščių, 13 rankinio aikštelių, 34 teniso aikštelės, 1 beisbolo aikštė, 1 kartodromas, 7 universalios dirbtinės dangos sporto aikštelės, 61 km. dviračių takų.

Naudojantis ankstesniuose prieduose pateiktais duomenimis, juos susisteminus pateikiamas sporto objektų ir rekreacines paslaugas teikiančių įstaigų išsidėstymas pagal rajonus pateiktas 1.2 paveikslėlyje (žr. išsamesnė informacija pagal mikrorajonus 6 priede). Viso Kauno mieste yra 489 atviro tinklo, 126 uždaro tinklo ir 115 kitas rekreacines (poilsio, sanatorines, senelių namų, reabilitacijos) paslaugas teikiančių įmonių, įstaigų ir organizacijų. Kūno kultūros ir sporto objektų šiuo atveju yra 71 atviro ir 297 uždaro tinklo kūno kultūros ir sporto objektų, iš kurių daugiausia yra bendrojo lavinimo mokyklų sporto objektai (sporto salės, stadionai).

ATPT – atviro tinklo rekreacines (kūno kultūros ir sporto) paslaugas teikiančios įstaigos; ATSO – atviro tinklo sporto objektai; UTPT – uždaro tinklo rekreacines (kūno kultūros ir sporto) paslaugas teikiančios įstaigos; UTSO – uždaro tinklo kūno kultūros ir sporto objektai; KPT – kitos rekreacines paslaugas (sveikatingumo, poilsio, sanatorijų, senelių namų, reabilitacines) teikiančios įstaigos.

1.2. pav. Rekreacinių paslaugų teikėjų ir sporto objektų pasiskirstymas Kauno mieste.

Pagal rekreacinių paslaugų teikėjus ir jų objektų skaičių stipriai išsiskiria Centro ir Žaliakalnio seniūnijos. Šiuo atveju Žaliakalnio seniūnijoje yra 97 atviro tinklo sporto kūno kultūros ir sporto paslaugas teikiančių įmonių, 27 toms įmonėms priskiriami sporto objektai, 18 uždaro tinklo kūno kultūros ir sporto paslaugas teikiančių įmonių, 37 jų kūno kultūros ir sporto objektai, bei 15 poilsio ir reabilitacijos paslaugas teikiančių organizacijų. Rekreacinių paslaugų ir objektų pasiskirstymas žemiausias Šančių ir Panemunės rajonuose.

Išanalizavus rekreacinių įmonių teikiamas paslaugas (žr. 1.3. lentelė), galima teikti kad Kauno mieste daugiausia teikiamos bendros rekreacinės paslaugos (pvz. sporto klubas, kuriame yra treniruoklių salė, galima kultivuoti kultūrizmą, fitnesą, o tuo pačiu gali būti naudojama kaip kitų sporto šakų atstovų fiziniui pasirengimui kelti, nors šie tarkime yra rankininkai). Gal ir nelogiška sukelti visas dvikovines, kontaktines sporto šakas į vieną grupę, bet ir taip akivaizdu, kad ši veikla populiari tarp kitų panašias paslaugas teikiančių įmonių.

1.3. lentelė. **Rekreacines (sporto) paslaugas teikiančių įstaigų kiekis pagal veiklos rūšį (sporto šaką).**

Eil. Nr.	Rekreacinės veiklos pavadinimas	Užsiimančių institucijų
1.	Sportinis ir rekreacinis švietimas	110
2.	Kovos menai. Graikų – romėnų, laisvosios, dziudo, tekvondo, sambo, savignyos imtynės, džiuđžitsu, bokso, kung fu, karatė, bušido, "Kyumeikan Kendo Dodžo"	80
3.	Fitnesas, kultūrizmas	50
4.	Automobilių ir motociklų sportas	43
5.	Krepšinis	40
6.	Įvairūs šokiai, aerobika	33
7.	Žaidimai (sporto salės)	27
8.	Plaukimas, vandensvydis, nardymas nuo tramplyno	22
9.	Futbolas	19
10.	Lengvoji atletika	16
11.	Alpinizmas, keliavimas, orientacinis sportas	14
12.	Dailusis čiuožimas, ledo rutulys	14
13.	Šaudymo, šaudymo iš lanko sportas	14
14.	Teniso sportas	14
15.	Aerosportas	12
16.	Būriavimas	12
17.	Joga, reiki, pilatesas	12
18.	Rankinis	12
19.	Dviračių sportas	9
20.	Stalo tenisas	8
21.	Šachmatai, šaškės	7
22.	Irklavimas	6
23.	Regbis	5
24.	Žirgų sportas	5
25.	Motorlaivių sportas	3
26.	Žiemos sportas, čiuožimas, slydinėjimas	3
27.	Dažasvydis, golfas, sunkioji atletika, tinklinis, badmintonas, gimnastika,	19 (3)
28.	beisbolas, šiaurietiškas ėjimas, žolės riedulys, aitvarų sportas, balandžių sportas, biliardas, smiginis, žongliravimas, šiuolaikinė penkiakovė, fechtavimas, ekstremalus sportas, azartiniai ir kompiuteriniai žaidimai, sportinė žūklė, skvošas	18 (1-2)

Šia informaciją galima interpretuoti priklausomai nuo to ką norima pamatyti. Ganėtinai stebinantis techninių sporto šakų skaičius, kuriam priklauso automobilių ir motociklų sportas, nors Kauno miestas nepasižymi šiai sporto šakai skirtais objektais. 27 ir 28 vietose esančios sporto šakos turi mažiausia infrastruktūra, t.y. po 1, ar geriausiu atveju tris rekreacines paslaugas teikiančias įmone. Reikia paminėti, kad Kauno miestas negali skūstis rekreacijos ir sporto paslaugų įmonių teikiamų paslaugų įvairovė ir kiekybė, bet faktas kas 181 sporto objektas (sporto salė) esantis bendrojo lavinimo mokykloje, į kuriuos patekimas miesto gyventojams yra ganėtinai komplikotas.

Subjektyvūs indikatoriai nustatomi per gyventojų nuomonę, nustatant jų pasitenkinimo viešosiomis indeksą. Šis metodas yra taikomas įgyvendinant ir išplėtojant LR VRM rekomendaciją „Dėl viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo indekso nustatymo metodikos“. Išsamiau žiūrėti Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2009 m. birželio 30 d. Įsakymą Nr. 1V-339 (žin., 2009, Nr. 81-3391). Šioje metodikoje numatoma, kad atliekant pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis tyrimus, yra rekomenduojami įvairūs komunalinio ūkio, įdarbinimo, mokesčių administravimo, socialinės, švietimo ir kt. viešosios paslaugos tarp kurių yra ir kultūros, rekreacijos ir sporto įstaigų ir organizacijų teikiamos paslaugos, jų infrastruktūra.

Pasak Merkio ir kt. (2014, p. 10), komentuojama metodika yra neišbaigta, ji neatspindi paslaugų savitumų, kurie pasireiškia atskiruose sektoriuose. Metodikos neišbaigtumas, matyt, ir lėmė tokį rezultatą, kad praėjus net 5 metams nuo oficialaus metodikos starto, jos taikymas netapo masiniu viešojo administravimo sąjūdžiu, nors toks ambicingas (beje visai prasmingas) sumanymas pradžioje buvo. Mūsų turimais duomenimis, metodikos taikymu, tobulinimu iki šiol visai nesusidomėjo (?) šalies universitetų mokslininkai. O užbaigti ir tobulinti šiuo atveju tikrai yra ką. Šiame kontekste taipogi verta atkreipti dėmesį, jog komentuojama metodika remiasi abejotinu skalių kvantifikacijos modeliu, kuri Lietuvos ekspertai, matyt, nekritiškai perėmė iš pirminės metodikos autorių užsieniečių.

Reikia paminėti, kad tokio tyrimo metodikoje tyrimo metu apklaustųjų anonimiškumas garantuojamas. Klausimynas susideda iš kelių stambių dalių, kurios pagrindinė yra sociodemografiniai klausimai. Šis tyrimo autoriaus patirtis siekia jau 20 metų įvairiose Lietuvos savivaldybėse ir yra patikrinta praktiškai. Tyrime naudojama Likert skalės tipo atsakymo formatas, kuri susideda iš penkių vertinimo pakopų nuo 1 - labai blogai iki 5 -labai gerai, kadangi tai leidžia gerai diagnozuoti kraštutinius. Tai leidžia sudarinėti reitingus, analizuoti statistinius sąryšius, formuoti gilesniu ir platesnius indeksus, atpažinti paslaugų grupes, dėl kurių gyventojai patiria didžiausią nepasitenkinimą, arba patiria paslaugos kokybės persisotinimo efektą.

Kaunas turi didžiulį gamtos, reljefo ir žaliųjų teritorijų (65 %) potencialą. 2 didžiausios Lietuvos ir 8 mažos upės, bei Kauno marios esančios miesto teritorijoje, bet maudimuisi tinka tik keli telkiniai. Apie 462 sporto objektus (iš jų 187 po stogu esančių salių prieinamumas komplikotas, 108 bendros paskirties sporto salių būklė gera, 73 (iš jų 7 baseinai) 10 sričių specializuoti sporto objektai prastos

būklės (išskyrus Girstučio baseiną), 2 ledo arenas, 2 bazes ant vandens, 4 ekstremalaus sporto objektus, 63 prastos būklės po atviru dangumi esančius aikštynus ir 23 kitus sporto objektus). Apie 728 rekreacinių paslaugų įstaigas teikiančias 72 rūšių veiklas. 61 km nevientisų dviračių takų, kurios žiemą gali būti naudojamos kaip nevientisos slidžių trasos. 1 naujai 2013 metais įrengtą šunų vedžiojimo aikštelę. Vaikų žaidimo aikštelių skaičius nežinomas (bet alternatyva 88 ikimokyklinės įstaigos), 4 paplūdimiai, 24 parkai. Šių objektų pasiskirstymas nuo centre esančių 206 rekreacinių infrastruktūros iki/po 31 objektą esantį periferiniuose rajonuose.

2. ANTRINĖS DUOMENŲ ANALIZĖS TYRIMO METODIKA

2.1. Gyventojų apklausos tyrimo indikatoriai

Apibūdinant bendrai apklausos tyrimo metodiką reikia paminėti, kad šio magistrinio darbo empirinis tyrimas remiasi antrinių duomenų analize. Tai reiškia, jog buvo pasinaudota pirminių statistinių duomenų baze, kurią sudarė kiti tyrėjai. Konkrečiai buvo remiamasi tyrimu: Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimas „Viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo indekso nustatymas“. Šį tyrimą 2014 m. Kauno miesto savivaldybės administracijos užsakymu atliko KTU mokslininkai prof.habil.dr. Gediminas Merkys ir doc.dr. Rūta Brazienė (Merkys, Brazienė, 2014). Minėti autoriai savo parengtoje ataskaitoje atliktos apklausos metodiką ir sukurtą standartizuotą paslaugų vertinimo klausimyną pristato labai detalai, todėl magistro darbe šią antrą kartą naudojamą metodiką tikslinga pristatyti tik bendrais bruožais.

2009 m. birželio 30 d. Lietuvos Respublikos Vidaus reikalų ministras išleido įsakymą Nr. 1 V-139 „Dėl viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo indekso nustatymo metodikos“ (žin. 2009, Nr. 81-3391). Minėtu įsakymu buvo patvirtinta rekomendacinio pobūdžio metodika, kaip masinių apklausų pagrindu kiekybiškai išmatuoti gyventojų, vartojančių viešąsias paslaugas, pasitenkinimą suteiktų paslaugų kokybe (http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=348227&p_tr2=2). Ministro patvirtintos metodinės rekomendacijos remiasi gerąja Europos Sąjungos šalių patirtimi ir atliepia mūsų šalies centrinės valdžios interesą užtikrinti viešųjų paslaugų kokybę, stebėti ir kontroliuoti šių paslaugų būklę įvairiuose sektoriuose ir regionuose.

Mokslininkai G. Merkys ir R. Brazienė labai palankiai vertina minėtą ministro įsakymą ir atitinkamos metodikos patvirtinimą, tačiau taikliai pastebi, kad parengtas norminis dokumentas ir jo priedai laikytini ne išbaigta metodika, o tiesiog bendro pobūdžio rekomendacijomis ir gairėmis, kaip tokias konkrečias metodikas ateityje sukurti, atsižvelgiant į atskiro sektoriaus (arba paslaugų šakos) specifiką, taip pat paslaugų teikimo lygmens specifiką (Merkys, Brazienė, 2014).

Taigi minėtų KTU mokslininkų sudarytas apklausos instrumentas, apie kurį čia kalbama, kaip tik ir buvo bandymas konstruktyviai atsiliiepti į LR VRM norminį dokumentą ir sukurti bei realiai išbandyti konkrečią pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis vertinimo metodiką, kuri būtų orientuota į didmiesčio savivaldybės poreikius.

Minėti mokslininkai sukūrė standartizuotą klausimyną, susidedantį iš 196 pirminių indikatorių, atspindinčių pačias įvairiausias viešąsias paslaugas, suskirstytas pagal sektorius. Apklausiamų gyventojų nuomonei užfiksuoti buvo naudojamas tradicinis penkių pakopų Likert skalės formatas (žr. 2.1. pav).

ĮVERTINKITE	← labai blogai – labai gerai →				
Biudžetinių sporto mokyklų teikiamų paslaugų kokybė ir įvairovė	●	●	●	●	●
Pažaislio paplūdimio būklė	●	●	●	●	●
Sporto šakų ant vandens bazių kokybę ir tankumą	●	●	●	●	●
Ažuolyno parko būklė	●	●	●	●	●
Dabartinė dviračių takų būklė	●	●	●	●	●

2.1. pav. Klausimyno atkarpa / pavyzdys (Merkys, Brazienė, 2014)

Vartotojų nuomonei apie paslaugas atspindėti, autoriai siūlo įvairius rodiklius – *vidutinį paslaugos palankaus vertinimo procentą, paslaugos procentinį rangą ir pasitenkinimo paslauga indeksą* (Merkys, Brazienė, 2014). Šiame magistriniame darbe gilesnei savarankiškai analizei buvo atrinktas rinkinys konkrečių pirminių indikatorių, atspindinčių kūno kultūros, sporto, laisvalaikio ir rekreacijos sektorių. Tai, kokie tiriamieji veiksmai atlikti su pasirinktais indikatoriais, detaliau atspindėta skyrelyje „Pasitenkinimo paslaugomis skalių sudarymas ir jų analizė“.

2.2. Gyventojų apklausos tyrimo imtis

Minimos Kauno gyventojų apklausos duomenų bazę sudaro 1932 respondentų atsakymai. Tokio dydžio imties paklaida, paskaičiuota maksimalios sklaidos metodu, siekia apie 2,2 proc., kai $P = 0,99$. Pažymėtina, kad imtyje atstovaujami visų Kauno miesto seniūnijų gyventojai. Visumoje apklausos imtyje gyventojų pasiskirstymas pagal lytį, amžių, įgytą išsilavinimą, užimtumo pobūdį yra atspindėtas daugiau ar mažiau proporcingai (Merkys, Brazienė, 2014).

Sudarant pasitenkinimo paslaugomis skale yra apibūdinti tiriamieji veiksmai, kuriuos šio magistro darbo autorius, remdamasis minėtos apklausos duomenų baze, atliko savarankiškai. Paminėtini šie tiriamieji veiksmai:

1. Pirminių indikatorių, atspindinčių sporto, laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūrą, atrinkimas.
2. Gilesnei analizei atrinktų pirminių indikatorių koreliacinė ir faktorinė analizė, atlikta, turint tikslą sudaryti jungtines sporto, aktyvaus poilsio ir rekreacijos paslaugų skales.
3. Pasitenkinimo minėtos srities paslaugomis reitingo sudarymas, taikant klasterinę analizę;
4. Pasitenkinimo sporto, aktyvaus poilsio ir rekreacijos paslaugomis skalių įverčių pasiskirstymas atskirose Kauno miesto seniūnijose.

Pažymėtina, jog atlikti tiriamieji veiksmai pasižymi sąlygine pridėtine informacine verte, kadangi iki šiol kitų tyrėjų tokie analitiniai veiksmai su atitinkamų rodikliu rinkiniu atlikti nebuvo. Cituojamame Merkio ir Brazienės tyrime minėtų autorių buvo pateiktas tik bendras pirminių visų indikatorių reitingas bei aprašomosios statistikos (Merkys, Brazienė, 2014).

Siekiant sudaryti psichometrines nuomonės apie paslaugas skales, buvo atlikta faktorinė analizė (Merkys, 1999). Konkrečiai buvo taikytas pagrindinių komponentų metodas, naudojant šūkį

maksimalios sklaidos metodu (VARIMAX Rotation) (Fabrigar L. R., Wegener D.T. 2011). Į faktorizacijos modelį buvo įtrauktas 21 pirminis atitinkamos tematikos paslaugų rodiklis. Pirminės faktorizacijos rezultatai atspindėti 2.1. lentelėje.

2.1. lentelė. **Sporto ir laisvalaikio (rekreacijos) pirminių rodiklių faktorizacija, rotuota komponentų matrica.**

Pirminiai klausimai	Komponentai					
	1	2	3	4	5	6
Ažuolyno parko būklę	,729	,266	,128	,074	-,073	,049
Vytauto parko būklę	,715	,264	,107	,014	,002	,053
Po atviru dangumi esančiu sporto aikštynų išsidėstymą, tankumą, įvairovę	,710	,119	-,008	,089	,250	,217
Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų būklę	,691	,020	,003	,131	,246	,282
Kalniečių parko būklę	,680	,334	,074	-,014	-,056	-,042
Panemunės paplūdimio būklę	,251	,782	,054	,008	,091	,128
Pažaislio paplūdimio būklę	,247	,776	-,043	,082	,125	-,006
Kauno miesto paplūdimių pakankamumą	,245	,748	,037	,095	,164	,043
Lampėdžių paplūdimio būklę	,220	,499	,240	-,056	-,103	,362
Vidurinių mokyklų ir gimnazijų stadionų ir sporto aikštynų kokybę bei prieinamumą miestiečiams	,080	,153	,787	-,039	,019	,032
Biudžetinių sporto mokyklų teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą	,028	-,046	,730	,087	,213	,061
Nevyriausybinių organizacijų, sporto klubų, veiklą, teikiamas sporto ir sveikatingumo paslaugas, kokybę ir prieinamumą	,133	,103	,579	,079	,302	-,064
Bendros paskirties sporto salių pakankamumą ir būklę	,093	,091	,070	,798	-,021	,035
Po stogu esančių specializuotų sporto objektų, salių, baseinų kokybę ir įvairovę	,030	,067	,169	,790	-,104	,123
Dabartinį dviračių takų tinklo išdėstymą ir būklę	,101	-,016	-,254	,674	,347	-,073
Po stogu esančių sporto objektų, salių prieinamumą (atvirumą) gyventojams, jaunimui	,007	-,069	,488	,509	,273	,020
Žiemos sporto ir slidinėjimo trasų, čiuožyklių prieinamumą ir kokybę,	,068	,204	,263	,085	,766	,087
Ekstremalaus sporto aikštelių pakankamumą ir būklę	,097	-,011	,448	,049	,650	,066
Sporto šakų ant vandens bazių kokybę ir galimybes jomis naudotis	,077	,494	,183	-,009	,591	,052
Gyvūnų vedžiojimo aikštelių pakankamumą ir būklę	,160	-,016	,007	,041	,046	,840
Vaikų žaidimo aikštelių pakankamumą ir būklę	,118	,207	,014	,069	,087	,779

Koreliacinės matricos KMO rodiklis pakankamai aukštas ir siekia apie 0,81. Tai rodo, kad koreliacijų matrica, kuri yra informacinė žaliava faktorinei analizei atlikti, yra konkrečiu atveju tinkama minėto daugiamačio metodo taikymui. Buvo ekstrahuoti 6 faktoriai, paaiškinantys 64,3 procentų visų požymių sklaidos. Matricoje krenta į akis labai aukšti faktoriniai svoriai. Didžioji dauguma faktorinių svorių tenkina sąlygą $L > 0,60$. Visi išvardinti rodikliai, apibūdinantys modelio statistinį grynumą (Model Fit), rodo, kad gautas faktorinis modelis yra tinkamas.

Siekiant modelio paprastumo ir geresnės galimybės interpretuoti, iš didelės apimties faktorinės analizės modelio buvo sąmoningai apsispręsta eliminuoti kai kuriuos pirminius kintamuosius. Eliminavimo kriterijai buvo šie: a) aukšti kintamųjų faktoriniai svoriai ir b) labai aiški (triviali) atitinkamo faktoriaus interpretacija. Tokiu būdu buvo eliminuoti šie faktoriai ir kintamieji: gyvūnų

vedžiojimo aikštelių ir vaikų žaidimų aikštelių pakankumas ir būklė. Abu kintamieji pasižymi itin aukštais faktoriniais svoriais, o paties faktoriaus interpretacija labai aiški – į jį pateko paslaugų rodikliai, kurie respondentų yra labai prastai vertinami, be to, idealiu atveju tokie infrastruktūros objektai privalėtų būti kiekviename miesto mikrorajone. Toliau buvo eliminuotas faktorius ir visi jo pirminiai kintamieji, atspindintys gyventojų nuomonę apie Kaune esančius paplūdinius. Galiausiai buvo eliminuoti kintamieji, atspindintys respondentų vertinimus apie Kaune esančių parkų būklę. Atsižvelgiant į labai aiškią aptartų faktorių interpretaciją bei aukštus faktorinius svorius, iš faktorių buvo sudarytos trys savarankiškos psichometrinės skalės. Skalės buvo sudaromos pakartotinai faktorizuojant tematiškai vienuose pirminius rodiklius ir regresijos metodu užfiksuojant gautą faktorinį įvertį kaip apibendrintą kintamąjį (skalės įvertį).

2.2. lentelė. **Supaprastinto modelio pirminių rodiklių faktorizacija, rotuota komponentų matrica.**

Pirminiai klausimai	Komponentai				Skalių/indeksų pavadinimai
	1	2	3	4	
Vidurinių mokyklų ir gimnazijų stadionų ir sporto aikštynų kokybę bei prieinamumą miestiečiams	,776	-,082	,101	,103	Įvairių institucijų teikiamų sporto paslaugų kokybė ir masinis prieinamumas
Biudžetinių sporto mokyklų teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą	,762	,065	,181	-,029	
Nevyriausybinių organizacijų, sporto klubų, veiklą, teikiamas sporto ir sveikatingumo paslaugas, kokybę ir prieinamumą	,607	,082	,256	,148	
Po stogu esančių sporto objektų, salių prieinamumą (atvirumą) gyventojams, jaunimui	,531	,509	,219	-,082	
Bendros paskirties sporto salių pakankumą ir būklę	,062	,792	,009	,129	Po stogu esančių sporto infrastruktūros organizacijų pakankumas ir būklė
Po stogu esančių specializuotų sporto objektų, salių, baseinų kokybę ir įvairovę	,182	,769	-,095	,125	
Dabartinė dviračių takų tinklo išdėstymą ir būklę	-,230	,717	,260	,002	Dviračių takai
Žiemos sporto ir slydinėjimo trasų, čiuożyklų prieinamumą ir kokybę,	,228	,103	,815	,101	Vandens, žiemos ir ekstremalaus sporto objektų infrastruktūra
Sporto šakų ant vandens bazių kokybę ir galimybes jomis naudotis	,098	-,001	,775	,169	
Ekstremalaus sporto aikštelių pakankumą ir būklę	,384	,082	,670	,035	
Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų išsidėstymą, tankumą, įvairovę	,056	,087	,151	,898	Po atviru dangumi esančių aikštynų pakankumas ir būklė
Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų būklę	,083	,116	,111	,892	

Aptartu būdu susiaurinus modelio struktūrą, likę pirminiai paslaugų rodikliai buvo faktorizuojami dar kartą. Supaprastinto modelio faktorizacijos rezultatai atspindėti 2.2. lentelėje. Supaprastinus modelį, buvo ekstrahuoti tik 4 faktoriai, o paties modelio statistinis grynumas dar pagerėjo. Apie tai liudija dar aukštesni faktoriniai svoriai.

Buvo rasta visumoje neblogo 4 faktorių interpretacija. Žinoma, privalu atkreipti dėmesį į vieną rasto modelio apribojimą ir išimtį, kurią teko padaryti. Antrajame faktoriuje turinio prasme akivaizdžiai nepritampa kintamasis „dabartinė dviračių takų būklė“. Nors šio kintamojo faktorinis svoris ir aukštas, visgi jis koreliuoja ir su kitais faktoriais. Visgi svarbiausias šio kintamojo

„nepritapimo“ argumentas yra loginis, todėl šis kintamasis buvo iš modelio eliminuotas ir traktuojamas kaip atskira skalė. Prieš tai buvo atlikta minimo kintamojo žalio įverčio (raw score) transformaciją į standartinio normaliojo skirstinio z-skalės įvertį (Čekanavičius, Murauskas, 2000, 2002).

2.3. lentelė. Psichometrinės skalės, atspindinčios sporto, laisvalaikio ir rekreacijos paslaugų vertinimą

Skalės pavadinimas	Skalės matmuo
Parkų 3 vertinimas	z-įvertis
Paplūdimių vertinimas	z-įvertis
Po atviru dangumi esančių SIO pakankamumas ir būklė	z-įvertis
Po stogu esančių SIO pakankamumas ir būklė	z-įvertis
Įvairių institucijų teikiamų sporto paslaugų kokybė ir masinis prieinamumas	z-įvertis
Deficitiniai IO: vaikų ir gyvūnų aikštelės	z-įvertis
Viešos erdvės po atviru dangumi	z-įvertis
Institucionalizuota infrastruktūra: pakankamumas, kokybė, masinis prieinamumas	z-įvertis
Dabartinių dviračių takų tinklo išdėstymas	z-įvertis

Pastaba. SIO – sporto infrastruktūros objektai; IO – infrastruktūros objektai.

Likę keturi modelio faktoriai taip pat buvo užfiksuoti, kaip psichometrinės skalės. Šitokiu būdu buvo sudarytos 9 skalės, kurių pilni pavadinimai atspindėti 2.3. lentelėje. Skalių interpretacija yra šitokia: kuo aukštesnis skalės įvertis, tuo gyventojai palankiau vertina atitinkamą rinkinį paslaugų.

Apibendrinant galima teigti, kad tikslinga reguliariai tirti vartotojų pasitenkinimą viešosiomis paslaugomis, panaudojant masines gyventojų apklausas. Sporto, laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūros būklė yra pilnavertis tokių apklausų indikatorius, kuris užtikrina vietos valdžiai grįžtamąjį ryšį apie viešųjų paslaugų kokybę ir miesto urbanistinės bei strateginės plėtros gaires.

3. SPORTO IR REKREACIJOS INFRASTRUKTŪROS TYRIMO REZULTATAI

3.1. Vartotojų pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis pirminiai rodikliai: bendrasis reitingas

Šiame skyrelyje pateiktas visų 21 paslaugų ir sričių, kurias apklausos metu vertino 1932 gyventojai, reitingas (žr. 3.1. lentelė). Reitingas prasideda visų palankiausiai įvertinta sritimi ir baigiasi nepalankiausiai įvertinta sritimi. Antai iš pirmojo stulpelio rodmenų galima teigti, kad pirmą poziciją reitinge užima „Kalniečių parko būklė“. Šios konkrečios paslaugos rodikliai paskaičiuoti, remiantis 1792 respondentų nuomone (žr. stulpelį, *N*). Ketvirtame stulpelyje, pavadinimu *vidurkis*, yra atidėtas paslaugų vertinimo (5 – 9 stulpelių) vidurkis tradicinėje penkių pakopų Likert'o skalėje (nuo 1 balo iki 5 balų). Toliau, 10 stulpelyje, atidėtas paslaugos procentinis rangas PR. Reitingo lentelę užbaigia 11 stulpelis, kuriame atidėtas pasitenkinimo paslauga indeksas PPI, kurį skaičiuoti rekomenduoja LR VRM pasiūlyta metodika.

Taip pat galima teigti, kad „Biudžetinių sporto mokyklų teikiamų paslaugų kokybė“ paslauga gauna 3,37 balo vidutinį įvertinimą; šią paslaugą nepalankiai vertina tik 6,6 proc. Respondentų (5 – 6 eilutės). Minėtą paslaugą vertina vidutiniškai arba apie ją tiesiog neturi informacijos – 55,5 proc. respondentų. Palankiai paslaugą vertina 37,9 proc. apklaustųjų. Dešimtame stulpelyje matome, kad komentuojama paslauga pasiekia bemaž 75 (PR=74,49) procentinį rangą. Tai reiškia, kad tarp įvairių įmanomų viešųjų paslaugų apytiksliai 25 procentai (25,51%) paslaugų galėtų būti vertinamos dar palankiau. Paskutiniame – 11-ame – stulpelyje yra pateiktas pasitenkinimo paslauga indeksas PPI, kuris „Biudžetinių sporto mokyklų teikiamų paslaugų kokybės atžvilgiu“ siekia 37,9 punkto. Kauno mieste yra 10 sporto mokyklų, kuriose kultivuojama 28 sporto šakos, ir kuriose sportuoja 7196 sportininkai iš 35634. Reikia paminėti, kad Kaune yra apie 125000 reguliariai fizinį aktyvumą palaikančių žmonių. 2013 metais skirta 29,26 mln. Lt, iš kurių 16,73 mln. sporto ugdymo centrų darbuotojų atlyginimams. Greičiausiai tai ir įtakoja šių įstaigų aukštą vertinimą tarp rekreacijos įstaigos infrastruktūros.

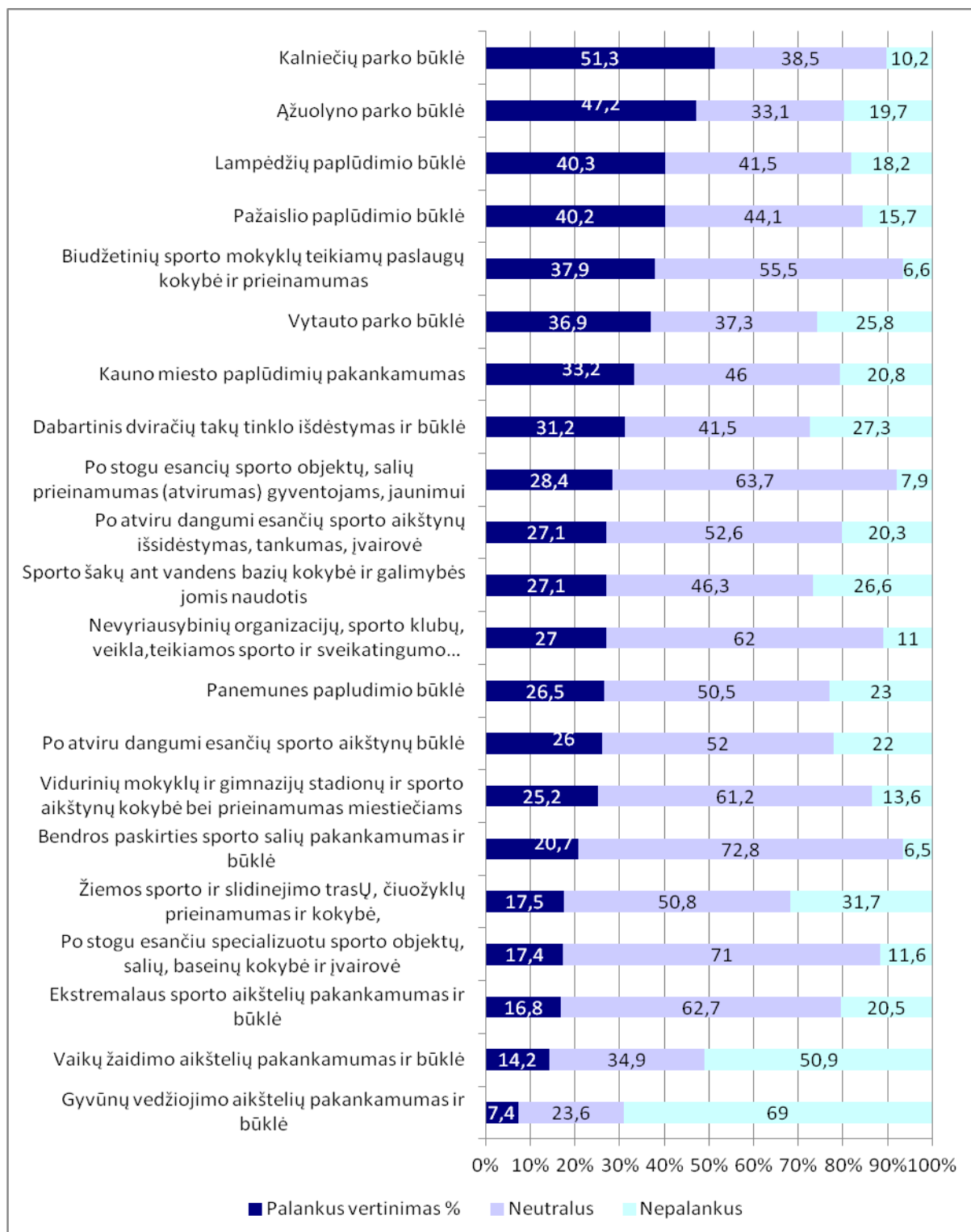
Pasak G. Merkio ir kt. (2014), vertinant reitingo dėsningumus, reikia suvokti, kad jie yra sudaryti tik iš nuomonės indikatorių, o nuomonė yra tokia savita „substancija“, kuri visada yra šiek tiek subjektyvi ir įtakoja sociodemografinių rodiklių, kaip išsilavinimas ar pajamos. Maža to, reitinge atspindėta ne ekspertų profesionalų nuomonė, bet bendrosios gyventojų populiacijos atstovų nuomonė (Merkys, Brazienė 2014).

Pasidairius sudaryto reitingo viršuje, ne mažiau smalsu įdėmiau žvilgtelti į pačią jo apačią. Pats prasčiausiai įvertintas indikatorius siekia tik 7,3 procentinio rango palankaus respondentų vertinimo, o nepalankiai net 69 proc. respondentų. Tai „gyvūnų vedžiojimo aikštelių pakankamumas ir būklė“.

3.1. lentelė. Pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis pirminiai rodikliai: bendrasis reitingas. (Merkys, Brazienė 2014)

R/Nr	Pirminis indikatorius	N	Vidurkis	Gyventojų vertinimas %					PR	PPI
				Labai blogai	Blogai	Neutralus	Gerai	Labai gerai		
1	Kalniečių parko būklė	1792	3,53	2,0	8,3	38,5	37,3	14,0	83,67	51,3
2	Biudžetinių sporto mokyklų teikiamų paslaugų kokybė ir prieinamumas	1900	3,37	1,1	5,5	55,5	30,9	7,0	74,49	37,9
3	Pažaislio paplūdimio būklė	1809	3,35	3,0	12,7	44,1	26,4	13,8	73,47	40,2
4	Ažuolyno parko būklė	1828	3,33	4,0	15,7	33,0	38,0	9,2	71,68	47,2
5	Lampėdžių paplūdimio būklė	1793	3,28	4,3	13,9	41,5	30,8	9,5	63,78	40,3
6	Po stogu esančių sporto objektų, salių prieinamumą (atvirumą) gyventojams, jaunimui	1908	3,25	1,6	6,3	63,7	21,8	6,6	60,20	28,4
7	Kauno miesto paplūdimių pakankamumą	1782	3,21	3,6	17,1	46,0	20,5	12,7	56,63	33,2
8	Nevyriausybinių organizacijų, sporto klubų, veikla, teikiamos sporto ir sveikatingumo paslaugos, kokybė ir prieinamumas	1870	3,17	3,5	7,5	62,0	22,9	4,1	52,30	27,0
9	Bendros paskirties sporto salių pakankamumas ir būklė	1909	3,17	0,9	5,6	72,8	17,4	3,3	52,30	20,7
10	Viduriniu mokyklų ir gimnazijų stadionų ir sporto aikštynų kokybė bei prieinamumas miestiečiams	1876	3,14	3,3	10,3	61,1	19,0	6,2	48,21	25,2
11	Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų išsidėstymas, tankumas, įvairovė	1875	3,11	3,0	17,3	52,5	19,7	7,4	46,43	27,1
12	Vytauto parko būklė	1838	3,09	8,2	17,6	37,3	30,7	6,2	43,37	36,9
13	Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų būklė	1863	3,07	3,8	18,3	52,0	19,2	6,8	39,03	26,0
14	Po stogu esančių specializuotų sporto objektų, salių, baseinų kokybė ir įvairovė	1914	3,06	1,2	10,4	71,0	15,8	1,6	36,99	17,4
15	Panemunės paplūdimio būklė	1805	3,06	4,1	18,9	50,5	19,8	6,7	36,99	26,5
16	Sporto šakų ant vandens bazių kokybė ir galimybės jomis naudotis	1832	3,02	5,0	21,6	46,3	20,3	6,8	34,44	27,1
17	Dabartinį dviračių takų tinklo išdėstymas ir būklė	1914	2,99	11,8	15,5	41,4	24,7	6,5	30,36	31,2
18	Ekstremalaus sporto aikštelių pakankamumas ir būklė	1853	2,97	3,8	16,7	62,7	12,2	4,6	28,83	16,8
19	Žiemos sporto ir slydinėjimo trasų, čiuožyklių prieinamumas ir kokybė	1833	2,79	9,0	22,7	50,8	14,9	2,6	15,05	17,5
20	Vaikų žaidimo aikštelių pakankamumas ir būklė	1917	2,43	21,8	29,1	34,9	12,6	1,6	4,34	14,2
21	Gyvūnų vedžiojimo aikštelių pakankamumas ir būklė	1917	2,03	36,7	32,3	23,6	6,2	1,2	2,04	7,4

Nėra statistinių duomenų, apie šunų vedžiojimo aikštelių kiekį ir kokybę. Bet situaciją galima apibūdinti žiniasklaidoje paskelbta informacija, kad 2013 metais Kaune atidaryta pirmoji šunų vedžiojimo aikštelė. Kauno miesto savivaldybė kasmet renka mokesčius už auginamus naminius gyvūnus. Pagrindinis tikslas šių mokesčių turi būti skirtas gyvūnų vedžiojimo aikštelių infrastruktūros

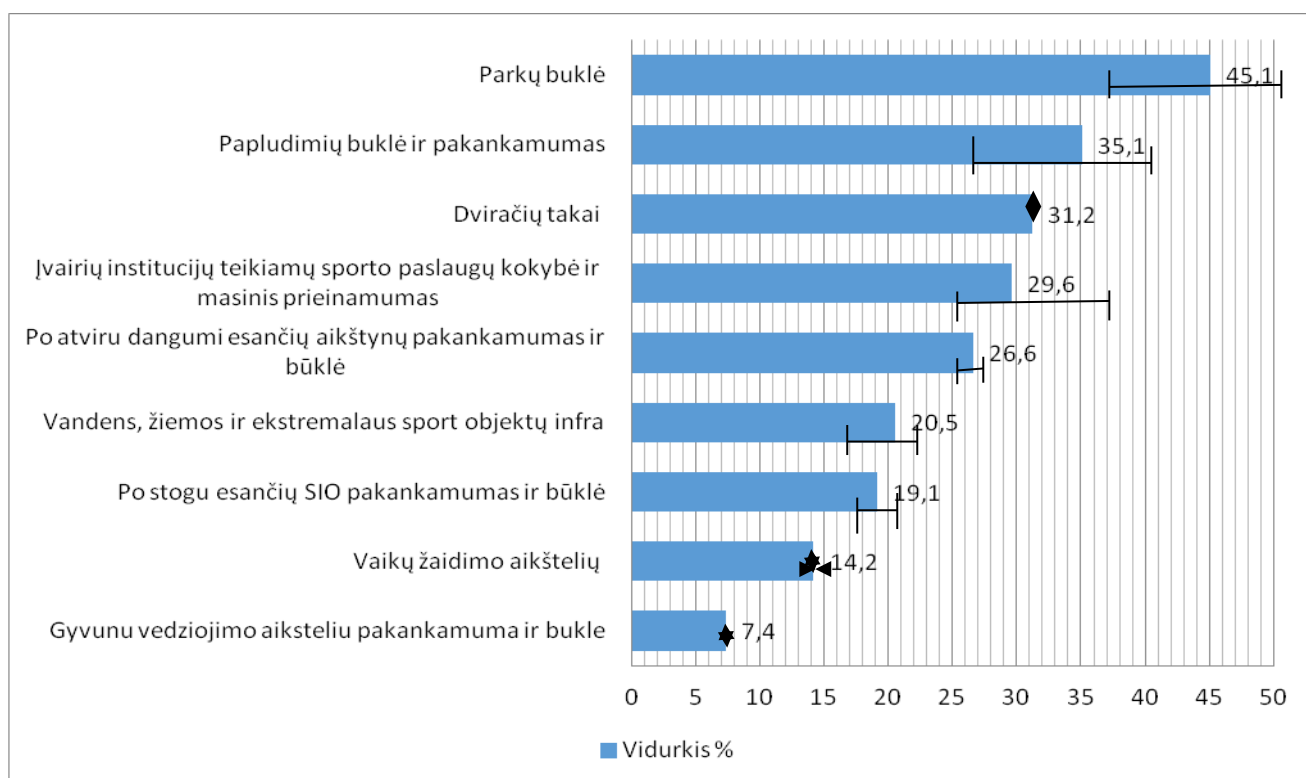
3.1. pav. Sporto, laisvalaikio ir rekreacijos paslaugų vertinimų reitingas savivaldybėje. Reitingas prasideda didžiausią pasitenkinimą keliančia paslauga

plėtrai. Kauno patvirtintose „Gyvūnų vedžiojimo ir laikymo taisyklėse“, teigiama, kad aikštelių infrastruktūros plėtra priklauso nuo teritorijoje esančių gyvūnų skaičiaus. Tad sulyginus šiuos duomenis ir gyventojų lūkesčius, galima teigti kad ši niša Kauno miesto savivaldybės pamiršta. Panašiai, t.y. - labai prastai – kauniečių yra vertinama ir - „vaikų žaidimo aikštelių būklė ir pakankamumas“. Šios problemos sprendimo raktas slypi gilesnėje papildomoje analizėje. Tai yra galima analizuoti, kaip paslaugos lygis varijuoja skirtingose seniūnijose. Taigi šioje lentelėje matome visų rekreacijos infrastruktūros paslaugų reitingus, kurie parodo bendrą situaciją Kauno mieste su sporto, aktyvaus laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūra.

Žvelgiant į 3.1. paveikslėlį, situacija lyginant su bendruoju reitingu keičiasi nedaug. Čia matome paslaugų reitingus savivaldybėje vertinant tik teigiamo vertinimo atžvilgių, tai yra reitingas sudėliotas pagal vertinimus „gerai“ ir „labai gerai“ bendrą sumą. Į viršutinę eilutę sukreinta tokios rekreacinės paslaugos, kurios miesto gyventojams sukelia gerus prisiminimus ir geras emocijas. Adekvačiai situaciją galima vertinti ir su dviračių takais, kurie lyginant bendrojo reitingo atžvilgiu pakilo iš 17 į 8 vietą, 21 reitingo skalėje. Bet visumoje vertinant pasitenkinimo sporto ir rekreacijos paslaugomis reitingas gana žemas. Kadangi tik vienintelis indikatorius „Kalniečių parko būklė“ vertinama šiek tiek aukščiau nei 50 proc. (51,3%) reitingo skalėje. Taigi iš pirmos lentelės situacija atrodė dar pakankamai gera, bet čia galima teigti, situacija matoma kitokia vertinant rekreacinių paslaugų gyventojų vertinimo reitingą pagal teigimo pasitenkinimo viešąją paslauga rodiklius. Šis poveikslas naudingas įvairiems savivaldybės padaliniais ir įstaigoms atsakingoms už atitinkamų šių paslaugų teikimą, kadangi matomas bendras vaizdas atitinkamų paslaugų srityse. Pavyzdžiui vertinant paplūdimių būklę Kauno mieste, už šių paslaugų teikimą atsakingoms institucijoms galėtų būti aktualu išsiaiškinti priežastis, kodėl Pažaislio ir Lampėdžių paplūdimiai vertinami geriau nei Panemunės paplūdimys.

3.2. Pasitenkinimo paslaugomis skalių įverčių sudarymas ir jų analizė

Visų pirminių indikatorių (21) reitingas šiame darbe jau buvo pateiktas ir aptartas. Toliau tikslinga reitingą pateikti pagal skales, kurios buvo sudarytos faktorinės analizės būdu. Tokio indikatorių susistemavimo dėka matome paslaugų grupių apibendrintą vidurkį pavienės skalės (faktorius) viduje (žr. 3.2 paveikslą). Stulpelinėje diagramoje juoda atkarpa yra pažymėtas pirminių indikatorių, sudarančių skalę, variacijos apimtis. Po poveikslu skaitytojo patogumui pateikta apibendrintų dimensijų indikatorių lentelė (žr. 3.2 lentelę). Tokia diagrama leidžia geriau išryškinti aktualias sritis. Tai gali būti naudojama įvairių įstaigų investicijų sprendimui ir planavimo dokumentų rengimui. Šioje diagramoje krenta į akis vertinimo eiliškumas. Vienas šalia kito atsiduria sporto paslaugų ir objektų vertinimas, už kurių infrastruktūros plėtra atsakingas sporto skyrius, arba Kūno kultūros ir sporto departamentas valstybiniu lygiu.

Pastaba. SIO –sporto infrastruktūros objektai.

3.2. pav. Apklausos apie sporto ir rekreacijos infrastruktūrą apibendrintų dimensijų reitingo grafikas pagal vidutinio palankaus vertinimo pritarimo procento vidurkį

3.2. lentelė. Apibendrintų dimensijų turinio indikatorių lentelė

Skalių/indeksų pavadinimai	Pirminiai klausimai
Parkų buklė	Ažuolyno parko buklė
	Kalniečių parko buklė
	Vytauto pako buklė
Paplūdimių buklė ir pakankamumas	Panemunės paplūdimio buklė
	Pažaislio paplūdimio buklė
	Lampėdžių paplūdimio buklė
	Kauno miesto paplūdimių pakankamumą
Dviračių takai	Dabartinis dviračių takų tinklo išdėstymą ir buklę
Įvairių institucijų teikiamų sporto paslaugų kokybė ir masinis prieinamumas	Vidurinių mokyklų ir gimnazijų stadionų ir sporto aikštynų kokybę bei prieinamumą miestiečiams
	Biudžetinių sporto mokyklų teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą
	Nevyriausybinių organizacijų, sporto klubų, veiklą, teikiamas sporto ir sveikatingumo paslaugas, kokybę ir prieinamumą
Po atviru dangumi esančių aikštynų pakankamumas ir buklė	Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų išsidėstymą, tankumą, įvairovę
	Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų buklę
Vandens, žiemos ir ekstremalaus sporto objektų infrastruktūra	Žiemos sporto ir slydinėjimo trasų, čiuožyklų prieinamumą ir kokybę,
	Sporto šakų ant vandens bazių kokybę ir galimybes jomis naudotis
	Ekstremalaus sporto aikštelių pakankamumą ir buklę
Po stogu esančių sporto infrastruktūros organizacijų pakankamumas ir buklė	Po stogu esančių specializuotų sporto objektų, salių, baseinų kokybę ir įvairovę
	Po stogu esančių sporto objektų, salių prieinamumą gyventojams, jaunimui
	Bendros paskirties sporto salių pakankamumą ir buklę
Vaikų žaidimo aikštelių	Vaikų žaidimo aikštelių pakankamumas ir buklė
Gyvūnų vedžiojimo aikštelių pakankamumas ir buklė	Gyvūnų vedžiojimo aikštelių pakankamumas ir buklė

Šiuo atvejų paslaugų kokybė ir prieinamumas vertinami geriau nei esančiu sporto objektų būklė ir pakankamumas. Vertinat pagal objektus matome, kad didžiausias trūkumas yra po stogų esančių sporto objektų pakankamumas ir būklė. O tuo tarpu stipriai išsiskiria paslaugos už kurių infrastruktūros plėtrą atsakingos ne su sportu susijusios institucijos. Galima teigti, kad planuojant rekreacines teritorijas, kaip parkai, paplūdimiai ar vaikų žaidimų aikštelės, pastarosios yra stipriai pamiršamos. Bendrai vertinant duomenis, reikia paminėti įvairių institucijų teikiamų sporto paslaugų kokybė ir masinis prieinamumas. Galima teigti, kad sporto sritis mažai/neteisingai finansuojama, bet dar blogiau, kad nekontroliuojama jos veikla. Mažėjant Kauno miesto gyventojų mažėja ir sportininkų, o sporto klubų infrastruktūra plečiasi, mokyklose jaučiamas norinčių sportuoti vaikų trūkumas. Anksčiau, kad patekti į sporto mokyklas, turėjai laikyti kontrolinius testus, jeigu vienas metais nepapuoletų į grupę, turėjai laukti kitų metų. Pastaruoju metu, gal ir nevisose sporto mokyklose ar trenerių grupėse, bet treneriai džiaugiasi, kad vaikai ateina sportuoti, kitu atveju jie negali sukomplektuoti grupės. Tad galima teigti, šių įstaigų prieinamumas mažiau svarbus, nei paslaugų kokybė.

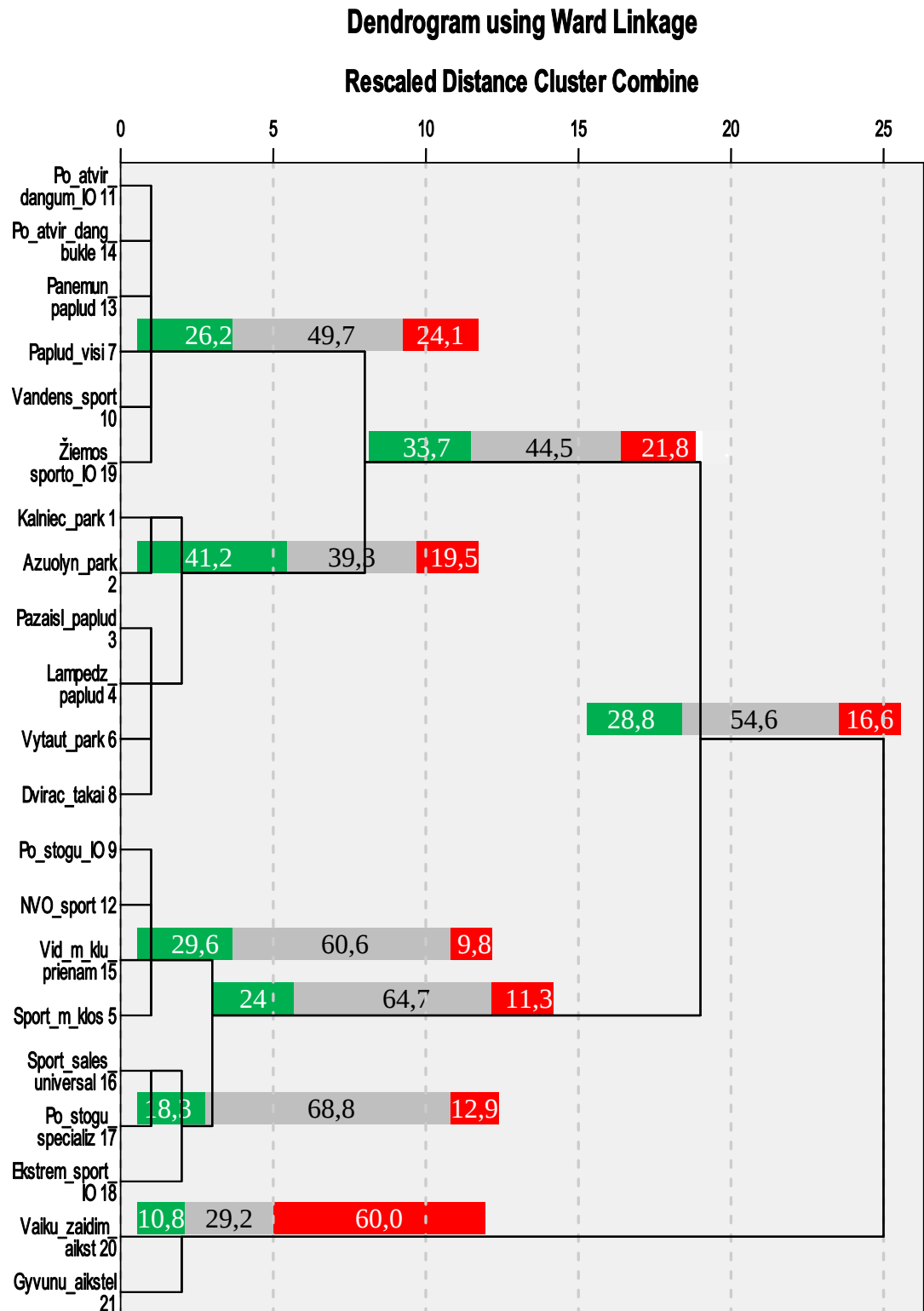
Kitas šiame tyrime taikomas metodas yra hierarchinis klasterizavimo metodas. Jame reikalingas kintamųjų standartizavimas tam, kad kintamųjų matavimo skalė būtų suvienodinta, nes skaičiuojant atstūmus tarp atveju didesnės skalės kintamieji turės didesnę įtaką negu mažesnės skalės. Pasirenkame dažniausiai naudojamą klasterizuojant atvejus ir intuityviai priimtina atstumo matą - Euklidinio atstumo kvadratą. Jungimo metodas apibrėžia, kaip bus sujungti klasteriai ir atvejai (žr. 3.3. lentelę).

Dendrograma (3.3. paveikslėlis) vaizdžiai parodo, kokia seka jungiami klasteriai, klasterių narystė, o taip pat padeda nuspręsti, koks klasterių skaičius yra priimtinausias. Grafinis pateikimas padeda aiškiau pavaizduoti duomenyse esančius klasterius negu klasterių narystės lentelė. Jungimo lentelė parodo, kokie klasteriai ir kelintame žingsnyje yra sujungiami, atstumas tarp jų, sekančio žingsnio, kurio metu naujasis klasteris jungiamas su kitu artimiausiu klasteriu, numeris. Klasterių narystės lentelė dažniausiai yra pagrindinis klasterinės analizės rezultatas ir parodo pasirinkto klasterių skaičiaus sudėtį. Nagrinėjamu atveju pasirinkti 2, 3, 4, 5 ir klasterių sprendiniai. Iš klasterių narystės pastebime (žr. 3.2 lentelė), kad gana aiškiai atsiskiria grupės indikatorių. Kadangi šioje lentelėje matome tik daug skaičių, atsiranda poreikis šiuos duomenis pavaizduoti grafiškais. Toks klasterinės analizės grafikas leidžia lengviau interpretuoti tyrinėjamus duomenis.

3.3. lentelė. Panašiai vertinamų paslaugų klasterių distancijų skalės

Atrinkti pirminiai indikatoriai	Sutrumpinimai dendrogramoje	5 Klasteris	4 Klasteris	3 Klasteris	2 Klasteris
1: Kalniečių parko būklė	Kalniec_park	1	1	1	1
2: Ažuolyno parko būklė	Azuolyn_park	1	1	1	1
3: Pažaislio paplūdimio būklė	Pazaisl_paplud	1	1	1	1
4: Lampėdžių paplūdimio būklė	Lampedz_paplud	1	1	1	1
5: Biudžetinių sporto mokyklų teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą	Sport_m_klos	2	2	2	1
6: Vytauto parko būklė	Vytaut_park	1	1	1	1
7: Kauno miesto paplūdimių pakankamumą	Paplud_visi	3	3	1	1
8: Dabartinį dviračių takų tinklo išdėstymą ir būklę	Dvirac_takai	1	1	1	1
9 :Po stogu esančių sporto objektų, salių prieinamumą (atvirumą) gyventojams, jaunimui	Po_stogu_IO	2	2	2	1
10: Sporto šakų ant vandens bazių kokybę ir galimybes jomis naudotis	Vandens_sport	3	3	1	1
11: Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų išsidėstymą, tankumą, įvairovę	Po_atvir_dangum_IO	3	3	1	1
12: Nevyriausybinių organizacijų, sporto klubų, veikla, teikiamas sporto ir sveikatingumo paslaugas, kokybę ir prieinamumą	NVO_sport	2	2	2	1
13: Panemunės paplūdimio būklė	Panemun_paplud	3	3	1	1
14: Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų būklę	Po_atvir_dang_bukle	3	3	1	1
15: Vidurinių mokyklų ir gimnazijų stadionų ir sporto aikštynų kokybę bei prieinamumą miestiečiams	Vid_m_klų_prieinam	2	2	2	1
16: Bendros paskirties sporto salių pakankamumas ir būklė	Sport_sales_universal	4	2	2	1
17: Po stogu esančių specializuotų sporto objektų, salių, baseinų kokybę ir įvairovę	Po_stogu_specializ	4	2	2	1
18: Ekstremalaus sporto aikštelių pakankamumą ir būklę	Ekstrem_sport_IO	4	2	2	1
19: Žiemos sporto ir slidinėjimo trasų, čiuožyklų prieinamumą ir kokybę	Žiemos_sport_IO	3	3	1	1
20: Vaikų žaidimo aikštelių pakankamumą ir būklę	Vaikų_žaidim_aikšt	5	4	3	2
21: Gyvūnų vedžiojimo aikštelių pakankamumą ir būklę	Gyvunu_aikstel	5	4	3	2

Paveiksle (žr. 3.3. paveikslą) galima paimti 2, 3, 4 ir 5 klasterių modelį. Kadangi programa neleidžia rašyti ilgų pavadinimų, tas sutrumpinimai pateikti 3.2 lentelėje. Klasterinės priklausomybės lentelėje į akis iškarto krenta 5 klasterių modelis, t.y. kokias paslaugų grupes panašiausiai vertinamos. Kritiškai blogai penkių ir visų klasterių modeliuose yra vertinamos vaikų žaidimų ir šunų vedžiojimo aikštelių būklė ir pakankamumas (10,8 %). Blogai (18.3%) čia vertinamos: bendros paskirties sporto salių pakankamumas ir būklė, po stogu esančių specializuotų sporto objektų, salių, baseinų kokybė ir įvairovė; bei ekstremalaus sporto aikštelių pakankamumas ir būklė. Vidityniškai (26.2%) vertinamų paslaugų grupei čia priskiriama: Kauno mieste esančių paplūdimių pakankamumas; sporto šakų ant vandens bazių kokybė ir galimybė jomis naudotis; po atviru dangumi esančių sporto aikštynų išsidėstymas, tankumas ir įvairovė; Panemunės paplūdimio būklė; Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų būklė; bei žiemos sporto, slidinėjimo trasų, čiuožyklų prieinamumas ir kokybė.

3.3.pav. Klasterinės priklausomybės dendrograma.

Gerai vertinamų (29,6) paslaugų grupei priskiriamos paslaugos: Biudžetinių sporto mokyklų teikiamų paslaugų kokybė ir prieinamumas; Po stogų esančių sporto objektų, salių, prieinamumas gyventojams, jaunimui; Nevyriausybinų organizacijų, sporto klubų veikla, teikiamos sporto ir

sveikatingumo paslaugos, kokybė ir prieinamumas; Vidurinių mokyklų ir gimnazijų, stadionų ir sporto aikštynų kokybė, bei prieinamumas miestiečiams. Ir labai gerai (41,2%) čia vertinama paslaugų grupė: Kalniečių parko būklė; Ažuolyno parko būklė; Pažaislio paplūdimio būklė; Lampėdžių paplūdimio būklė; Vytauto parko būklė; Dabartinis dviračių takų išsidėstymas ir būklė.

Taip galima suskirstyti paslaugas ir 4, 3 bei 2 klasterių modeliuose. Tarkime 3 klasterių modelyje vidurinę (24 %) grupę užimtu paslaugų grupės, kurios 5 klasterių modelio grupėje vertinamos buvo blogai ir vidutiniškai t.y. 2 ir 3 laipteliai iš 5. Taigi tokio metodo taikymas labai naudingas susijusių institucijų planavimo dokumentų rengimui.

3.3. Gyventojų pasitenkinimas viešosiomis paslaugomis pagal Kauno miesto seniūnijas

Kauno miesto gyventojų pasitenkinimo rekreacinėmis paslaugomis statistinių išskirčių žemėlapiu sudarymui demografiniai kintamieji kaip amžius, lytis, ir panašiai šiuo atveju mums yra mažai svarbūs. Kalbama apie viešąsias paslaugas, kuriomis besinaudojantys vartotojai yra lygus savo verte ir neturėtų būti diskriminuojami. O tokio sociodemografinio rodiklio, kaip teritorijos, šiuo atveju seniūnijos, aktualumas svarbus, kadangi matyti, kurios seniūnijos gyventojai labiau diskomfortiškai jaučiasi, yra prasminga. Pasitenkinimo grupiniams skirtumams seniūnijose nustatyti, darbe naudojama dispersinė analizė t.y. Visai prasminga pasižiūrėti, kaip pasitenkinimo paslaugomis lygis varijuoja atskirose miesto seniūnijose, kurios didmiestyje yra suformuotos teritoriniu principu. Gali būti, kad viename miesto gale gyventojai patenkinti sporto ir rekreacijos įstaigų prieinamumu, o kitame miesto gale tais dalykais yra labai nepatenkinti. Taigi, tikslinga sudaryti pasitenkinimo ir nepasitenkinimo paslaugomis išskirčių žemėlapi (žr. 3.3. lentelė). Šio žemėlapiu sudarymo tarpinius skaičiavimus t.t. lentelė ANOVA galima pamatyti priede (žr. 6 priedą).

Žemėlapiu sudarymas paremtas statistiniu normavimu ir statistinių išskirčių paieška. Statistiniam normavimui buvo naudojami standartinio normaliojo skirstinio z-įverčiai. Iš tematiškai vienuose ir tarpusavyje koreliuojančių pirminių indikatorių buvo suformuoti sudėtiniai indeksai (skalės) atspindinčios apibendrintą paslaugų vertinimą (Наследов, А. Д. 2005). Iš viso buvo suformuotos 9 skalės. Pagal efektinio dydžio konceptą, vertais dėmesio ir praktiškai reikšmingais yra laikomi tik tokie skirtumai, kurių efektinis dydis yra 0,20 punktų ir daugiau, o tai atitinka 0,20 standartinės z-skalės punktų. Atsižvelgus į šią rekomendaciją, taip pat įvertinus 9 tirtų požymių išsibarstimo mastą 11 Kauno seniūnijų, buvo apsispręsta sąlygine statistine išskirtimi šiame tyrime laikyti reikšmės $z=0,25$ modulį.

Taigi komentuojamoje lentelėje visi įverčiai, nukrentantys žemiau užsibrėžtos ribos ($z \leq -0,25$), buvo pažymėti raudonai, o visi įverčiai, pakylantys virš užsibrėžtos ribos $z \geq 0,25$ buvo pažymėti žaliai. Tokiu būdu sudarytos lentelės interpretacija yra labai paprasta žaliai pažymėti įverčiai reiškia pirmavimą, o raudonai pažymėti įverčiai reiškia atsilikimą.

3.4. lentelė. Kauno miesto seniūnijų gyventojų pasitenkinimo/nepasitenkinimo paslaugomis statistinių išskirčių žemėlapis

Pasitenkinimo viešosiomis paslaugomis skalės	Aleksoto	Centro	Dainavos	Eigulių	Gričiupio	Panemunės	Petrašiūnų	Šančių	Šilainių	Vilijampolės	Žaliakalnio
Parkų 3 vertinimas	-0,08	0,03	0,02	0,26	0,30	-0,17	-0,14	-0,22	-0,21	0,09	0,07
Paplūdimių vertinimas	-0,15	0,02	-0,07	0,20	0,50	-0,14	-0,32	-0,19	-0,21	0,33	0,06
Po atviro dangumi esančių SIO pakankamumas ir būklė	-0,12	0,30	-0,09	-0,00	0,13	-0,09	0,12	-0,15	-0,04	0,00	0,06
Po stogu esančių SIO pakankamumas ir būklė	-0,14	0,12	0,04	-0,11	0,06	-0,19	0,19	-0,06	-0,02	-0,02	0,15
Įvairių institucijų teikiamų sporto paslaugų kokybė ir masinis prieinamumas	-0,05	0,01	-0,05	0,03	0,19	-0,16	0,03	0,03	-0,01	-0,11	0,18
Deficitiniai IO: vaikų ir gyvūnų aikštelės	0,02	0,30	-0,18	-0,05	-0,12	0,11	0,17	-0,18	0,01	-0,08	0,25
Viešos erdvės po atviro dangumi	-0,16	0,24	-0,11	0,18	0,26	-0,14	-0,01	-0,26	-0,18	0,14	0,12
Institucionalizuota infrastruktūra: pakankamumas, kokybė, masinis prieinamumas	-0,15	0,12	-0,03	-0,05	0,16	-0,21	0,12	0,02	0,03	-0,15	0,19
Dabartinių dviračių takų tinklo išdėstymas	-0,29	0,14	-0,03	0,04	-0,04	-0,11	0,10	0,01	-0,10	0,22	-0,04

PASTABA. Kaip sąlyginės statistinės išskirties riba buvo užsibrėžta modulinė z-skalės reikšmė, ne mažesnė nei 0,25 z-skalės punktai. SIO – sporto infrastruktūros objektai;

3.5. lentelė. Statistinių išskirčių žemėlapyje naudojamų apibendrintų indikatorių sudėtis

Skalės pavadinimas	Pirminiai indikatoriai
Parkų 3 vertinimas	3 - Ažuolyno, Vytauto, Kalniečių parkų būklė.
Paplūdimių vertinimas	4 - Panemunės, Pažaislio, Lampėdžių paplūdimių būklė. Kauno mieste esančių paplūdimių pakankamumas.
Po atviro dangumi esančių SIO pakankamumas ir būklė	2 - Po atviro dangumi esančių sporto aikštynų išsidėstymą, tankumą, įvairovę; Po atviro dangumi esančių sporto aikštynų būklė.
Po stogu esančių SIO pakankamumas ir būklė	3 - Po stogu esančių sporto objektų, salių prieinamumą (atvirumą) gyventojams, jaunimui; Po stogu esančių specializuotų sporto objektų, salių, baseinų kokybę ir įvairovę; Bendros paskirties sporto salių pakankamumą ir būklę
Įvairių institucijų teikiamų sporto paslaugų kokybė ir masinis prieinamumas	2 - Nevyriausybinių organizacijų, sporto klubų, veiklą, teikiamas sporto ir sveikatingumo paslaugas, kokybę ir prieinamumą; Biudžetinių sporto mokyklų teikiamų paslaugų kokybę ir prieinamumą
Deficitiniai IO: vaikų ir gyvūnų aikštelės	2 - Gyvūnų vedžiojimo aikštelių pakankamumą ir būklę; Vaikų žaidimo aikštelių pakankamumą ir būklę.
Viešos erdvės po atviro dangumi	3 - Žiemos sporto ir slydinėjimo trasų, čiuožyklų prieinamumą ir kokybę; Ekstremalaus sporto aikštelių pakankamumą ir būklę; Sporto šakų ant vandens bazių kokybę ir galimybes jomis naudotis.
Institucionalizuota infrastruktūra: pakankamumas, kokybė, masinis prieinamumas	1 - Vidurinių mokyklų ir gimnazijų stadionų ir sporto aikštynų kokybę bei prieinamumą miestiečiams
Dabartinių dviračių takų tinklo išdėstymas	1 - Dabartinių dviračių takų tinklo išdėstymas

Minėtoje lentelėje iš karto galime identifikuoti gyvenimo kokybės ir gyventojų pasitenkinimo paslaugomis požiūriu sąlyginai „pirmaujančias“ bei „atsiliekančias“ seniūnijas. Matyti, kad labiausiai atsiliekančios yra „Aleksotas“, „Petrašiūnai“ ir „Šančių“ seniūnijos, kurios turi po 1 neigiamą statistinę išskirtį. Prie sąlyginai pirmaujančių gali būti priskirta „Centro“ ir „Gričiupio“ seniūnijos, atitinkamai turinčias 2 ir 3 teigiamas išskirtis. Taip pat neatsilieka po vieną teigiamą išskirtį turi „Eigulių“ ir „Žaliakalnio“ seniūnijos. Šiuo atveju likusios „Dainavos“, „Panemunės“, „Šilainių“, ir „Vilijampolės“ seniūnijos pagal vertinamus 9 agreguotus indikatorius užima „aukso vidurio“ pozicijas – nei pirmauja, nei atsilieka, apie ką byloja artimi nuliui įverčiai. Skaitytojo patogumui, pateikta lentelė, kurioje surašyti išskirčių žemėlapyje esančių skalės pavadinimų pirminiai indikatoriai (žr. 3.4. lentelė).

Čia vėlgi gauname labai įdomių išsiskiriančių rezultatų. Anksčiau analizuoti duomenys rodydavo ypatingai blogą situaciją su vaikų žaidimo ir šunų vedžiojimo aikštelių būklę ir pakankamumu. O šiame žemėlapyje šie deficitiniai infrastruktūros objektai parodo rajonus, kurie netgi yra patenkinti šios srities infrastruktūra. Taigi šis žemėlapis labai svarbus planavimui, kadangi parodo į kokius rajonus pirmiausiai reikia atkreipti dėmesį planuojant infrastruktūrą. Taip pat krenti į akis, kad „Petrašiūnų“ seniūnija, esanti prie Kauno marių, vertina neigiamai paplūdimių būklę. Toks gyventojų vertinimas galimai yra dėl nesutvarkyto šiuo metu paplūdimio. Tokią situaciją daugumoje pastebi ir mato labiausiai tos seniūnijos gyventojai. Aleksotas matome labai nepatenkintas dviračių takų būkle, kadangi čia specialiai nėra įrengtų dviračių takų. Ganėtinai krenta į akis, kad Gričiupio rajonas ypatingai patenkinti paplūdimių būklę, nors paplūdimio jie neturi.

Žvelgiant į sporto, aktyvaus laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūros vertinimą rajonuose, galima teigti, kad blogiausiai vertinama paplūdimių būklė ir pakankamumas „Petrašiūnuose“, viešosios erdvės po atviru dangumi prasčiausiai vertina „Šančiai“, o dviračių takų būkle ir pakankamumu nepatenkinta „Aleksoto“ seniūnija.

Pažymėtina, kad čia kalbame apie paslaugų palankaus vertinimo vidutinio procento vidurkį. Tuo pačių skirtinguose rajonuose gali gyventi atitinkamą statusą ir principinį kapitalą turintys gyventojai. (Pavyzdžiui aukštąjį išsilavinimą turintys žmonės gali įsivaizduoti, kad jiems valstybė privalo suteikti daugiau nei yra dabar ir pan.) Todėl interpretuojant pasitenkinimo/nepasitenkinimo viešosiomis paslaugomis žemėlapi svarbu atsiminti, jog jis buvo sugeneruotas apibendrinus gyventojų nuomonės tyrimų rezultatus. Idealiu atveju šį gyventojų subjektyvia nuomone grįstą žemėlapi pagal galimybę reikėtų sugretinti su objektyviais žinybinės statistikos rodikliais. Juk pagal daugelį paslaugų egzistuoja surinkta objektyvi žinybinė statistika ir savivaldybės administracijos padaliniai tokią informaciją dažnai turi (arba gali ją sugeneruoti). Visgi žinybinė statistika egzistuoja ne pagal visas paslaugas, tad modernioje demokratinėje visuomenėje vis svarbesnę reikšmę įgyja subjektyvus individo supratimas ir laimės pojūtis. Minėti dalykai nustatomi būtent apklausomis.

IŠVADOS

1. Išvados, išplaukiančios iš teorinių šaltinių analizės.

1.1. Sveika gyvensena ir rekreacija yra viešasis gėris ir fundamentali visuomeninė vertybė. Planuojant ir įgyvendinant didmiesčio plėtrą vietos valdžia privalo pasirūpinti, kad minėti dalykai nebūtų pamiršti ir užgožti kitų interesų, rūpesčių bei poreikių. Sporto, laisvalaikio ir rekreacijos objektai (tiksliau pasakius, dauguma tokių objektų) atitinkamos infrastruktūros būklė ir plėtra yra viešoji paslauga, kurios kokybę privalo užtikrinti ir palaikyti vietos valdžia.

1.2. Tikslinga reguliariai tirti vartotojų pasitenkinimą viešosiomis paslaugomis, panaudojant masines gyventojų apklausas. Sporto, laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūros būklė yra pilnavertis tokių apklausų indikatorius, kuris užtikrina vietos valdžiai grįžtamąjį ryšį apie viešųjų paslaugų kokybę ir miesto urbanistinės bei strateginės plėtros gaires.

2. Empirinio tyrimo išvados apie gyventojų pasitenkinimą sporto laisvalaikio ir rekreacijos infrastruktūros paslaugomis

2.1. Paslaugų klasifikavimo, panaudojant klasterinę analizę, išvados:

Sąlyginai palankiausiai yra vertinama ši grupė paslaugų, kurios vidutinis palankaus vertinimo procentas siekia 45,1 ir svyruoja nuo 36,9 iki 51,3 proc. (Ažuolyno, Kalniečių ir Vytauto parko būklė).

Sąlyginai vidutiniškai yra vertinamos šios paslaugos: po atviru dangumi esančių aikštynų išsidėstymas, tankumas, įvairovė ir būklė, kurios vidutinis palankaus vertinimo procentas siekia 26,6 ir svyruoja nuo 26 iki 27,1 proc.

Prastai yra vertinamos šios paslaugos: vaikų žaidimo aikštelių ir gyvūnų vedžiojimo aikštelių pakankamumas ir būklė, kurios vidutinis palankaus vertinimo procentas atitinkamai siekia 14,2 ir 7,4 proc.

2.2. Paslaugų klasifikavimo, panaudojant hierarchinės klasterinės priklausomybės analizę, 3 klasterių modelio išvados:

Aukščiausiai vertinama paslaugų grupė: Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų išsidėstymas, tankumas, įvairovė; Po atviru dangumi esančių sporto aikštynų būklė; Panemunės paplūdimio būklė; Kauno miesto paplūdimių pakankamumas; Sporto šakų ant vandens bazių kokybę ir galimybės jomis naudotis; Žiemos sporto ir slydinėjimo trasų, čiuožyklų prieinamumas ir kokybė; Kalniečių parko būklė; Ažuolyno parko būklė; Pažaislio paplūdimio būklė; Lampėdžių paplūdimio būklė; Vytauto parko būklė; Dabartinis dviračių takų tinklo išdėstymas ir būklė;

Vidutiniškai vertinamų paslaugų grupė: Po stogu esančių sporto objektų, salių prieinamumas (atvirumas) gyventojams, jaunimui; Nevyriausybinių organizacijų, sporto klubų, veikla, teikiamos sporto ir sveikatingumo paslaugos, kokybė ir prieinamumas; Vidurinių mokyklų ir gimnazijų stadionų ir sporto aikštynų kokybė bei prieinamumas miestiečiams; Biudžetinių sporto mokyklų teikiamų

paslaugų kokybė ir prieinamumas; Bendros paskirties sporto salių pakankamumas ir būklė; Po stogu esančių specializuotų sporto objektų, salių, baseinų kokybė ir įvairovė; Ekstremalaus sporto aikštelių pakankamumas ir būklė.

Žemiausiai vertinamų paslaugų grupė: Vaikų žaidimo aikštelių pakankamumas ir būklė; Gyvūnų vedžiojimo aikštelių pakankamumas ir būklė.

REKOMENDACIJOS

1. Rekomendacijos centrinei ir vietos valdžiai dėl paslaugų kokybės gerinimo ir gyventojų pasitenkinimo paslaugomis didinimo.

1.1. Artimiausiu metu Kaune būtina plėsti vaikų – žaidimų aikštelių skaičių ir gyvūnų vedžiojimo bei dresiravimo aikštelių skaičių. Šių objektų Kaune tikrai trūksta, idealiu atveju didmiestyje tokios paskirties objektų turėtų būti pakankamai daug, kiekviename mikrorajone ar netgi dar daugiau. Apie minėto tipo infrastruktūros objektų poreikį ir plėtrą beveik nediskutuojuama viešojoje erdvėje, atitinkamai klausimai menkai atspindėti vietos valdžios politinėse darbotvarkėse, miesto plėtros planuose.

1.2. Tai, kad mieste stinga šiuolaikiškai įrengtų vaikų žaidimo aikštelių, gali būti traktuojama kaip akivaizdi viešųjų paslaugų gyventojams teikimo disfunkcija. Pažeidžiamos vaiko teisės į sveiką ir saugią aplinką, įtvirtintos nacionaliniuose teisės aktuose ir LR ratifikuotose tarptautinėse konvencijose. Vaikams būdingas didelis motorinis aktyvumas ir stipriai išreikštas poreikis žaisti. Paminėti dalykai laikytini neginčijama vaikystės antropologijos norma, kuri modernioje civilizuotoje visuomenėje privalo būti tinkamai atliepta.

1.3. 2005 m. gruodžio 1 d. Kauno miesto savivaldybės tarybos sprendimu Nr. T-622 (2009 m. lapkričio 5 d. sprendimo Nr. T-595 redakcija) buvo patvirtintos „Gyvūnų laikymo Kauno mieste taisyklės“, kuriose numatyta, kad gyvūnai privalo būti vedžijami ir dresiruodami specialiose aikštelėse, o už šio reikalavimo nevykdymą numatytos baudos. Deja, atitinkamo profilio objektų įrengimu vietos valdžios iki šiol yra tinkamai nepasirūpinta.

1.4. Taikomojo mokslo priemonėmis aptikti mokslo faktai apie Kauno gyventojų nuomonę, taip pat objektyvūs duomenys apie faktinę sporto, laisvalaikio ir rekreacijos objektų būklę turėtų būti vietos valdžios tinkamai apmąstyti, atitinkami plėtros klausimai turėtų būti išdiskutuoti viešojoje erdvėje, įtraukti į politines darbotvarkes, įtraukti į asignavimų planus, miesto strateginės plėtros planus.

LITERATŪRA

1. Aučyna, D. (2014). Vilniaus miesto daugiabučių namų rajonų rekreacinės plėtros analizė. Magistrinis darbas: socialiniai mokslai, vadyba ir administravimas (03S). Vilnius: Vilniaus Gedimino technikos universitetas.
2. Bagdonienė, L., Hopenienė, R. (2004). *Paslaugų marketingas ir vadyba*. Kaunas: Technologija.
3. Bagdonienė, L.; Hopenienė, R. (2005). *Paslaugų marketingas ir vadyba*. Vilnius: Technologija.
4. Bagdonienė, L., Hopenienė, R. (2009). *Paslaugų marketingas ir vadyba*. Kaunas: Technologija.
5. Bergdolt, K. (2008). *Wellbeing - A Cultural History of Healthy Living*. Polity Press.
6. Budreikaitė, A., Adaškevičienė, E. (2010). Sportuojančių ir nesportuojančių paauglių požiūris į vertybes ir jų prasmės suvokimą. *Ugdymas. Kūno kultūra. Sportas*, 1 (76), 13-20 p.
7. Čekanavičius, V., Murauskas, G. Statistika ir jos taikymai. I., Vilius, TEV, 2000; II., Vilius, TEV, 2002.
8. Dabartinės lietuvių kalbos žodynas [interaktyvus]. [žiūrėta 2014-10-22]. Prieiga per Internetą: < <http://www.lki.lt/dlkz/>>.
9. Debord, G. (2006). *Spektaklio visuomenė*. Kaunas: Kitos knygos.
10. Eurobarometras. 2010. *Eurobarometro apklausos „Sportas fizinis aktyvumas“ duomenys*.
11. Fabrigar, L. R., Wegener D. T. (2011). *Exploratory Factor Analysis (Understanding Statistics)*. Oxford University Press.
12. Gaisrytė, A. (2002). Infrastruktūros sąvokos samprata. // *Ekonomika ir vadyba: ekonomikos aktualijos*. Tarptautinės mokslinės konferencijos pranešimų medžiaga, 2 knyga, p. 25. Kaunas: KTU.
13. Garvin, D. (1984). What Does “Product Quality” Really Mean? *Magazine: Fall*, 26 (1). [Žiūrėta 2014 12 03]. Prieiga per internetą: < <http://sloanreview.mit.edu/the-magazine/1984-fall/2613/what-does-product-quality-really-mean/>>.
14. Genevičius, J., Mertinas, J., Tinteris, M. (1999). Vilniaus pedagoginio universiteto studentų fizinis išsivystymas ir fizinis parengtumas. *Tradicijų ir novacijų darna kuriant atvirą visuomenę: mokslinių straipsnių rinkinys*. Kaunas, p. 212—216.
15. Giddens, A. (2005). *Sociologija*. Kaunas: UAB „Poligrafija ir informatika“.
16. Grigas, R. (1996). *Personalo organizavimo principai*. Vilnius: UAB Ekonomikos mokymų centras.
17. Gudžinskienė, V., Česnavičienė, J., Suboč, V. (2007). *Sveikos gyvensenos ugdymas mokyklose: Tyrimo ataskaita*. Vilnius.
18. Gurevičius, R. (2011). Sveikatos profilaktikos dilemos ir iššūkiai šiuolaikinei visuomenei. *Visuomenės sveikata Nr. 4 (55)*, 5–7.
19. Ivavičiūtė, G., Gurskienė, V. (2008). *Rekreacinė kraštovarka. Metodiniai patarimai*. Kaunas.
20. Ivlinas, T. (1991). *Ekonomijos teorija*. Vilnius: Mintis.
21. Yach, D., Stuckler, D., Brownell, K. D. (2006). Epidemiologic and economic consequences of the global epidemics of obesity and diabetes. *Nature Medicine*, 12, 62–66.
22. Javtokas, Z. (2009). *Sveikatos stiprinimo konspektas*. Vilnius.
23. Jovaiša, L. (2005). Sėkmės kūrybos mokymo problema. *Acta Pedagogica Vilensia*, 15. Vilnius: VU, p. 10-28

24. Juškelienė, V. (2007). *Visuomenės sveikatos įvadas: sveikatos samprata, sveikatos rizikos ir palaikantys veiksniai*. Vilnius: VPU leidykla.
25. Juškevičius, P., Burinskienė, M., Paliulis, G. M., Gaučė, K. (2013). *Urbanistika: procesai, problemos, planavimas, plėtra*. Vilnius „Technika“.
26. Kalenda, Č. (2006). *Ekologinė etika. Mokomoji knyga*. Vilnius: Rosma.
27. Kalėdienė, R., Petrauskienė, J., Rimpelė, A. (1999). *Šiuolaikinio visuomenės sveikatos mokslo teorija ir praktika*. Kaunas: Šviesa.
28. Kauno miesto bendrasis planas. Esamos būklės analizė. Išorės aplinka. 2011, I tomas.
29. Kauno miesto bendrasis planas. Esamos būklės analizė. Išorės aplinka. 2011, II tomas. Dalis – B: Socialinė aplinka. 2011 Dalis - D: Gamtinė aplinka.
30. Kauno miesto savivaldybės tarybos 2005 m. gruodžio 1 d. sprendimas Nr. T – 622 (2009 m. lapkričio 5 d. sprendimo Nr. T-595 redakcija) „Dėl gyvūnų laikymo Kauno mieste“. Prieiga per internetą: [..t096595.doc](#)
31. Lee, M. J., Whitehead, J., Ntoumanis, N., Hatzigeorgiadis, A. (2008). Relationships among values, achievement orientations, and attitudes in youth sport. *Journal of Sport and Exercise Psychology*, 30 (5), 588-610.
32. „Lietuvos gyventojų politikos strategijos metmenys“, Socialinių tyrimų institutas. (2004), Vilnius. [žiūrėta 2014-12-10]. Prieiga per internetą: <http://www.demografija.lt/users/www/uploaded/mografijos/turiniai/LTgyvpolstrategmetm2004.pdf>
33. LR kūno kultūros ir sporto įstatymas 2008. Prieiga per internetą: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=318298&p_query=&p_tr2=
34. LR Aplinkos ministro 2010 m. kovo 5 d. įsakymo Nr. D1 – 180 „Dėl rekreacinių teritorijų naudojimo, planavimo ir apsaugos nuostatų patvirtinimo“ pakeitimo. (*Žin.*, 2010, Nr. 28 – 1335). Prieiga per internetą: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=366579
35. LR Konstitucija. (*Žin.*, 1992. Nr. 33-1014.)
36. LR Standartizacijos įstatymas, 2000 m. balandžio 11 d. Nr. VIII-1618. *Žin.*, 2009, Nr. 35-972.
37. LR Sveikatos sistemos įstatymas. [žiūrėta 2014-11-12]. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.E2B2957B9182>
38. LR Teritorijų planavimo įstatymo 2 str. 7 d.
39. LR Turizmo įstatymas 2011. [žiūrėta 2014-12-15] Prieiga per internetą: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=404344
40. LR Ūkio ministro ir aplinkos ministro 2004 m. birželio 17 d. įsakymas Nr. 4-246/D1-341 „Dėl turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisyklių patvirtinimo. (*Žin.*, 2004, Nr. 4 – 246).
41. LR Viešojo administravimo pakeitimo įstatymas [žiūrėta 2014 12 10]. Prieiga per internetą: <http://www.infolex.lt/ta/63276#X75960157356542b8804f05d65d61ea52>.
42. LR Vidaus reikalų ministro 2009 m. birželio 30 d. Įsakymas Nr. 1V-139 „Dėl viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo indekso apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“. (*Žin.* 2009, Nr. 81-3391). Prieiga per internetą: http://www3.lrs.lt/pls/inter3/dokpaieska.showdoc_l?p_id=348227&p_tr2=2

43. LR aplinkos ministro įsakymas 2004 m. birželio 17 d. įsakymo Nr. 4-246/D1-341 „Dėl turizmo ir rekreacijos schemų ir planų (projektų) rengimo taisyklių patvirtinimo“ (2004). [žiūrėta 2014-12-10]. Prieiga per internetą: <http://www.am.lt/TA/ta.php3?url=http%3A%2F%2Fwww3.lrs.lt%2Fcb%2Fspec%2Ffull%2Fpreps%2F3FCondition1%3D236489%26Condition2%3D>
44. Lietuvos sporto statistikos metraštis. Vilnius (2014). Lietuvos sporto informacijos centras. Prieiga per internetą: http://www.sportinfo.lt/dokumentai/leidiniai/sp_statistikos_metrastis/2013_Lietuvos_sporto_statistikos_metrastis.pdf
45. Lietuvos valstybinės sporto plėtros strategija 2010 – 2020. [žiūrėta 2014 05 20]. Prieiga per internetą: <https://www.e-tar.lt/portal/lt/legalAct/TAR.5149504F601C>
46. Mikelis, D. Europos sąjungos veikla turizmo srityje. Iš: Tiltai: mokslo darbai. KTU, 2002, t.1 (18), p. 129-133.
47. Mitkovic, P., Bogdanovic, I. 2004. *Open and recreational spaces as the parameters of the dwelling quality*. Nuskaityta iš Architecture and Civil Engineering Vol. 3: <http://facta.junis.ni.ac.rs/aace/aace2004/aace2>
48. Merkys, G. (1999) Testavimas - socialinių mokslų principas. Metodologinio diskurso projekcija. Socialiniai mokslai. Nr. 2 (19)
49. Merkys, G., Brazienė R. (2014). Kauno miesto gyventojų nuomonės tyrimo viešųjų paslaugų vartotojų pasitenkinimo indekso nustatymas. Ataskaita. Kaunas.
50. Norkus, A. (2012). *Sveika gyvensena Lietuvos studentų populiacijoje: Edukacinis diagnostinis aspektas*. Daktaro disertacija: socialiniai mokslai, edukologija (07S). Šiauliai: Šiaulių universitetas.
51. Parkerson, G. (1993). Disease-Specific Versus Generic Measurement on Health Related Quality of Life in Insulin Dependent Diabetic Patients. *Medical Care*, 31, 629–637.
52. Pileckaitė-Markovienė, M. (2001). Pradinių klasių moksleivių vidinės darnos, savivertės, savivaizdžio ir psichologinės savijautos sąsajų ypatumai. *Ugdymo psichologija*, 4 (9), 50–57.
53. Poderys, J. (2000). Asmens sveikatos ugdymas. (Personal health promotion). Kaunas: Kauno medicinos universitetas.
54. Poteliūnienė, S., Kudaba, D. (2007). Studentų fizinės būklės kaita per 1995—2005 metus. *Sporto mokslas*, Nr. 3(49), 42—47.
55. Proškuvienė, R. (2004). *Sveikatos ugdymo įvadas*. Vilnius: VPU leidykla.
56. Sakalauskas, Š. (2010). *Fizinio aktyvumo pagrindai*. Vilnius: MRU.
57. Spruogis, E. (2002). Šiuolaikinės demokratinės valstybės socialinė paskirtis ir jos funkcijos. Daktaro disertacija. Vilnius: Lietuvos teisės universitetas.
58. Staniūnas, E., Stauskis, G. (2011). *Rekreacijos kompleksai gamtinėje aplinkoje*. Vilnius: Technika.
59. Steger, M. B. (2008). *Globalizacija*. Vilnius: Eugrimas.
60. Stonkus, S. (2002). *Sporto terminų žodynas*. Kaunas: LKKA.
61. Šukys, S. (2010). Prosocialaus ir antisocialaus elgesio skalės bei jaunimo vertybių sportinėje veikloje klausimyno adaptavimas lietuviams. *Ugdymas. Kūno kultūra. Sportas*, 3 (78), 97-104.
62. Tarptautinių žodžių žodynas [interaktyvus] [žiūrėta 2014 06 25] Prieiga per internetą: www.tzz.lt
63. Vanagas, J. (2008) *Urbanistikos pagrindai*. Vilnius: VGTU leidykla.

64. Vansevičius, S. (2000). *Teisės teorija*. Vilnius: Justitia.
65. Vaščila, V., Gedminas, A., Raudonis, P., Vyskupaitis, E. (1997). Studentų organizmo funkcinės būklės dinamika mokslo metų bėgyje. Kūno kultūra ir aukštoji mokykla. Straipsnių rinkinys. Kaunas. P. 144 – 147.
66. Vilniaus miesto savivaldybės taryba. 2010 . *Vilniaus miesto 2010–2020 metų strateginis planas*. Vilnius. Paimta 2013 m. 11 06 d. iš: http://www.vilnius.lt/vmsp/dokumentai/VMSP_2010-2020_patvirtintas.pdf.
67. Vitkienė, E. (2000). *Visuomenės rekreacija – tautos raidos perspektyva Lietuvoje*. Vilnius.
68. Vitkienė, E. (2002). *Rekreacija. Monografija*. Klaipėda.
69. Zuožienė, J. (1998). *Kūno kultūros ir sveikos gyvensenos žinių įtaka moksleivių fiziniam aktyvumui*. Daktaro disertacija [rankraštis]. Kaunas: LKKA.
70. Grönroos, Ch., Ravald, A. (2011) Service as business logic: implications for value creation and marketing. *Journal of Service Management*, 22 (1), 5 – 22.
71. Кон, И. С. (1990). *Открытие „Я“*. Москва: Политиздат.
72. Хачатрян, к. (1992) *социальные основы архитектурного проектирования*. минск: высшая школа, р. 114.
73. Наследов, А.Д.(2005). *SPSS: Компьютерный анализ данных в психологии и социальных науках*. СПб. Питер

PRIEDAI

1 PRIEDAS

1 priedas. Kauno miesto parkai ir skverai (Kauno miesto BP duomenys, 2011)

Eil. Nr.	Želdyno pavadinimas	Želdyno vieta	Želdyno statusas	Plotas, ha	Pastabos
1	2	3	5	6	
	Parkai				
	<i>Centriniai želdynai (parkai)</i>				
1	Ažuolynas	Prie Vydūno al. (Žaliakalnis)	Parkas	78,4	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
2	Petrašiūnų	Prie T.Masiulio g. (Petrašiūnai)	Parkas	56,48	
3	Lakštingalų	Tarp Pamario ir Apvarų g. (Palemonas)	Parkas	45,0	
4	Nemuno salos	Prie K. Mindaugo pr. (Naujamiestis)	Parkas	25,0	
5	Santakos	Nemuno ir Neries santaka	Parkas	13,54	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
	<i>Rajoniniai želdynai (parkai)</i>				
6	Armališkių	Prie Garšvės ir Armališkių g.	Parkas	7,37	(Vaišvydava)
7	Aukštosios Fredos	Prie E. Žilibero g. (Freda)	Parkas	3,00	
8	Aukštųjų Šančių ažuolynas	Prie Verkių g. (A. Šančiai)	Parkas	39,82	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
9	Brastos g. parkas	Tarp Neries upės ir Brastos g.	Parkas	32,1	(Vilijampolė)
10	Draugystės (Dainava)	Prie V.Krėvės pr. ir Kovo 11-osios g.	Parkas	15,82	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
11	Kalniečių (Eiguliai)	Prie S. Žukausko g. ir P. Lukšio g.	Parkas	21,2	Įregistruoti registrų centre
12	Naugardiškių	Tarp Mokolų ir Aukštažio g. (Kazliškiai)	Parkas	2,6	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
13	Nepriklausomybės	Prie Moliakelio g. ir P.Babickio g.	Parkas	125,0	(Rokai)
14	Neries krantinės	Prie Neries krantinės, tarp Vilijampolės ir Varnių tilto (Vilijampolė)	Parkas	26,0	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
15	Veršvos	Tarp Romainių kapinių ir Kalnų g. (Smėliai ir Linkuva)	Parkas	108,85	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
16	Vieviržio	Palemono kvartalo viduryje tarp Palemono ir Pravienos g. (Palemonas)	Parkas	9,21	
17	Žemųjų Šančių	Tarp Nemuno ir Žemųjų Šančių sodybinių sklypų (Ž. Šančiai)	Parkas	15,05	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
	<i>Kultūriniai, istoriniai parkai</i>				
18	Senosios miesto kapinės (Ramybės)	Tarp Vytauto pr. ir Trakų g. (Naujamiestis)	Parkas	8,37	
19	IX forto	Prie Panerių g. ir Kuršių g.	Parkas	22,0	(Panerys)
20	Marvos dvaro	Prie Marvelės g. ir Vakarinio lanksto (Marvelė)	Parkas	6,14	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
21	Sargėnų dvaro	Prie Panerių g. ir Kuršių g. (Sargėnai)	Parkas	3,43	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
22	VI forto	Prie Pramonės pr. ir R.Kalantos g.	Parkas	13,3	(Amaliai)
23	Sargėnų tvenkinių	Tarp Obelynės ir Ežero g.	Parkas	15,0	(Sargėnai)
24	Vaišvydavos	Dubravų g. gale šalia Dubravosmiško	Parkas	54,60	(Vaišvydava)
	<i>Iš viso parkuose</i>			664,94	

	<i>Vietiniai želdynai (skverai)</i>				
1	Biržiškų g.	Prie Biržiškų g. į rytus nuo pėsčiųjų tilto į Panemunę	Skveras	0,9	(Gričiupis)
2	Geležinkelio stoties	M.K.Čiurlionio g. pietinėje pusėje	Skveras	0,16	(Ž. Šančiai)
3	Karo muziejaus sodelis	Prie K.Donelaičio g. (Naujamiestis)	Skveras	0,3	
4	Miesto sodas	Tarp Laisvės al. Ir Kęstučio g. (Naujamiestis)	Skveras	1,9	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
5	Prancūzų g.	Prie Prancūzų g. tarp pėsčiųjų tilto į Panemunę ir Švenčionių g. (Ž. Šančiai)	Skveras	4,9	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
6	V. Putvinskio g.	Prie V.Putvinskio g. ir laiptų į Žaliakalnį (Naujamiestis)	Skveras	0,3	
7	Viaduko (Naujamiestis)	Karaliaus Mindaugo pr. prie pėsčiųjų tilto į Nemuno salą	Skveras	0,19	Įregistruota registrų centre
8	A.Juozapavičiaus pr.	Prie A.Juozapavičiaus ir Mažeikių g. sankryžos (Ž. Šančiai)	Skveras	0,9	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
9	Dainavos	Prie V. Krėvės pr. (Dainava)	Skveras	3,81	Įregistruoti registrų centre Kauno apskrities administracijos vardu
10	Girstupio	Prie Pašilės ir Medžiotojų g.	Skveras	2,19	Įregistruoti registrų centre Kauno apskrities administracijos vardu
11	Jonavos g. (prie senojo tilto)	Prie Jonavos g. ir Vilijampolės tilto (Senamiestis)	Skveras	4,5	
12	Krėvės pr. ir Pramonės pr.	V.Krėvės ir Pramonės sankryžos rytinėje pusėje (Dainava)	Skveras	1,01	Įregistruota registrų centre Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vardu
13	M.Valančiaus g.	Prie M.Valančiaus g., Šv.Gertrūdės ir Kumelių g. sankryžos (Senamiestis)	Skveras	0,255	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
14	Prie Kauko laiptų	Prie Kauko laiptų į Žaliakalnį (Naujamiestis)	Skveras	1,8	
15	Rūko g.	Prie Didžiosios ir Rūko g. sankryžos (Vaišvydava)	Skveras	0,31	Įregistruota registrų centre Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vardu
16	S. Dariaus ir S. Girėno g.	Prie S.Dariaus ir S.Girėno gatvės šiaurinės pusės ir šlaito griovos vakarinės pusės (Aleksotas)	Skveras	1,09	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
17	Sąjungos aikštė	Tarp Neries krantinės ir Panerių g. (Vilijampolė)	Skveras	3,9	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
18	Santarvės	Prie Žiemgalių g. (Smėliai)	Skveras	3,91	Įregistruoti registrų centre Kauno apskrities administracijos vardu
19	Savanorių pr. ir Algirdo g. sankryžos	Prie Savanorių pr. ir Algirdo g. sankryžos (Kalniečiai)	Skveras	0,1	
20	Steigiamojo Seimo	Tarp Jablonskio ir Gimnazijos g. (Senamiestis)	Skveras	0,6	
21	Trakų ir Krėvos g.	Prie Trakų ir Krėvos g. (Naujamiestis)	Skveras	0,5	
22	Vilijos	Prie A.Juozapavičiaus pr. ir Gudų g.	Skveras	1,07	(Ž. Šančiai)
23	Antakalnio (Aleksote)	Prie Antakalnio ir Kazlų g. (Aleksotas)	Skveras	1,13	Įregistruoti registrų centre Kauno apskrities

					administracijos vardu
24	Archyvo g.	Prie Archyvo ir Utenos g. sankryžos (Žaliakalnis)	Skveras	0,28	Įregistruota registrų centre Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vardu
25	Ažuolino g.	Vaižganto ir Ažuolino g. sankryža (Žaliakalnis)	Skveras	0,06	Įregistruota registrų centre Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vardu
26	Darbininkų g. ir Molėtų g.	Prie P. Dovydaičio, Darbininkų ir Molėtų g. sankryžos (Žaliakalnis)	Skveras	0,36	Įregistruota registrų centre Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vardu
27	Gailutės ir Vaidilos g.	Prie Gailutės ir Vaidilos g. sankryžos (Panemunė)	Skveras	0,06	Įregistruota registrų centre Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vardu
28	Gričiupio	Tarp Gričiupio ir Rytų g. (Gričiupis)	Skveras	2,57	Įregistruoti registrų centre Kauno apskrities administracijos vardu
29	J.Basanavičiaus g. ir Radvilėnų pl.	Prie J.Basanavičiaus g. ir Radvilėnų pl. šalia senųjų žydų kapinių (Gričiupis)	Skveras	0,2	
30	K. Petrausko ir M. Jankaus g.	Prie K. Petrausko, V. Kudirkos ir M. Jankaus g. (Žaliakalnis)	Skveras	0,7	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
31	K. Petrausko ir Vydūno al.	Prie K. Petrausko ir Vydūno al. (Žaliakalnis)	Centrinio Ažuolino dalis	0,32	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
32	Kovo 11-osios	Prie Dujotiekio ir Kovo 11-osios g.	Skveras	2,65	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
33	Nemuno g.	Tarp Nemuno g. ir Karaliaus Mindaugo pr. (Senamiestis)	Infrastruktūros teritorija	0,12	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
34	Neries (Vilijampolėje)	Prie Neries krantinės ir Plungės g. (Panerys)	Skveras	3,29	
35	Prie Pramonės pr. ir Taikos pr.	Prie Pramonės pr. ir Taikos pr. ("Berželio") (Dainava)	Skveras	0,4	
36	Prie Taikos pr.	Prie Taikos pr. (prieš Pieno komb.)	Skveras	2,9	(Naujasodis)
37	Prie Vaidoto ir Mažosios g.	Prie Vaidoto ir Mažosios g. (Panemunė)	Skveras	0,1	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
38	Radvilėnų pl. ir A.Baranausko g.	Prie Radvilėnų pl. ir A.Baranausko g. prieš KTU Chemijos fakultetą (Gričiupis)	Skveras	0,63	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
39	Skynimo g.	Tarp Skynimo ir Šlaito g. (Kazliškiai)	Skveras	1,70	
40	Tirkiliškių	Prie Kalvarių ir Juodelynės g. sankryžos (Kazliškiai)	Skveras	0,4	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
41	V.Krėvės pr.	Prie V.Krėvės pr. ("Pasimatymo") (Dainava)	Skveras	0,8	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
42	Vaižganto g.	Vaižganto g. rytinėje pusėje	Skveras	0,22	(Žaliakalnis)
43	Vandžiogalos	Prie Vandžiogalos g. (Sargėnai)	Skveras	2,02	
44	Vieškelio g.	Prie Žaliabalnės ir Vieškelio g.	Skveras	0,9	(Romainiai)
45	Birštono g. (Senamiestis)	Karaliaus Mindaugo pr. ir Birštono g. sankryža į abi puses	Skveras	0,15	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
46	Funikulieriaus	Prie V.Putvinskio g. ir Žaliakalnio keltuvo (Naujamiestis)	Skveras	0,3	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu

47	Lakūnų pl.	Lakūnų pl. prie namo nr. 44 (Freda)	Skveras	1,03	Įregistruota registrų centre Nacionalinės žemės tarnybos prie Žemės ūkio ministerijos vardu
48	Linkuvos g.	Prie Linkuvos g. (Smėliai)	Skveras	2,9	
49	Rokų (Rokai)	Tarp Rokų g. ir Marijampolės pl.	Skveras	2,0	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
50	Seniavos	Prie Seniavos pl. (Birutė)	Skveras	0,61	
51	Velnių muziejaus	Prie V. Putvinskio g. ir Velnių muziejaus (Naujamiestis)	Skveras	0,06	
	<i>Memorialiniai</i>				
52	Kryžių kalnelis	Pramonės pr. prie VI-ojo forto (Amaliai)	Skveras	0,4	Patvirtintas Kauno miesto tarybos sprendimu
53	Prezidentūros sodelis	Prie Vilniaus g. ir Gimnazijos g. (Senamiestis)	Skveras	0,7	
	<i>Iš viso skveruose</i>			66,85	
	<i>Iš viso Kauno mieste</i>			731,91	

* Kauno miesto savivaldybės administracijos Aplinkos apsaugos skyriaus duomenys

2 priedas. Atviro tinklo kūno kultūros ir sporto objektai Kauno mieste (Kauno BP 2011).

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Adresas, priklausomumas (Sav.)	Objektų skaičius	Seniūnija
1.	S. DARIAUS IR S. GIRĖNO SPORTO CENTRAS	Perkūno al. 5, Sav.	1	Žaliakalnis
1.1.	Halė – 5000 ž.v.		1	
1.2.	Stadionas – 9180 ž.v.		1	
2.	„ŽALGIRIO“ SPORTO IR PRAMOGŲ ARENA	K. Mindaugo pr. 50, Sav.	1	Naujamiestis
3.	KAUNO „LEDO ARENA“	Aušros g. 42c, Sav.	1	Žaliakalnis
4.	AKROPOLIO LEDAS	K. Mindaugo pr. 49, – UAB	1	Naujamiestis
5.	LSU LENGVOSIOS ATLETIKOS MANIEŽAS	Aušros g. 42, – LSU	1	Žaliakalnis
6.	DENGTA FUTBOLŲ MANIEŽAS	Aukštaičių g. 51, LFF	1	Žaliakalnis
7.	FUTBOLŲ AIKŠTĖS Dirbtinės dangos	Aukštaičių g. 51, LFF	3	Žaliakalnis
8.	SPORTO SALĖ	Griunvaldo g. 16, Policijos mok.	1	Naujamiestis
9.	KAUNO JACHTKLUBAS	M. Gimbutienės g. 35, UAB		Petrašiūnai
9.1.	Sporto bazė ant vandens	– BĮ „Kauno Žalgirio jacht klubas“	2	
9.2.	Teniso kortų aikštė		1	
9.3.	Sporto salė		1	
10.	„AŽUOLYNAS“ Sporto ir sveikatingumo centras	Sporto g. 3, UAB „Grožio ir ko“		Žaliakalnis
10.1.	Treniruoklių salė		1	
10.2.	Teniso kortai		8	
11.	„IMPULS“ SPORTO IR PRAMOGŲ PARKAS, „OAZĖ“ LAISVALAIKIO IR PRAMOGŲ CEN.	Baltų pr. 16, UAB „Neo aljansas“,	1	Smėliai
12.	„LKK TENISAS“ Teniso kortai	Perkūno al. 5, Sav.	1	Žaliakalnis
13.	„ECO TENNIS“ Uždaras aikštynas	Draugystės g. 10, UAB „Ekotenis“	6	Petrašiūnai
14.	„GIRSTUČIO“ KULTŪROS IR SPORTO CEN.	Kovo 11-osios g. 26, Sav.	8	Gričiupis
14.1.	50 m. baseinas (sporto dalis)		1	
14.2.	25 m. baseinas (pramogų dalis)		1	
15.	ŠAUDYKLA	K. Baršausko g. 95, – LPM	1	Petrašiūnai
16.	ŠAUDYMO BAZĖ	V. Krėvės pr. 112a, Sav.	1	Dainava
17.	KAUNO MARVOS ŽIRGYNAS	Marvelės g. 199, Sav.	1	Aleksotas
18.	S. DARIAUS IR S. GIRĖNO AERODROMAS	Veiverių g. 132, Sav.	1	Freda
19.	ŠANČIŲ SPORTO IR SVEIKATINGUMO CEN.	Sandėlių g. 4 c, Sav.		Ž. Šančiai
19.1.	Treniruoklių salė		1	
19.2.	Futbolo salė		1	
19.3.	Krepšinio salė		1	
20.	SPORTO SALĖ	Statybininkų g. 3, UAB „Švara“	1	Žaliakalnis
21.	SPORTO SALĖ	Naglio g. 4a, – VŠĮ „Kauno Žalgirio rėmėjas“	1	Petrašiūnai
22.	DVIRAČIŲ TAKAI	Kauno mieste	61km	Kaunas
23.	REGBIO STADIONAS	Partizanų g. 192, Sav.	1	Dainava
24.	INKARO STADIONAS (nykstantis)	Snaigių g. 5, Sav. – UAB „CPH“	1	Veršvai
25.	STADIONAS (nykstantis)	Jovarų g. 2, (neregist.)	1	Veršvai
26.	GINTARO STADIONAS (nykstantis)	Taikos pr. 131, Sav.	1	Dainava
27.	KAUNO SPORTO MUZIEJUS	Muziejaus g. 7, Sav.	1	Senamiestis
28.	ŽALGIERIO SPORTO KOMPLEKSAS	A. ir J. Gravrogų g. 4		Gričiupis
28.1.	Teniso kortai		7	
28.2.	Treniruoklių salė		1	
28.3.	Krepšinio salė		2	
28.4.	Aerobikos t. jogos, karatė		1	
	VISO:		72	

3 priedas. **Atviro tinklo Kūno kultūros, sporto ir laisvalaikio paslaugas teikiančios įstaigos**
(Kauno BP 2011, www.kaunas.lt svetainė, įmonių tinklalapiai 2014)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas	Rajonas	Veiklos pavadinimas
1	Kauno lengvosios atletikos klubas „Senjorai“	Žiemų g. 28a - 47	Girčiupis	Lengvoji atletika
2	Všį sportinių šokių klubas "Fregolina"	Žiemų g. 29 - 16	Girčiupis	Šokiai
3	Sporto klubas "Fankas"	Žiemų g. 31	Girčiupis	Kultūrizmas
4	Fechtavimo klubas „Floretė“	Žeimenos g. 30 - 1	Žaliakalnis	Fektavimo sportas
5	Automobilių sp. kl.-asociacija „AzagisGTR“	Žeimenos g. 31	Žaliakalnis	Autosportas
6	Všį Generolo P. Plechavičiaus jaunojo kario m.	Žeimenos g. 107	Kalniečiai	Sp. ir rek. šviet.
7	K. veteranų buriavimo k. „Vėtrungė“	Žeimenos g. 107	Kalniečiai	Būriavimas
8	Kauno apskrities rankinio klubas „Lūšis“	Žeimenos g. 107	Kalniečiai	Rankinis
9	Kauno aerobikos klubas „Vijus“	Žemgulio g. 25	Žaliakalnis	Aerobika
10	Kęstučio Girdausko automobilių sporto klubas	Žemalės g. 29 - 6	Panerys	Autosportas
11	Aerobikos sporto klubas	Žemaičių g. 31	Žaliakalnis	Aerobika
12	Všį „Reventus“ (automobilių sportas)	Žemaitės g. 29 - 6	Žaliakalnis	Autosportas
13	Vandens slalomo ir turizmo klubas	Zanavykų g. 3	Žaliakalnis	Vandens sportas
14	Kauno sporto klubas „Nemunas“	Vokiečių g. 164a	Ž.Šančiai	Lengvoji atletika
15	Kauno lengvosios atletikos klubas „Vyturis“	Vokiečių g. 164a	Ž.Šančiai	Lengvoji atletika
16	Všį Kauno aikidjutsu centras	Vydūno al. 39-2	Žaliakalnis	Kovos menai
17	JumP, aerobikos ir šokio studija	Vėtrungės g. 1	Milikoniai	Aerobika
18	Viešojo įstaiga "Sporto klubas Victoria Vitae"	Verslo g. 3	Sargėnai	Futbolo sportas
19	Kauno aikido klubas	Verkių g. 2 - 83	Šančiai	Kovos menai
20	Stalo teniso klubas	Verkių g. 48 b	Šančiai	Stalo tenisas
21	Lakūnų ir konstruktorių mėgėjų k. „Anbo“	Veiverių g. 132	Aleksotas	Aerosportas
22	Kauno parašiutininkų klubas	Veiverių g. 132	Aleksotas	Aerosportas
23	Kauno aeroklubas	Veiverių g. 132	Aleksotas	Aerosportas
24	Kauno skraidūnų klubas	Veiverių g. 132a	Aleksotas	Aerosportas
25	Kauno aviamodelizmo klubas	Veiverių g. 132	Aleksotas	Aerosportas
26	UAB "Ambra via"	Veiverių g. 134	Kazliškiai	Sporto veikla
27	Viešojo įstaiga "Andrea Motorsport"	Veiverių g. 140	Kazliškiai	Motosportas
28	Viešojo įstaiga „Visada aktyvus“	Veiverių g. 150	Kazliškiai	Šiaurietiškasėj.
29	Automobilių klubas "Ralis"	Veiverių g. 150	Kazliškiai	Autosportas
30	Kauno teniso klubas „Ramrena“	Veiverių g. 151	Kazliškiai	Teniso sportas
31	Kauno motorlaivių sporto k."Nemunas"	V. Lansbergio Ž.g.1-18	Eiguliai	Motorlaivių sp.
32	Kauno sporto klubas „Mes“	V. Lansbergio Ž.g.1-18	Eiguliai	Sporto veikla
33	Všį Kauno miesto rankinio sporto centras	V. Lansbergio Ž.g.1-18	Eiguliai	Rankinis
34	Stalo teniso klubas	Varnių g. 48b	Panerys	Stalo tenisas
35	Mangostanas, sporto klubas	Varnių g. 48b	Panerys	Sporto veikla
36	Asociacija FK „Feniksas“	Vaičiūčių g. 14a - 3	Žaliakalnis	Futbolas
37	Kauno „Žalgirio“ mėgėjų k. „Žalioji mirtis“	V. Putvinskio g. 4 - 8	Naujamiestis	Krepšinis
38	Kauno bridžo klubas	V. Putvinskio g. 13 - 6	Naujamiestis	Kortavimas
39	Kauno plaukimo klubas "Orka"	V. Putvinskio g. 17	Naujamiestis	Plaukimas
40	Kauno dviratininkų klubas „Viražas“	V. Putvinskio g. 17	Naujamiestis	Dviračių sportas
41	UAB "Aronijus"	V. Putvinskio g. 44	Naujamiestis	Kovos menai
42	Sporto klubas „Kauno vilkai“	V. Krėvės pr. 13a	Dainava	Sporto veikla
43	Buriavimo klubas "Visi vėjai"	V. Krėvės pr. 22 - 28	Dainava	Būriavimas
44	„Lituanika ir Bonum" sporto klubas	V. Krėvės pr. 39	Dainava	Futbolas
45	Dainavos Sporto Klubas, Všį	V. Krėvės pr. 43	Dainava	Sporto veikla
46	Laipiojimo centras, UAB	V. Krėvės pr. 49	Dainava	Alpinizmas
47	Kauno miesto sporto klubas "Cunamis"	V. Krėvės pr. 50	Dainava	Kovos menai
48	Kauno sporto klubas „Vega“	V. Krėvės pr. 53	Dainava	Sporto veikla
49	Kauno sporto klubas „Oriono takas“	V. Krėvės pr. 53	Dainava	Sporto veikla
50	Asociacija „Kauno krepšinio mėgėjų lyga“	V. Krėvės pr. 53 - 212	Dainava	Krepšinis
51	Asociacija Kauno krepšinio teisėjų klubas	V. Krėvės pr. 53 - 212	Dainava	Krepšinis
52	Všį „Sporto ir grožio spektras“	V. Krėvės pr. 53 - 212	Dainava	Sporto veikla

53	Kauno neįgaliųjų ir vaikystės globos draugija	V. Krėvės pr. 59	Dainava	Sporto veikla
54	Ažuolas, Kauno vaikų ir jaunimo regbio klubas	V. Krėvės pr. 63	Dainava	Regbis
55	Kauno miesto regbio federacija	V. Krėvės pr. 63	Dainava	Regbis
56	Kauno šaudymo klubas „Šūvis“	V. Krėvės pr. 72 - 3	Dainava	Šaudymo sportas
57	Kauno sportinių šokių klubas „Salsa“	V. Krėvės pr. 75 - 17	Dainava	Šokiai
58	K. plaukimo meistrų ir neįgaliųjų k. "Takas"	V. Krėvės pr. 75 - 61	Dainava	Plaukimas
59	Sporto klubas „Jėgos sportas“	V. Krėvės pr. 77 - 91	Dainava	Kultūrizmas
60	Kauno fitneso federacija	V. Krėvės pr. 81 - 1	Dainava	Fitnesas
61	Sporto klubas „Paukščių takas“	V. Krėvės pr. 87 - 1	Dainava	Kultūrizmas
62	Kauno fitneso federacija	V. Krėvės pr. 87 - 1	Dainava	Kultūrizmas
63	VšĮ "Vici sport"	V. Krėvės pr. 97	Dainava	Sporto veikla
64	Sporto klubas „Bodyhouse“ UAB „RP reklama“	V. Krėvės pr. 99 - 71	Dainava	Fitnesas
65	Ekstremalaus sporto asociacija „White Puppy“	V. Krėvės pr. 99a	Dainava	Ekstremalus sp.
66	K. regioninis automobilių sporto k. "Žiedas"	V. Krėvės pr. 112b	Dainava	Autosportas
67	K. plaukimo ir vandensvydžio k. „Bebras“	V. Krėvės pr. 104	Dainava	Plaukimas
68	Kauno sportinių šokių klubas „Nikė“	Vytauto pr. 10 - 56	Naujamiestis	Šokiai
69	Asociacija "Green Dragon club"	Vytauto pr. 19	Naujamiestis	Šokiai
70	VšĮ šokių klubas „Kaspinas“	Vytauto pr. 30 - 7	Naujamiestis	Šokiai
71	Viešoji įstaiga Kauno ledo ritulio klubas	Vytauto pr. 32	Naujamiestis	Ledo rutulys
72	Kauno regbio klubas „Politechnika“	Vytauto pr. 37b	Naujamiestis	Regbis
73	Kauno lietuviškosios savigynos asociacija	Vytauto pr. 44	Naujamiestis	Kovos menai
74	Kauno aikido centras	Vytauto pr. 44	Naujamiestis	Kovos menai
75	Kauno aviacijos sporto klubas „Solaris“	Vytauto pr. 60-63	Naujamiestis	Aerosportas
76	Kauno policijos futbolo klubas „Smūgis“	Vytauto pr. 91	Naujamiestis	Futbolas
77	Kauno sportinių balandžių mėgėjų k.„Skrydis“	Vytauto pr. 130	Naujamiestis	Balandžių sportas
78	Lietuvos motorlaivių federacija	Vydūno al.13	Žaliakalnis	Motorlaivių sp.
79	VšĮ Kauno Akidjutsu centras, Kaunas	Vydūno al. 39-2	Žaliakalnis	Kovos menai
80	Kauno moterų klubas „Bičiulės“	Vilšinskio g. 24 - 4	Žaliakalnis	Sporto veikla
81	Lietuvos Wing Tsun kungfu klubas	Vilniaus g. 6	Senamiestis	Kovos menai
82	Kauno klubas „Forumas“	Vilniaus g. 6	Senamiestis	Teniso sportas
83	UAB "Super SEGWAY"	Vilniaus g. 45	Senamiestis	Sportinė veikla
84	Kauno aerobikos klubas „Kltonė“	Vilniaus g. 7	Senamiestis	Aerobika
85	Kauno miesto sporto klubas „Cunamis“	Vinčių g. 1 - 20	Rokai	Kovos menai
86	Kauno Vietnamo nhat-nam kovos meno klubas	Vievio g. 72 - 62	A.Šančiai	Kovos menai
87	Kauno turistų klubas „Fortitudo“	Vieno žinskio g. 36	A.Šančiai	Keliautojai
88	Ekstremalaus sporto klubas "A-Zet Extreme"	Užnerio g. 1	Sargėnai	Ekstremalus sp.
89	Kauno sportinių šokių klubas „Stella“	Ukmergės g. 2 - 64	Eiguliai	Šokiai
90	VšĮ „Aisčių bokso agentūra“	Ukmergės g. 9 - 54	Eiguliai	Kovos menai
91	Kauno plaukimo klubas „Ketvirtas takelis“	Ukmergės g. 9 - 47	Eiguliai	Plaukimas
92	Kauno sportinių šokių klubas "Santaka"	Ukmergės g. 10 - 56	Eiguliai	Šokiai
93	Kauno sporto klubas "Setas"	Ukmergės g. 22 - 78	Eiguliai	Tenisas, biliardas
94	Kauno Dziudo klubas	Totorių g. 3	Naujamiestis	Kovos menai
95	Kauno sporto klubas „Oriens“	T. Masiulio g. 10	Petrašiūnai	Kovos menai
96	Girdausko ralio mokykla	T. Masiulio g. 18	Petrašiūnai	Automotosportas
97	Sporto klubas „Moderna“	T. Masiulio g. 18	Petrašiūnai	Automotosportas
98	Baltijos motoklubas	Tvirtovės al. 27	Kalniečiai	Motosportas
99	Dažasvydžio klubas IX fortas	Tyrlaukio g.	Linkuva	Dažasvydis
100	VšĮ „Miegantys drambliai“	Trakų g. 31 - 25	Naujamiestis	Alpinizmas
101	Kauno sporto klubas „Rifas“	Trakų g. 39	Naujamiestis	Kovos menai
102	Lietuvos moterų sporto asociacija	Tilžės g. 18	Viljampolė	Sporto veikla
103	Kauno šaudymo klubas „Kulka“	Telšių g. 28 - 4	Žaliakalnis	Šaudymo sportas
104	Lietuvos kartingo federacija	Technikos g. 4a	Naujasodis	Autosportas
105	Kauno sporto klubas "RYGERIS"	Technikos g. 7b	Naujasodis	Sporto veikla
106	Kauno apskrities plaukimo k. „Banginiai“	Tako g. 3 - 6	Rokai	Plaukimas
107	Kauno krašto aklių ir silpnaregių vaikujaunimo sporto ir sveikat. klubas "Mes"	Taikos pr. 6a	Žaliakalnis	Sp. ir rek. Šviet.
108	Jaunaliuvių sporto organizacija	Taikos pr. 6a	Žaliakalnis	Kultūrizmas
109	Lietuvos Pilates mokytojų asociacija	Taikos pr. 33	Dainava	Pilatesas

110	VšĮ "Žongliravimas"	Taikos pr. 34	Dainava	Žongliravimas
111	Kauno sporto klubas „Motorika“	Taikos pr. 39 - 11	Dainava	Autosportas
112	Sporto klubas "Tonusas"	Taikos pr. 43	Dainava	Kovos menai
113	Kauno imtynių klubas „Imtis“	Taikos pr. 44 - 16	Dainava	Kovos menai
114	Amžių linija UAB	Taikos g. 44a	Dainava	Sporto veikla
115	Kauno reiki centras	Taikos pr. 61	Dainava	Reiki
116	Kauno sportinės žuklės klubas	Taikos pr. 70	Dainava	Sportinė žuklė
117	VšĮ Kauno rankinio centras „Širšės“	Taikos pr. 73 - 25	Dainava	Rankinis
118	Kauno šachmatų federacija	Taikos pr. 79	Dainava	Šachmatų sportas
119	VšĮ "Motodinamika"	Taikos pr. 86a - 37	Naujasodis	Motosportas
120	VšĮ Kauno sporto k. „Akstė“	Taikos pr. 139a	Naujasodis	Autosportas
121	Kauno alpinistų klubas	Taikos pr. 147	Naujasodis	Alpinizmas
122	Sporto klubas „B 2 K“	Taikos pr. 159a	Naujasodis	Irkavimas
123	Kauno apskrities automobilių sporto k. „ASAI“	Švenčionių g. 5	Ž. Šančiai	Auto sportas
124	Asociacija žaidimų projektai	Šarkuvos g. 1	Milikoniai	Sportinė veikla
125	K. rankinio mėgėjų ir veteranų k. „Kalakutas“	Šarkuvos g. 4 - 46	Milikoniai	Rankinis
126	Sporto klubas "Sporto namai"	Šarkuvos g. 22	Milikoniai	Sporto veikla
127	Sporto klubas "Nojaus burės"	Šarkuvos g. 22	Milikoniai	Būriavimas
128	Kauno šaudymo iš lanko asociacija	Šarkuvos g. 22	Milikoniai	Šaudymas
129	Vaikų sveikatingumo klubas "Šarkuva"	Šarkuvos g. 24	Milikoniai	Sp. ir rek. Šviet.
130	Kauno sporto klubas "Grizlis"	Šarkuvos g. 30	Milikoniai	Sporto veikla
131	Orentavimosi sporto klubas „Medeina“	Šiaurės pr. 5 - 22	Eiguliai	Orentavimasis
132	VšĮ "Šiaurės sporto centras"	Šiaurės pr. 8c	Eiguliai	Sp. ir rek. Šviet.
133	Sporto klubas "Drifteris"	Šiaurės pr. 14-1	Eiguliai	Sporto veikla
134	Kauno džudžitsu klubas	Šiaurės pr. 15 - 15	Eiguliai	Kovos menai
135	Kauno automobilių klubas "Autoviražas"	Šiaurės pr. 29	Eiguliai	Autosportas
136	Kauno turistų klubas „Žygeivis“	Šiaurės pr. 49 - 4	Eiguliai	Keliautojai
137	Kauno aikido ir iaido klubas	Šiaurės pr. 93 - 25	Eiguliai	Kovos menai
138	Kauno imtynių klubas „Morichei“	Šiaurės pr. 95 - 24	Eiguliai	Kovos menai
139	VšĮ Sniego mokykla	Svajonių al. 1-11	Freda	Žiemos sportas
140	Kauno lietuviškosios savigynos asociacija	Sukilėlių pr. 83	Eiguliai	Kovos menai
141	VšĮ "Judėjimas"	Sukilėlių pr. 94- 16	Eiguliai	Sporto veikla
142	Viešoji įstaiga Kauno badmintono klubas	Statybininkų g. 3	Žaliakalnis	Badmintonas
143	Kauno regbio klubas „Skorpionas“	Studentų g. 2a	Girčiupis	Regbis
144	VšĮ „Mažieji gintarėliai“	Studentų g. 9 - 33	Girčiupis	Šokiai
145	Lietuvos studentų krepšinio lyga	Studentų g. 48	Girčiupis	Krepšinis
146	Kauno savigynos ir karate sporto k. „Ąžuolas“	Stulginskio g. 62	Vilijampolė	Kovos menai
147	Kauno krepšinio k. „Žalgiriečiai veteranai“	Sporto g. 1	Žaliakalnis	Krepšinis
148	Lietuvos studentų sporto asociacija	Sporto g. 6	Žaliakalnis	Sporto veikla
149	Lietuvos krepšinio trenerių asociacija	Sporto g. 6	Žaliakalnis	Krepšinis
150	VšĮ Rekreacijos, turizmo ir sporto mokslo p.	Sporto g. 6	Žaliakalnis	Sp. ir rek. Šviet.
151	Kauno neįgalųjų rekreacijos ir sporto klubas	Sporto g. 6	Žaliakalnis	Sp. ir rek. Šviet.
152	Viešoji įstaiga Viktorijos krepšinio klubas	Sporto g. 6	Žaliakalnis	Krepšinis
153	LSU sporto klubas „Sėlsmas“	Sporto g. 6	Žaliakalnis	Lengvoji atletika
154	VšĮ „LSU tenisas“	Sporto g. 6	Žaliakalnis	Teniso sportas
155	VšĮ „Atleto“ krepšinio klubas	Sporto g. 6	Žaliakalnis	Krepšinis
156	Kauno plaukimo klubas „Kiras“	Sporto g. 6	Žaliakalnis	Plaukimas
157	Kauno šuolių į vandenį veteranų k. „Salto“	Sporto g. 6a	Žaliakalnis	Nardymas ir kt.
158	Kauno skvošo klubas	Sporto g. 6 - 3	Žaliakalnis	Skvošas
159	Sproto klubas "Kauno lankininkai"	Slėnio g. 31 - 2	Girčiupis	Šaudymo iš lanko
160	VšĮ „Vandens turistai“	Silių g. 3	Ž. Šančiai	Irkavimas
161	Sporto klubas "Autorialis"	Silių g. 5b	Ž. Šančiai	Autosportas
162	Rankinio klubas "Kauno ąžuolas"	Silių g. 21	A.Šančiai	Rankinis
163	Jogos federacija	Seinių g. 5	Žaliakalnis	Joga
164	Kauno hapkido klubas	Seinių g. 8 - 3	Žaliakalnis	Kovos menai
165	Kauno TEKVONDO klubas	Seinių g. 8 - 3	Žaliakalnis	Kovos menai
166	Kauno jogos studija, VšĮ	Seinių g. 9	Žaliakalnis	Joga
167	Kauno bokso klubas „Gintarinės pirštinės“	Sandėlių g. 4c	Ž. Šančiai	Kovos menai
168	Arkanas, saviugdos ir grupinės terapijos	Sajungos al. 6a	Viljampolė	Sp. ir rek. Šviet.

169	VšĮ "Dažasvydis"	Sąjungos al. 10 - 52	Viljampolė	Dažasvydis
170	VšĮ Baidarių slalomo klubas „Regesa“	Sąjungos al. 12 - 24	Viljampolė	Irklavimas
171	G. it T. Slaugalvių šokių studija	Savanorių pr. 46	Naujamiestis	Šokiai
172	Time To Show, šokių studija	Savanorių pr. 66	Žaliakalnis	Aerobika
173	UAB aerobikos studija „Fankas ir Ko“	Savanorių pr. 66	Žaliakalnis	Aerobika
174	VšĮ Šokių studija Red Style	Savanorių pr. 66	Žaliakalnis	Šokių studija
175	Lietuvos jūrų skautija	Savanorių pr. 172	Žaliakalnis	Sp. ir rek. Šviet.
176	Kauno karatė klubas "Era"	Savanorių pr. 192	Žaliakalnis	Kovos menai
177	Lietuvos pilates asociacija	Savanorių pr. 192	Žaliakalnis	Pilatesas
178	Sporto klubas "Lady line"	Savanorių pr. 192	Žaliakalnis	Sporto veikla
179	Šokių studijos "Ballare" kredo:	Savanorių pr. 206	Dainava	Šokiai
180	VšĮ Linksmoji bitė	Savanorių pr. 206	Dainava	Aerobika
181	Šokių centras "Šokis.lt"	Savanorių pr. 206	Dainava	Šokiai
182	VšĮ "Heraklėja" ir Ko	Savanorių pr. 222	Dainava	Kultūrizmas
183	Kauno kultūrizmo klubas „Jėga“	Savanorių pr. 243	Dainava	Kultūrizmas
184	K. kompiuterinių žaidimų k. „Virtualus sportas“	Savanorių pr. 254	Dainava	K. žaidimai
185	Lietuvos automobilių sporto klubas „Krosas“	Savanorių pr. 265	Dainava	Autosportas
186	VšĮ Kartingo sporto centras	Savanorių pr. 268-33	Dainava	Autosportas
187	Me Gusta, šokių studija	Savanorių pr. 271	Dainava	Šokiai
188	Kauno sportinio šaudymo klubas	Savanorių pr. 271	Dainava	Šaudymo sportas
189	Kauno sambo ir dziudo veteranų klubas	Savanorių pr. 315	Dainava	Kovos menai
190	S. Misevičienės sporto klubas „Geležinė ledi“	Savanorių pr. 243	Dainava	Kultūrizmas
191	Kauno sporto klubas „Orionas“	Savanorių pr. 256	Dainava	Kultūrizmas
192	UAB „Dekatona“	Savanorių pr. 350	Dainava	Sporto veikla
193	VšĮ "Sarasvati"	Savanorių pr. 363	Eiguliai	Sp. ir rek. Šviet.
194	Me Gusta, šokių studija	Savanorių pr. 377	Eiguliai	Šokiai
195	Sporto ir sveikatingumo centras „Hermis“	Savanorių pr. 404	Eiguliai	Sporto veikla
196	VšĮ "M-Rally team"	Savanorių pr. 423	Eiguliai	Autosportas
197	Žvaigždžių Mokykla	Savanorių pr. 429	Eiguliai	Sp. ir rek. Šviet.
198	Kauno sporto klubas „Gintaras“	Santakos g. 18	Naujamiestis	Kultūrizmas
199	Kauno krepšinio klubas "ABC"	S. Žukausko g. 9- 18	Eiguliai	Krepšinis
200	Kauno rytų kovos menų klubas „Naglis“	S. Žukausko g. 21	Eiguliai	Kovos menai
201	Kauno karatė kiokušin klubas „Osu“	S. Žukausko g. 26 - 75	Eiguliai	Kovos menai
202	Kauno krepšinio klubas „Laisvė“	S. Žukausko g. 35 - 9	Eiguliai	Krepšinis
203	Kauno karatė klubas „Samurajus“	S. Raštikio g. 3	Žaliakalnis	Kovos menai
204	UAB "Geležiniai žmonės ir ko"	S. Raštikio g. 67	Kalniečiai	Kultūrizmas
205	Lietuvos sklandymo sporto federacija	S. Daukanto g. 15	Naujamiestis	Aerosportas
206	Kauno apskrities aviacijos sporto klubas	S. Daukanto g. 15	Naujamiestis	Aerosportas
207	UAB „Top sports“	S. Dariaus ir S. Girėnų g. 31	Aleksotas	Azartiniai ž.
208	Vaikų ir jaunimo futbolo akademija	S. Lozoraičio g. 13	Kalniečiai	Futbolas
209	Kauno sporto klubas „Kumštis“	S. Lozoraičio g. 13	Kalniečiai	Kovos menai
210	Kauno automobilių sporto klubas „Tornadas“	S. Lozoraičio g. 13	Kalniečiai	Autosportas
211	Kauno turistų klubas	S. Lozoraičio g. 15a	Kalniečiai	Keliautojai
212	VšĮ Kauno sporto klubas „Rimo“	S. Lozoraičio g. 19	Kalniečiai	Kovos menai
213	Kauno futbolo ir beisbolo klubas	Raudondvario pl. 93	Viljampolė	Futb. beisbolas
214	Kauno mažoji beisbolo lyga	Raudondvario pl. 93	Viljampolė	Beisbolas
215	UAB "Moterių ekspresas"	Raudondvario pl. 101	Viljampolė	Sp. ir rek. Šviet.
216	Danza M, šokių klubas	Raudondvario pl. 101	Viljampolė	Šokiai
217	Šokių Akademija, šokių klubas	Raudondvario pl. 107	Viljampolė	Šokiai
218	Kauno Kyumeikan kendo mokykla	Raudondvario pl. 113a	Veršvai	Kovos menai
219	K. apskrities mažojo futbolo k. „Inkaro veteranai“	Raudondvario pl. 127	Veršvai	Futbolas
220	Kauno sporto klubas "Titanas"	Raudondvario pl. 129	Veršvai	Kultūrizmas
221	Šokių bunkeris, šokių studija	Raudondvario pl. 164a	Lampėdis	Šokiai
222	Kauno dviratininkų klubas	Raudondvario pl. 190a	Lampėdis	Dviračių sportas
223	K. Viljampolės bendruomenės centro „Vesta“	Raudondvario pl. 228	Lampėdis	Sporto veikla
224	Kauno ekstremalus automobilių sporto klubas	Raudondvario pl. 242	Lampėdis	Autosportas
225	Sportinių šokių klubas „Junda“	Rasytės g. 18 - 6	Milikonai	Sportiniai šokiai
226	Kauno čiuožimo klubas	Rasytės g. 24 - 90	Milikonai	Ant ledo sp. šaka.
227	Kauno imtynių klubas "Lokiai"	Radvilėnų pl. 3 - 8	Žaliakalnis	Kovos menai

228	VšĮ "AG racing" klubas	Radvilėnų pl. 18	Žaliakalnis	Dviračių sportas
229	K. Vaikų žirginio sporto organizatorių asociacija	Ramybės g. 51	Lampėdis	Žirgų sportas
230	K. lietuviškojo ritinio sporto k. „Aisčiai“	Rimvydo g. 17 a	Lampėdis	Kovos menai
231	VšĮ „Šokių sportas“	Ringuvos g. 34	Ž. Šančiai	Šokiai
232	Dainrafas, sporto klubas	Rietavo g. 11	Milikonaiai	Kovos mentai
233	Flash Dance, šokių studija	Rietavo g. 11	Milikonaiai	Šokiai
234	VšĮ "Kauno laipiojimo uolomis sporto klubas"	R. Kalantos g. 23 - 17	Petrašiūnai	Alpinizmas
235	Kauno krepšinio mėgėjų lyga	R. Kalantos g. 36	Petrašiūnai	Krepšinis
236	Asociacija Sporto klubas "SALTAS"	R. Kalantos g. 120	Petrašiūnai	Sporto veikla
237	VšĮ „Kauno motorlaiviai“	R. Kalantos g. 120	Petrašiūnai	Motorlaiviai
238	Kauno šaudymo iš lanko asociacija	R. Kalantos g. 139 - 18	Petrašiūnai	Šaudymas
239	Lietuvos golfo federacija	Rotušės a. 10	Senamiestis	Golfas
240	Buriavimo klubas „Nautikus"	Rotušės a. 11	Senamiestis	Būriavimas
241	VŠĮ „Šokio stilius"	Rotušės a. 20	Senamiestis	Šokiai
242	VšĮ "Actio Catholica Patria"	Rotušės a. 23	Senamiestis	Sp. ir rek. Šviet.
243	AKELA, moterų sporto klubas	Purėno g. 18	Gričiupis	Sp. ir rek. Šviet.
244	VŠĮ „Tornado" krepšinio mokykla	Poškos g. 22	Gričiupis	Krepšinis
245	VšĮ "ML sportas"	Pramonės pr. 15a	Gričiupis	Sporto veikla
246	Kauno keliautojų klubas „Pluoštas"	Pramonės pr. 26 - 77	Dainava	Keliautojai
247	VšĮ „Turizmo akademija“	Pramonės pr. 57 - 32	Dainava	Keliautojai
248	Kauno aviatorių klubas "Oranžinis dangus"	Pramonės pr. 95 - 12	Dainava	Vveasportas
249	VšĮ Liekių pilotų klubas	Piliakalnio g. 11 - 26	Freda	Aveasportas
250	Lietuvos specialiosios olimpiados komitetas	Perkūno al. 3	Žaliakalnis	Sp. ir rek. Šviet.
251	ASAHI (Ryto saulė) Kauno dziudo	Perkūno al. 3	Žaliakalnis	Kovos menai
252	Kauno dvikovių sporto šakų klubas „Lokys"	Perkūno al. 3a	Žaliakalnis	Kovos menai
253	Kauno irklavimo klubas	Perkūno al. 3a	Žaliakalnis	Irklavimas
254	VšĮ S. Dariaus ir S. Girėno sporto centras	Perkūno al. 5	Žaliakalnis	Sporto veikla
255	Kauno šachmatų federacija	Perkūno al. 5	Žaliakalnis	Šachmatų sportas
256	Kauno tinklinio federacija	Perkūno al. 5	Žaliakalnis	Tinklinio sportas
257	Lietuvos „Porše" klubas	Perkūno al. 19	Žaliakalnis	Autosportas
258	K. jaunimo aviamodeliavimo k. „Bumerangas"	Panerių g. 177	Panerys	Aviasportas
259	VšĮ „A. Sabonio krepšinio mokykla"	Pašilės g. 39a	Gričiupis	Krepšinis
260	Kauno smiginio klubas „Trajektorija"	Pašilės g. 96 - 2	Gričiupis	Smiginis
261	Samurajus, kovos menų klubas	Partizanų g. 14	Žaliakalnis	Kovos menai
262	Kauno kovos meno mokykla „Kova"	Partizanų g. 46	Dainava	Kovos menai
263	Kauno sporto klubas „Katana"	Partizanų g. 68	Dainava	Kovos menai
264	Kauno sporto klubas "Adrenalinas"	Partizanų g. 124 - 1	Dainava	Kovos menai
265	Orientavimosi sporto klubas „Takas"	Partizanų g. 146 - 14	Dainava	Orientavimasis
266	VšĮ "Sporto ir grožio spektras"	Partizanų g. 156 - 11	Dainava	Sporto veikla
267	VšĮ „Perkūno krepšinio mokykla"	Partizanų g. 156 - 11	Dainava	Krepšinis
268	Kauno imtynių klubas	Partizanų g. 164 - 14	Dainava	Kovos menai
269	Asociacija Litubel staki parket team	Partizanų g. 180	Dainava	Dviračių sportas
270	Litubel Staki parket team	Partizanų g. 180	Dainava	Dviračių sportas
271	K. apskrities sportinės žūklės klubas „Meknė"	Partizanų g. 186	Dainava	Sportinė žūklė
272	VšĮ sportinių šokių klubas „Fregolina"	Palangos g. 18 – 13a	Senamiestis	Šokiai
273	Kauno jaunimo golfo klubas "Svingas"	Pakraščio g. 22- 30	Eiguliai	Golfas
274	Dailiojo čiuožimo klubas „Akselis"	P. Vaičiūčio g. 6-8	Žaliakalnis	Ledo sportas
275	VšĮ „Kauno badmintono klubas"	P. Plechavičiaus g. 9	Eiguliai	Badmintonas
276	VšĮ "Purvo brolija"	P. Plechavičiaus g. 29	Eiguliai	Sporto veikla
277	VšĮ "Jauna ateitis"	P. Lūkšio g. 41 - 12	Eiguliai	Sp. ir rek. Šviet.
278	Kauno lengvojo kultūrizmo klubas „Victoria"	P. Lūkšio g. 41- 60	Eiguliai	Kultūrizmas
279	Kronas Kalniečiai, sporto klubas	P. Lūkšio g. 40	Eiguliai	Sporto veikla
280	VšĮ Kauno ledo ritulio mokykla „Griunvaldas“	P. Galaunės g. 8	Birutė	Ledo rutulys
281	Rytų kultūros studija WUDANG TAO	P. Kalpoko g. 1	Žaliakalnis	Kovos menai
282	K. Laos ir Tailando kovos menų k. „Sfinksas"	Neries krantinė 3 - 40	Vilijampolė	Kovos menai
283	Lietuvos petankės federacija (atstovybė Kaune)	Nemuno g. 14 - 1	Senamiestis	Rutulio ridenimas
284	Futbolo klubas "Spyris"	Neries krantinė 6 - 20	Vilijampolė	Kovos menai
285	Kauno sporto klubas „Arsenalas"	Naujakurių g. 35 - 19	Smėliai	Kultūrizmas

286	Turizmo burlaivių savininkų asociacija	Naktigonės g. 3	Amaliai	Būrlaivių sportas
287	K. automobilių ir motociklų sporto teisėjų k.	Molėtų g. 26 - 1	Žaliakalnis	Automotosportas
288	VšĮ Ingridos šokių k. "Liepsnojantis flamenko"	Molėtų g. 31	Žaliakalnis	Šokiai
289	VšĮ Jaunimo šachmatų klubas "Trys nuliai"	Medvėgalio g. 31-4	A.Šančiai	Šachmatai
290	K. Stepono Dariaus ir Stasio Girėno gimnazija	Miško g. 1	Naujamiestis	Sporto veikla
291	Kauno gimnastikos veteranų klubas	Miško g. 1a	Naujamiestis	Gimnastika
292	Kauno krepšinio klubas „Tigras“	Miško g. 1a	Naujamiestis	Krepšinis
293	Aistra šokiui, šokių studija	Miško g. 2	Naujamiestis	Šokiai
294	Joana, moterų sporto klubas	Miško g. 3	Naujamiestis	Šokiai
295	Kauno gimnastikos klubas „Polėkis“	Miško g. 3	Naujamiestis	Gimnastika
296	Kauno specialiosios olimpiados klubas	Miško g. 3	Naujamiestis	Sporto veikla
297	Viešoji įstaiga "Baltijos burės"	Miškių g. 16a	Vičiūnai	Būriavimas
298	Kauno apskrities moksleivių krepšinio lyga	Miškių g. 19	Vičiūnai	Krepšinis
299	Kauno rankinio klubas „Granitas“	Mickevičiaus g. 18a	Senamiestis	Rankinis
300	Kauno kultūrizmo klubas "Antika"	Marių g. 16 - 708	Palemonas	Kultūrizmas
301	Technikos sporto šakų klubas „Inžinerija“	Marvelės g. 189	Marvelė	Technikos sportas
302	Kauno žirgynas	Marvelės g. 199	Marvelė	Žirgų sportas
303	Kauno jėgimo veteranų klubas	Marvelės g. 199	Marvelė	Žirgų sportas
304	Kauno kultūrizmo klubas „Atletika“	Maironio g. 1	Naujamiestis	Kultūrizmas
305	Baltic buisines leaders sports club	Maironio g. 13-5	Naujamiestis	Sporto veikla
306	Jaunalietuvių sporto organizacija	Maironio g. 44 - 6	Naujamiestis	Kultūrizmas
307	KMU sporto klubas „Medikas“	M. Jankaus g. 2	Žaliakalnis	Kultūrizmas
308	Kauno buriavimo mokykla "Bangpūtys"	M. Gimbutienės g. 35	Petrašiūnai	Sp. ir rek. Šviet.
309	Buriavimo klubas „Lazeris“	M. Gimbutienės g. 35	Petrašiūnai	Būriavimas
310	Kauno buriavimo veteranų klubas	M. Gimbutienės g. 35	Petrašiūnai	Būriavimas
311	VšĮ Respublikinis buriavimo centras	M. Gimbutienės g. 35	Petrašiūnai	Būriavimas
312	Kauno kalnų slidinėjimo klubas	M. Gimbutienės g. 35	Petrašiūnai	Žiemos sportas
313	Viešoji įstaiga Kauno jogos studija	M. Daukšos g. 16 - 7	Senamiestis	Joga
314	K. plaukimo meistrų ir neįgaliųjų k. „TAKAS“	Lentvario g. 19 - 1	A.Šančiai	Plaukimas
315	Sveikatingumo ir sporto klubas "Ekstra tonusas"	Lietuvių g. 12-3	Žaliakalnis	Sporto veikla
316	Kauno sporto klubas „Venaskas“	Lietuvių g. 30	Žaliakalnis	Kultūrizmas, fit.
317	VšĮ Įmonių sporto lyga	Lakūnų g. 25 - 2	Freda	Sp. ir rek. Šviet.
318	Kauno sporto klubas "Rifas"	Lapių g. 12a	Birutė	Sporto veikla
319	Dviraičių sporto klubas „Velomanija“	Laisvės al. 12	Naujamiestis	Dviraičių sportas
320	Ateitininkų federacija	Laisvės al. 13	Naujamiestis	Sp. ir rek. Šviet.
321	Kauno apskrities šaulių sporto klubas „Aistis“	Laisvės al. 34	Naujamiestis	Sportinė veikla
322	„Nerd“ dance loft	Laisvės al. 36	Naujamiestis	Šokiai
323	Bilijardo klubas „Trys kampai“	Laisvės al. 51a	Naujamiestis	Bilijardas
324	Kauno sporto klubas „Oriens“	Laisvės al. 61 - 1	Naujamiestis	Kovos menai
325	VšĮ golfo klubas "PAR 5"	Laisvės al. 72	Naujamiestis	Golfas
326	VšĮ „Harmoningos energijos kelias“	Laisvės al. 81 - 24	Naujamiestis	Sp. ir rek. Šviet.
327	Studija „Aistra“ šokiui	Laisvės al. 95	Naujamiestis	Šokiai
328	VšĮ "Krepšinio perspektyvos"	Laisvės al. 96	Naujamiestis	Krepšinis
329	Šokių klubas „Viena linija“	Laisvės al. 101a	Senamiestis	Šokiai
330	VŠĮ "Aerobikos klubas Leta"	Kuršių g. 7	Milikoniai	Aerobika
331	Rytų kovos menų klubas „TORA“	Kuršių g. 18 - 67	Milikoniai	Kovos menai
332	K. šiuolaikinės penkiakovės k. „Mustangas“	Kuršių g. 60 - 53	Milikoniai	Penkiakovė
333	Kauno vandens sporto ir turizmo k. "Žuvėdra"	Kovo 11-osios g. g. 22	Gričiupis	Sp. ir rek. Šviet.
334	Irkavimo klubas „Favoritas“	Kovo 11-osios g. g. 22	Gričiupis	Irkavimas
335	K. rankinio veteranų k. „Kauno Santaka“	Kovo 11-osios g. g. 25	Gričiupis	Rankinis
336	VšĮ "Girstučio" kultūros ir sporto centras	Kovo 11-osios g. 26	Gričiupis	Sporto veikla
337	Kauno aikido ir kendo klubas	Kovo 11-osios g. 54	Gričiupis	Kovos menai
338	Kauno Šančių sporto ir sveikatingumo centras	Kovo 11-osios g. 71	Dainava	Sporto veikla
339	Kauno kultūrizmo ir fitneso federacija	Kovo 11-osios g. 122	Dainava	Kultūrizmas
340	Metallic GYM, sporto klubas	Kovo 11-osios g. 130	Dainava	Sporto klubas
341	Kauno automobilių slalomo klubas	Kranto al. 122	Ž. Šančiai	Autosportas
342	Kauno technikos ir sporto klubas "Mobilis"	Kęstučio g. 23a – 4a	Naujamiestis	Autosportas
343	Kauno krašto invalidų sporto klubas "Santaka"	Kęstučio g. 45	Naujamiestis	Sporto veikla
344	Kauno dziudo klubas	Kęstučio g. 58	Naujamiestis	Kovos menai

345	TORO, šokių klubas	Kęstučio g. 71	Senamiestis	Kovos menai
346	Biliardo klubas "Entry"	Kęstučio g. 71	Senamiestis	Biliardas
347	"Kyumeikan Kendo Dodžo"	Kęstučio g. 85	Senamiestis	Kovos menai
348	VšĮ Jaunimo šachmatų klubas „Tys nuliai“	K. Mindaugo pr. 49	Senamiestis	Šachmatų sportas
349	Impuls LTU	K. Mindaugo pr. 50	Senamiestis	Sporto veikla
350	VšĮ „Baltijos būrės"	Kiškių g. 9a	Vičiūnai	Būriavimas
351	Sportinių šokių sporto klubas	K. Būgos g. 17 - 1	Naujamiestis	Šokiai
352	VšĮ "LSU futbolo ir rankinio sporto centras"	Kaunakiemio g. 5	Naujamiestis	Futbolas, rankinis
353	UAB Egbis	Kalniečių g. 64	Žaliakalnis	Vandens sportas
354	Kauno vandensvydžio federacija	Kalniečių g. 126a	Žaliakalnis	Vandensvydis
355	Juozo Vinčos sporto klubas	Kalniečių g. 126a	Žaliakalnis	Džudžitsu, Boksas, Tai chi
356	ANTIKA, sporto klubas	Kalniečių g. 219	Žaliakalnis	Sporto veikla
357	Figurėja, moterų sporto klubas	Kalniečių g. 235	Žaliakalnis	Sporto veikla
358	UAB "Rimsena"	Kaimynų g. 9	Girčiupis	Sporto veikla
359	Asociacija Sporto klubas "SALTAS"	Kalantos g. 120	Petrašiūnai	Sp. ir rek. švie.
360	Vaikų motoklubas	Kaniūkų 3-oji g. 10a	Veršvai	Motosportas
361	Šokių studija „Balare“	Kalpoko g. 1	Žaliakalnis	Šokiai
362	VšĮ „Sporto olimpas“	K. Donelaičio g. 46	Naujamiestis	Kultūrizmas
363	VšĮ „Didysis grifas“	K. Donelaičio g. 75b	Naujamiestis	Kultūrizmas
364	VšĮ „Greičio žiedas"	K. Donelaičio g. 77	Naujamiestis	Autosportas
365	Kauno automobilių sporto klubas	K. Baršausko g. 66	Gričiupis	Autosportas
366	Kauno bokso klubas "Gongas"	K. Baršausko g. 66	Gričiupis	Kovos menai
367	UAB „Olimpinės viltys"	K. Baršausko g. 66	Gričiupis	Kultūrizmas
368	Kauno teniso klubas „Enita"	K. Baršausko g. 66	Gričiupis	Teniso sportas
369	LSD "Žalgiris" Kauno taryba	K. Baršausko g. 66	Gričiupis	Sporto veikla
370	Lietuvos čiuožimo federacija	K. Baršausko g. 82	Gričiupis	Sportas ant ledo
371	Kauno sporto klubas „Juta"	Chemijos g. 8	Petrašiūnai	Technikos sportas
372	UAB "Geležiniai žmonės ir ko"	Jurbarko g. 2	Viljampolė	Kultūrizmas
373	Kauno kurčiųjų sporto klubas "Tyla"	Jūratis g. 19	Panerys	Sporto veikla
374	Kauno sporto klubas „Fortitudo"	J. Vienožinskio g. 36	Panerys	Kovos menai
375	Kauno karate kyokushin federacija	J. Vienožinskio g. 36	Panerys	Kovos menai
376	Kauno sporto klubas "Dainralfas"	Jotvingių g. 5 - 1	Milikoniai	Kovos menai
377	VšĮ "A&M sport"	Jotvingių g. 16 - 23,	Milikoniai	Sporto veikla
378	Kauno šaudymo iš lanko asociacija	Jovarų g. 2	Veršvai	Šaudymas
379	Pilates studija O2, sporto klubas	Jovarų g. 254	Veršvai	Pilates
380	Sporto klubas „Titanas"	Jonavos g. 40	Eiguliai	Kovos menai
381	Daugirdas Gym, sporto klubas	Jonavos g. 68	Eiguliai	Boksas, Joga
382	Kauno vaikų ir jaunimo karatė klubas Kariai"	Jonavos g. 178	Eiguliai	Kovos menai
383	Asociacija "Sportuojant Lietuva"	Jonavos g. 260	Eiguliai	Stalo tenisas
384	VšĮ Stalo tenisas	Jonavos g. 260	Eiguliai	Stalo teniso k.
385	Kauno apskrities sportinės žūklės k. „Šlakys"	J. Žemgulio g. 9 - 53	Žaliakalnis	Sportinė žūklė
386	Kauno krepšinio klubas „Buratina"	J. Žemgulio g. 10 - 9	Žaliakalnis	Krepšinis
387	Kauno aklyųjų ir silpnaregių sporto k. "Sveikata"	J. Žemgulio g. 11 - 22	Žaliakalnis	Sporto veikla
388	K. grupinio dailiojo čiuožimo k. „Jausmas"	J. Basanavičiaus al. 20	Žaliakalnis	Sportas ant ledo
389	Kauno dailiojo čiuožimo klubas „Piruetas"	J. Basanavičiaus al. 20	Žaliakalnis	Sportas ant ledo
390	Kauno dailiojo čiuožimo klubas „Sukinys"	J. Basanavičiaus al. 20	Žaliakalnis	Sportas ant ledo
391	K. povandeninio sporto mėgėjų k. „Andeina"	J. Basanavičiaus al. 51a	Žaliakalnis	Plaukimas
392	Kauno automobilių sporto klubas „Stigma"	J. Bakanausko g. 36	Freda	Technikos sportas
393	VšĮ Jėgos sporto šakų centras	I.Kanto g. 2 - 2	Naujamiestis	Sporto veikla
394	VšĮ „Jėgos sporto šakų centras“	I.Kanto g. 6	Naujamiestis	Jėgos sportas
395	VšĮ Kauno futbolo klubas „Nautara"	I.Kanto g. 24 - 2	Senamiestis	Futbolas
396	VšĮ "Krepšinio rėmėjas"	HirO Minkovskių g. 63	Freda	Sporto veikla
397	Kauno kultūrizmo klubas „Edmundas"	Griunvaldo g. 4 - 26	Naujamiestis	Kultūrizmas
398	Kauno apskrities sporto klubas „Jasonas"	Griunvaldo g. 8 - 3	Naujamiestis	Kult, aerobika
399	Kauno miesto sporto klubas "Tonusas"	Griunvaldo g. 16	Naujamiestis	Kovos menai

400	Kauno krepšinio klubas „Policija“	Griunvaldo g. 16	Naujamiestis	Krepšinis
401	Kauno regbio veteranų klubas „Tauras“	Griunvaldo g. 22	Naujamiestis	Regbis
402	Santaka, Kauno sportinių šokių klubas	Gruodžio g. 3	Senamiestis	Šokiai
403	Kauno M. Šalčiaus sporto klubas	Gėlių rato g. 7-3	Žaliakalnis	Technikos sportas
404	Kauno menų asociacija „Tajanas“	Gėlių rato g. 60	Žaliakalnis	Kovos menai
405	Kauno sporto klubas „Yriai“	Gervių g. 5	Lampėdis	Irkavimas
406	VšĮ Respublikinė lenktyninių žirgų lyga	Gedimino g. 27	Naujamiestis	Sporto veikla
407	Automobilių sporto klubas "Vaišvydava"	Garšvės g. 9	Vaišvydava	Sporto veikla
408	Automobilių klubas "Auto Inter Sport"	Garšvės g. 9	Vaišvydava	Sporto veikla
409	Jaunimo savanoriškos veiklos centras "Deineta"	E. Ožeškienės g. 7	Naujamiestis	Sportas ant ledo
410	VšĮ „Kvintencija futbolo klubas“	E. Ožeškienės g. 27 - 2	Naujamiestis	Futbolas
411	VšĮ Sporto klubas "Eos"	Ežero g. 3	Lampėdžiai	Sporto veikla
412	Viešoji įstaiga "Varaida"	Europos pr. 73	Freda	Sporto
413	Kauno apskirties dažasvydžio k. „Legionas“	Europos pr. 34 - 62	Aleksotas	Dažasvydis
414	K. priešgaisrinės apsaugos sporto k. „Narsa“	I. Kanto g. 1	Senamiestis	Sporto veikla
415	Kauno sporto technikos klubas „Startas“	Energetikų g. 25	Petrašiūnai	Technikos sportas
416	Kartingo klubas „Petrašiūnai“	Energetikų g. 25	Petrašiūnai	Autosportas
417	Automobilių sporto klubas "4STAM"	Elektrėnų g. 10	Naujasodis	Autosportas
418	Kauno jogos studija, VšĮ	Daujotekio g. 26a	Girčiupis	Joga
419	VšĮ Kauno jogos studija (veikia 6 filialai)	Daukšos g. 16 - 7	Senamiestis	Joga
420	Wing Tjun KungFu Mokykla	Donelaičio g. 33	Naujamiestis	Kovos menai
421	Didysis grifas, moterų sporto klubas	Donelaičio g. 75b	Naujamiestis	Sporto veikla
422	VšĮ "Dievogalos žirgynas"	Dubravų g. 154	Vaišvydava	Žirgų sportas
423	Kauno automobilių sporto klubas "Viesulas"	Drobės g. 26	Ž. Šančiai	Autosportas
424	Kauno krepšinio klubas "Drobė"	Drobės g. 62	Ž. Šančiai	Krepšinis
425	Lietuvos automobilių sporto federacija	Draugystės g. 19	Naujasodis	Autosportas
426	Viešoji įstaiga "REDHOT TEAM"	Draugystės g. 19	Naujasodis	Sporto veikla
427	Viešoji įstaiga "Eureka Racing"	Draugystės g. 19	Naujasodis	Dviračių sportas
428	Dainavos sporto klubas	Draugystės g. 19	Naujasodis	Sporto veikla
429	Kauno M. Šalčiaus sporto klubas	Draugystės g. 19	Naujasodis	Auto sportas
430	Kauno stalo teniso klubas „Banga“	Draugystės g. 19	Naujasodis	Stalo tenisas
431	EVERA, automobilių sporto klubas	Draugystės g. 19	Naujasodis	Autosportas
432	Vytauto Didžiojo universiteto sporto klubas	Draugystės g. 19	Naujasodis	Krepšinis, lengvoji
433	Kauno plaukimo klubas „Delfinas“	Demokratų g. 34a	Panerys	Plaukimas
434	Kauno plaukimo veteranų k. „Vandenynas“	Demokratų g. 34a	Panerys	Plaukimas
435	Kauno šaudymo sporto klubas „Šaulys“	Demokratų g. 48	Panerys	Šaudymo sportas
436	Kauno apskrities rytų kovos menų k. „Dao“	Dysnios g. 18	A.Šančiai	Kovos menai
437	VšĮ Minvijos sporto klubas	Didžioji g. 113	Vaišvydava	Sporto veikla
438	Kauno sporto klubas "Juta"	Chemijos g. 8	Amaliai	Sporto veikla
439	VšĮ "Itokos" lenktynių komanda	Butrimonių g. 5	Dainava	Sporto veikla
440	Idėja sporto klubas	Butrimonių g. 9	Dainava	Sporto veikla
441	Kauno sportinių šokių klubas "Rolo"	Birželio 23-osios g. 19	Dainava	Šokiai
442	Evizidė, UAB	Bajorų g. 8	Vilijampolė	Sporto klubas
443	Kauno moterų futbolo klubas „Žara“	Baranausko g. 19a - 6	Girčiupis	Futbolas
444	Kauno orientavimosi sporto klubas „Kaukas“	Baranausko g. 19	Girčiupis	Orientavimasis
445	Sportinių šokių klubas „Mambo“	Baranausko g. 65 - 22	Žaliakalnis	Šokiai
446	Sporto klubas „Šuolininkas“	Baltijos g. 18 - 30	Smėliai	Keliautojai
447	Milikonų sporto klubas	Baltijos g. 98 - 28	Smėliai	Kultūrizmas
448	VšĮ "Meridiano buriuotojai"	Baltaragio g. 23-53	Rokai	Sporto veikla
449	Kauno jogos studija, VšĮ	Baltų pr. 7	Panerys	Joga
450	Žolės riedulio klubas „Veršvai“	Baltų pr. 27 - 17	Panerys	Žolės riedulys
451	Kauno sporto klubas „Šilainiai“	Baltų pr. 50	Panerys	Lengvoji atletika
452	Kauno karatė klubas „Marsas“	Baltų pr. 51	Panerys	Kovos menai
453	Kauno šokių klubas „Aida“	Baltų pr. 51	Panerys	Šokiai
454	„Baltai“, sporto klubas	Baltų pr. 55	Panerys	Kovos menai
455	Kauno dziudo klubas „Ryto Saulė“	Baltų pr. 63- 46	Panerys	Kovos menai
456	Katana, Kauno Sporto Klubas	Baltų pr. 103	Smėliai	Kiakušin

457	VšĮ ėjimo klubas „Vėjas“	Baltų pr. 103	Smėliai	Aitvarų sportas
458	Lietuvos dziudo federacija	Aušros g. 42a	Žaliakalnis	Kovos menai
459	K. šiuolaikinės penkiakovės k. „Feniksas“	Aušros g. 42a	Žaliakalnis	Penkiakovė
460	Kauno fechtavimo klubas „Dvikova“	Aušros g. 42a	Žaliakalnis	Kovos menai
461	Kauno vandensvydžio klubas „Ruonis“	Aušros g. 42a	Žaliakalnis	Vandensvydis
462	VšĮ Kauno futbolo akademija	Aušros g. 42d	Žaliakalnis	Sp. ir rek. švie.
463	Kauno moterų rankinio klubas "Žalgiris"	Aušros g. 42	Žaliakalnis	Rankinis
464	Kauno apskrities futbolo federacija	Aušros g. 42d	Žaliakalnis	Futbolas
465	UAB „Futbolo centras“	Aušros g. 42	Žaliakalnis	Futbolas
466	Sportinių žaidimų klubas „Vytis“	Aušros g. 42	Žaliakalnis	Žaidimai
467	Kauno moterų rankinio klubas „Žalgiris“	Aušros g. 42	Žaliakalnis	Rankinis
468	Kauno apskrities rankinio federacija	Aušros g. 42	Žaliakalnis	Rankinis
469	Kauno apskrities ledo ritulio veteranų klubas	Aušros g. 42 c	Žaliakalnis	Ledo rutulio
470	Gedimino sporto ir sveikatinimo vidurinė mok.	Aukštaičių g. 78	Žaliakalnis	Sporto veiklas
471	Kauno karatė kiokušin klubas	Aukštaičių g. 78	Žaliakalnis	Kovos menai
472	VšĮ "Sporto manija"	Ašigalio g. 7-73	Eiguliai	Sporto veikla
473	Kauno tinklinio klubas „Heksa“	Ašigalio g. 41 - 46	Eiguliai	Tinklinis
474	VšĮ "Tornado" krepšinio mokykla	Antanavos g. 10- 39	Aleksotas	Sp. ir rek. švie.
475	VšĮ „Žvaigždžių tornadas“	Antanavos g. 10- 35	Aleksotas	Krepšinis
476	UAB "Ūlos namai"	Aldonos g. 23-1	Panerys	Sporto .veikla
477	K. vaikų pensiono sporto k. „Pragiedruliai“	Apuolės g. 11	Smėliai	Sporto veikla
478	Kauno oreivių asociacija	Apuolės g. 88	Smėliai	Aviasportas
479	VšĮ „Judejimas“	A. Purėno g. 18	Girčiupis	Lengvoji atletika
480	Kauno bėgimo mėgėjų klubas	A. Purėno g. 18 - 313	Girčiupis	Lengvoji atletika
481	Graikų-romėnų imtynių klubas „Herkus“	A. Stulginskio g. 61	Vilijampolė	Sporto . veikla
482	Kauno kovinės savigynos ir karatė k. "Ažuolas"	A. Stulginskio g. 62	Vilijampolė	Sporto veikla
483	Vš. Į. „Harmoningos energijos leliasis“	A. Mickevičiaus g. 2	Naujamiestis	Pra. ir poilsis
484	Moksleivių techninės kūrybos centras	A. Mickevičiaus g. 2	Naujamiestis	Techninis sportas
485	Brigados generolo A.Gustaičio šachmatų k.	A. Mickevičiaus g. 19	Naujamiestis	Šachmatų sportas
486	Kauno šachmatų klubas „Margiris“	A. Mickevičiaus g. 19	Naujamiestis	Šachmatai
487	Viešoji įstaiga "Greičio manija"	A. Mickevičiaus g. 56	Naujamiestis	Autosportas
488	Kauno teniso klubas „Žalgiris“	Sporto g. 3a	Senamiestis	Teniso sportas
489	UAB „Kauno Žalgirio stadionas“	Sporto g. 3a	Senamiestis	Stadionas
	VISO: 489			

UŽDARO TINKLO REKREACINIŲ PASLAUGAS TEIKIANČIOS ĮSTAIGOS IR JŲ OBJEKTAI (Kauno BP 2011, www.kaunas.lt svetainė, įstaigų tinklalapiai 2014)

4.1. priedas. Universitetai (Aukštosios mokyklos)

Eil. Nr.	Aukštųjų mokyklų objektai	Adresas	Objektų sk.	Seniūnija	Pastabos
1.	KAUNO TECHNOLOGIJOS UNI.	Radvilėnų pl. 19	1	Gričiupis	
1.1.	Stadionas su bėgimo takais	— " —	1		
1.2.	Futbolo aikštė dirbtinės dangos	— " —	1		
1.3.	Krepšinio aikštelių kompleksas (4 vnt.)	— " —	4		
1.4.	Krepšinio aikštelės asfalto dangos (2 vnt.)	— " —	2		
1.5.	Futbolo aikštė asfalto dangos	— " —	1		
1.6.	Sporto salė (žaidimų)	— " —	1		
1.7.	Sporto salė tenisui (angaras)	Studentų g. 48	1		
1.8.	Sporto salė (žaidimų)	Antano Purėno g. 18,	1		
1.9.	Imtynių salė	— " —	1		
1.10.	Aerobikos salė	— " —	1		
1.11.	Treniruoklių salė	— " —	1		
2.	VYTAUTO DIDŽIOJO UNIVERSITETAS	Draugystės g.19	1	Naujasodis	
2.1.	UNIVERSITETAS	— " —	1		
2.2.	Sporto salė (žaidimų)	— " —	1		
2.3.	Fitneso salė	— " —	1		
2.4.	Treniruoklių salė	— " —	1		
2.5.	Aerobikos salė	— " —	1		
	Šaudykla (pastato rūsyje)				
3.	LIETUVOS KŪNO KULTŪROS AKADEMIJA	Aušros g. 42a	1	Žaliakalnis	
3.1.	AKADEMIJA	Sporto g.6	1		
3.2.	Lengvosios atletikos maniežas	— " —	1		
3.3.	Gimnastikos salė (didžioji)	— " —	1		
3.4.	Gimnastikos salė (mažoji)	— " —	1		
3.5.	Sporto salė (žaidimų)	Perkūno al. 3	1		
3.6.	Sporto salė (žaidimų)	— " —	1		
3.7.	Imtynių salė	— " —	1		
3.8.	Fechtavimo salė	— " —	1		
3.9.	Treniruoklių salė	Sporto g. 6	1		
3.10.	Plaukimo baseinas 25m	— " —	1		
3.11.	Bokso salė	— " —	1		
3.12.	Dviračių bazė	— " —	1		
3.13.	Irkavimo salė				
4.	LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ U.	M. Jankaus g.2	1	Žaliakalnis Viljampolė	
4.1.	Sporto salė (žaidimų)	— " —	1		
4.2.	Lauko teniso kortai	Tilžės g.18	1		
4.3.	Stadionas	Tilžės g.18,	1		
4.4.	Sporto salė (žaidimų)	— " —	1		
4.5.	Imtynių salė	— " —	1		
4.6.	Sunkiosios atletikos salė	— " —	1		
4.7.	Šaudykla	— " —	1		
4.8.	Stalo teniso salė	— " —	1		
	VISO:	4	44		

4.2. priedas. **Kauno miesto sporto mokyklos** (Kauno BP 2011, mokyklų tinklalapiai 2014)

Eil. Nr.	Sporto mokyklų objektai sav. ir privatūs	Adresas	Objektų sk.	Seniuniija	Sporto šakos
1.	KAUNO CENTRO SPORTO MOK.	Miško g. 1a	1	Naujamiestis	Plaukimas, gimnastika tinklinis
1.1.	Plaukimo baseinas 25 m.	Miško g. 3,	1	—"	
1.2.	Krepšinio salė	—"	1	—"	
1.3.	Tinklinio salė	—"	1	—"	
1.4.	Gimnastikos didžioji salė	—"	1	—"	
1.5.	Gimnastikos mažoji salė	—"	1	—"	
1.6.	Meninės gimnastikos salė	—"	1	—"	
1.7.	Gydamosios gimnastikos salė	—"	1	—"	
2.	KAUNO PLAUKIMO MOKYKLA	Demokratų g. 34	1	Panerys	Vandens sportas
2.1.	Dainavos baseinas 25 m.	Partizanų g. 46,	1	Dainava	
2.2.	Vilijos baseinas 25 m.	Demokratų g. 34,	1	Viljampolė	
2.3.	Šilainių baseinas 25 m.	Baltų pr. 8,	1	Milikoniai	
3.	KAUNO FUTBOLO MOKYKLA	Neries krantinė 7b	1	Viljampolė	Futbolas
3.1.	„TAURAS“	—"	1	—"	
3.2.	Futbolo aikštė	—"	1	—"	
3.3.	Futbolo aikštė	—"	1	—"	
3.4.	Futbolo aikštė dirbtinės dangos				
4.	ŽIEMOS S. MOK.„BALTŲ AINIAI“	Aušros g. 42c	1	Žaliakalnis	Ledo sp
4.1.	Čiuožykla (ledo rituliui ir dai. čiuožimui)	—"	1	—"	
5.	KAUNO IRKLAVIMO MOKYKLA	Gervių g. 5	1	Lampėdžiai	Irkavimas
5.1.	Lauko krepšinio aikštelė	—"	1	—"	
5.2.	Sporto salė (žaidimų)	—"	1	—"	
6.	BURIAVIMO MOKYKLA „BANGPŪTYS“	M. Gimbutienės g. 35,	1	Amaliai	Buriavimas
7.	KAUNO SPORTO MOKYKLA „GAJA“	Aušros g. 42a	1	Žaliakalnis	Dziudo, boksas, orientavimasis. rankinis
7.1.	Sporto salė (rankinio)	Neries krantinė 16	1	Viljampolė	
8.	SPORTO MOKYKLA „AISČIAI“	Miško g. 1a	1	Naujamiestis	Krepšinis
8.1.	Sporto salė	Miško g. 3	1	—"	
9.	KAUNO „JSO“ MOKYKLA	Partizanų g. 180,	1	Dainava	imtynės; šaškės, šachmatai, šaudymas, tenisas, stalo tenisas, badmintonas, sunkioji atletika, dviračių sportas.
9.1.	Stalo teniso salė	Kaunas	1	—"	
9.2.	Imtinių salė	—"	1	—"	
9.3.	Šaudymo salės -3	—"	3	—"	
9.4.	Šachmatų patalpos - 2	—"	2	—"	
9.5.	Dviračių sporto bazė	—"	1	—"	
9.6.	Dviračių sporto bazė	—"	1	Žaliakalnis	
9.7.	Šaškių sportas	Perkūno al. 5,	1	Šilainiai	
9.8.	Tekvondo sportas	Pašilės g. 34a	1	Gričiupis	
9.9.	Graikų -romėnų imtynės	S. Lozoraičio vid.	1	Viljampolė	
9.10.	Šaudymas iš lanko	Radvilėnų pl. 3	1	Žaliakalnis	
9.11.	Badmintonas	Kauno švara	1	Žaliakalnis	
9.12.	Tenisas	Raudondvario pl.	2	Lampėdžiai	
10.	KAUNO SPORTO MOK. „VILTIS“	Aušros g. 42a, .	1	Žaliakalnis	Viso: 12 sp
	PRIVAČIOS				L. atletika
11.	A.SABONIO KREPŠINIO MOKYKLA	Pašilės g. 39a,	1	Gričiupis	Krepšinis
12.	ASO.„VAIKŲ MOTOKLUBAS“	Marvelės g. 199,	1	Marvelė	Motosportas
13.	G.SABECKIO TENISO MOKYKLA	Sporto g. 6,	1	Žaliakalnis	Lauko tenisas
14.	KAUNO „TENISO AKADEMIJA“	Draugystės g. 10,	1	Naujasodis	Lauko tenisas
15.	„PERKŪNO“ KREPŠINIO MOKYKLA	V. Krėvės pr. 53	1	Dainava	Krepšinis
16.	„TORNADO“ KREPŠINIO MOKYKLA	Antanavos g. 10	1	Freda	Krepšinis
17.	„ABC“ KREPŠINIO KLUBAS	S. Žukausko g. 9	1	Eiguliai	Krepšinis
	VISO:	17			

4.3. priedas. Kauno miesto Kolegijos ir profesinės mokyklos

Eil. Nr.	Įstaigos pavadinimas	Adresas	Objektų sk.	Seniūnija	Sporto šakos
1.	KAUNO MIESTO KOLEGIJA	Pramonės pr. 20		Dainava	
1.1.	Sporto salė (kelios) 2		2		
1.2.	Lauko aikštynas		1		
1.3.	Baseinas		1		
1.4.	Treniruoklių salė		1		
2.	Kauno miškų ir aplinkos inžinerijos kolegija	Liepų g. 1 Kauno raj.			
2.1.	Sporto salė		1		
2.2.	Stadionas		1		
2.3.	Lauko krepšinio aikštelė		1		
3.	Kauno technikos kolegija	Tvirtovės alėja 35,		Kalniečiai	
3.1.	Sporto salė		1		
3.2.	Mažoji sporto salė		1		
5.	Vilniaus kooperacijos kolegija Kauno skyrius	Vytauto pr. 43	1	Naujamiestis	
5.1.	Sporto salė				
5.	Kolpingo kolegija	Raguvos g. 7	1	Senamiestis	
5.1.	Sporto salė				
6.	Šv. Ignaco Lojolos kolegija	Jablonskio g. 2,		Senamiestis	
6.1.	Sporto salė		1		
7.	V. A. Graičiūno aukštoji vadybos mokykla	Laisvės al. 33	1	Naujamiestis	
7.1.	Sporto salė		1		
7.2.	Sporto stadionas	Kęstučio g. 57 a.		Senamiestis	
	PROFESINĖS MOKYKLOS		15		
8.	Kauno buitinių paslaugų ir verslo mokykla	V. Krėvės pr. 84		Dainava	
8.1.	Sporto salė		2		
9.	Kauno Dainavos darbo rinkos mokymo centras	V. Krėvės pr.120	1	Naujasodis	
9.1.	Sporto salė				
10.	Kauno maisto pramonės mokykla	Taikos pr. 133		Dainava	
10.1.	Gimnastikos salė		1		
10.2.	Sporto salė		1		
10.3.	Stadionas		1		
11.	Kauno mechanikos mokykla	Taikos pr. 129,		Dainava	
11.1.	Sporto salė		2		
12.	Karaliaus Mindaugo profesinio mokymo centras	K. Mindaugo pr. 11		Senamiestis	
12.1.	Sporto salė		1		
12.2.	Sporto salė		1		
12.3.	Aerobikos salė		1		
	Sunkumų kilnojimo salė				
13.	Kauno prekybos ir verslo mokykla	Vilniaus g. 42		Senamiestis	
13.1.	Sporto salė		1		
13.2.	Treniruoklių salė		1		
14.	Kauno ryšinininkų mokykla maža	Kęstučio g. 53		Senamiestis	
14.1.	Sporto salė		1		
15.	Kauno socialinių paslaugų ir statybos verslo darbuotojų profesinio rengimo centras	R. Kalantos g. 80		Petrašiūnai	
15.1.	Sporto salė		2		
15.2.	Treniruoklių salė		1		
16.	Kauno statybininkų rengimo centras	V. Krėvės pr.114		Dainava	
16.1.	Sporto salė		1		
16.2.	Stadionas		1		
17.	Kauno taikomosios dailės mokykla	V. Krėvės pr.112		Dainava	
17.1.	Sporto salė		1		
	VISO:		35		

4.4. priedas. **Kauno miesto mokymo įstaigų sporto objektų suvestinė** (Kauno BP 2011)

Eil. Nr.	Objekto pavadinimas	Aukštosios mokyklos	Kolegijos	Profesinės mokyklos	Bendrojo lavinimo mokyklos	Sporto mokyklos	Privačios sporto mok.
1.	Stadionai	2	2	1	32		
2.	Sporto aikštynai:						
2.1.	krepšinio	6	2	3	39	7	4
2.2.	tinklinio		2	2		1	
2.3.	teniso kortai	1				2	2
2.4.	futbolo	2		1		3	
2.5.	dailiojo čiuožimo (dengti)						
2.6.	ledo ritulio (dengti)					1	
3.	Plaukimo baseinai (dengti)	1	1		1	4	
4.	Sporto salės (žaidimų)	7	4	9	85	3	
5.	Speci. sporto salės:						
5.1.	gimnastikos	2				4	
5.2.	fechtavimo	1				1	
5.3.	stalo teniso	1		1		1	
5.4.	šaudymo	2				3	
5.5.	aerobikos	3		1	12		
5.6.	treniruoklių (atletikos)	3	4	2	12		
5.7.	lengvosios atletikos					1	
5.8.	imtynių	3				2	
5.9.	teniso kortai (angarai)	1				1	
5.10.	Sporto šakos ant vandens					2	
5.11.	Dviračių sporto objektas	1					
5.12.	Sunkumų kilnojimo salė	1				1	
6.	Universali sporto arena						
7.	Sporto kompleksas	1					
8.	Žirgynas						
9.	Aerodromas						
10.	Kiti sporto objektai	2				13	1
	VISO:	40	15	20	181	50	7

KITAS REKREACINĖS PASLAUGAS TEIKIANČIOS ĮSTAIGOS**5.1.priedas. Sveikatingumo paslaugas teikiančios įstaigos (BP, įstaigų svetainės)**

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas	Seniuniija
1.	Kauno jungtinis sveikatos klubas	V. Putvinskio g. 41 - 6	Naujamiestis
2.	Šeimos klubas „Klotonė“	Vilties g. 12	Freda
3.	UAB "SPA poilsis" grožio salonas	Šiaurės pr. 42-45,	Eiguliai
4.	"Fitclub" sporto ir sveikatingumo centras	Šiaurės pr. 8D	Eiguliai
5.	Kauno sveikatingumo klubas „Šarkuva“	Šarkuvos g. 24	Milikoniai
6.	Aerobikos ir sporto klubas "Fankas"	Savanorių pr. 66	Naujamiestis
7.	Sveikatingumo ir terapijos centras	Savanorių pr. 350	Žaliakalnis
8.	Aerobikos ir sporto klubas "Fankas"	Žemaičių g. 31	Žaliakalnis
9.	Hermis, sveikatingumo centras	Savanorių pr. 404,	Eiguliai
10.	UAB "SPA namai" Fizinė gerovė	Savanorių pr. 41-7,	Naujamiesti
11.	UAB "SPA SPRENDIMAI"	Draugystės g. 19,	Naujamiesti
12.	UAB Ažuolyno sporto ir sveikatingumo centras	Sporto g. 3,	Žaliakalnis
13.	Femina Bona „SPA NAMAI“	Aušros g. 20,	Žaliakalnis
14.	Kauno sveikatingumo ir sporto klubas „Amrita“	V.Lanzbergio-Žemkalnio g.5-43	Eiguliai
15.	Kauno sporto klubas „Visiems“	Pašilės g. 55 - 39	Girčiupis
16.	Kauno apskrities sveikatingumo k. „Virsmas“	Partizanų g. 166-42	Dainava
17.	Grožio ir sveikatos centras „HIGH CARE KAUNAS“	K. Donelaičio g. 62-215,	Naujamiesti
18.	VšĮ moterų sporto klubas „Didysis Grifas“	K. Donelaičio g. 75b	Naujamiestis
19.	Grožio ir terapijos centras „AMETISTĖJA“	K. Mindaugo pr. 49	Naujamiesti
20.	Savas, sporto ir sveikatingumo klubas	Karo ligoninės g. 6	Naujamiestis
21.	Savas, sporto ir sveikatingumo klubas	Kaunakiemio g. 38	Naujamiestis
22.	Kauno sporto veteranų klubas „Ažuolynas“	Muziejau g. 7a	Senamiestis
23.	Grožio namai „LYRA“	Neries krantinė 8,	Panerys
24.	SAULĖJA SPA	K. Donelaičio g. 27	Naujamiesti
25.	SAULĖJA SPA	Baltų pr. 7a,	Smėliai
26.	Kauno sporto ir sveikatingumo k., „Vilnis“	Aušros g. 42a	Žaliakalnis
	VISO: 26		

5.2. priedas. Reabilitacijos įstaigos, sanatorijos, senelių namai, poilsio paslaugas teikiančios įstaigos (Kauno teritorinė ligonių kasa, BP)

Eil. Nr.	Pavadinimas	Adresas	Seniuniija/ Rajonas	Pastabos, darbuotojai
1.	VšĮ "Pagrindinis ortopedijos servisas"	Vytauto pr. 37b	Lampėdžiai	
2.	VšĮ "Senamiesčio reabilitacijos klinika"	Puodžių g. 15-1,	Senamiestis	Sveikatos pr.
3.	Kurčių ir neigirdinčių reab.s ir ugdymo c."Lingua"	Laisvės al. . 56,	Naujamiesti	Ugdymas
4.	VšĮ Kauno kurčiųjų reabilitacijos centras	Jūrėtės g 19,	Panerys	
5.	VšĮ Kauno klinikinė ligoninė	Josvainių g. 2	Smėliai	
6.	K. Vandos Tumėnienės vaikų reab. centro mok.	Elnių g. 4,	Vičiūnai	Mokymas
7.	LSMU VšĮ Kauno klinikos	Eivenių g. 2	Žaliakalnis	
8.	UAB "Sportininkų testavimo ir Reab. centras"	Aušros g. 42A,	Žaliakalnis	Gydymas
9.	UAB "Forma vera"	Gedimino g. 26b	Naujamiestis	
10.	Neįgaliojo jaunimo užimtumo	Danų g. 15	Žemieji Šančiai	Soc. pasl.
11.	Savarankiško gyvenimo namai	Chemijos g. 5,	Petrašiūnai	Soc. pasl.
12.	VšĮ Kauno Dainavos poliklinika	Pramonės pr. 31	Gričiupis	
13.	Kauno neįgaliojo jaunimo užimtumo centro	Partizanų g 5,	Dainava	Soc. pasl.
14.	AB "Ortopedijos technika"	Partizanų g 17	Dainava	
15.	VšĮ ligoninė Fizinės medicinos ir reab. skyrius	Hipodromo g. 13,	Aukštieji Šančiai	Reabilitacija
16.	Iš Reabilitacijos klinika „Reameda“	Šiaurės pr. . 77,	Eiguliai	Reabilitacija
17.	UAB "Herbarius"	Savanorių pr. 271	Kalniečiai	

18.	Všį Kauno Kalniečių poliklinika	Savanorių pr. 369	Eiguliai	
19.	UAB "Bendrosios medicinos praktika"	Savanorių pr. 423	Eiguliai	
20.	J. Marengolco įmonės ambulatorinė reab. klinika	Taikos pr. 112,	Dainava	Reabilitacija
21.	Všį vaikų reab. ligoninė „Lopšelis“	Lopšelio darželio g. 10,	Viljampolė	Reabilitacija
22.	Všį "Sugrįžimas"	Liepų g. 29,	Linksmadvaris	
23.	Všį Kauno Šilainių poliklinika	Baltų pr. 7	Milikoniai	
24.	UAB "Jūsų šeimos klinikos specialistai"	Baltų pr. 55	Milikoniai	
	<i>SANATORIJOS</i>			
25.	Kauno sanatorinis lopšelis-darželis "Pušynėlis"	Vaidoto g. 7	Panemunė	60
26.	Kauno sanatorinis lopšelis-darželis "Pienė"	Birutės g. 9,	Panemunė	35
	<i>SENELIŲ NAMAI</i>			
27.	BJ Kauno Panemunės senelių namai, sav.	Kurtinių g. 1,	Panemunė	Slauga, 68
28.	Kauno kartų namai, sav. Biudžetinė įstaiga	Sąjungos g. 13,	Viljampolė	Soc. pasl 33
29.	Všį „Gerumo namai“	Medekšynės g. 17	Romainiai	Slauga
30.	Všį „Amžiaus žiedas“	A.Jasaičio g. 16,	Žaliakalnis	Slauga
31.	UAB „Slaugava“	Žvangučių g. 2,	Kalniečiai	Slauga, 12
32.	Viljampolės socialinės globos namai,	Akropolio g. 44,	Viljampolė	Slauga
	<i>POILSIO PASLAUGAS TEIKIANČIOS ĮMONĖS</i>			
33.	UAB "Survilų dvaras"	Žygaičių g. 18,	Sargėnai	1
34.	Viešoji įstaiga "Frageta"	Žemaitės g. 3-3,	Žaliakalnis	1
35.	Všį "Socialinių projektų studija"	Vinčių g. 2-64,	Freda	2
36.	Klubas "DOLCE MOTO"	Vičiūnų g. 13,	Panemunė	1
37.	UAB "Mauglis ir vaikai"	Verkių g. 24-45,	A.Šančiai	9
38.	Všį "Gerumo ažuolas"	VEIVERIŲ G. 151,	Birutė	2
39.	UAB "Zacysiaus dvaras"	VASARVIETĖS G. 29,	Kleboniškis	2
40.	Všį "X Racing"	V.Landsbergio-Žemkalnio g. 7-59,	Eiguliai	1
41.	Všį "Miegantys drambliai"	TRAKŲ G. 31-25,	Naujamiestis	4
42.	Všį "Artima kultūra"	TOPOLIŲ G. 2-50,	Gričiupis	2
43.	UAB "Megarsa"	TAIKOS PR. 55-1,	Dainava	3
44.	Všį "Insanitus"	TAIKOS PR. 82B- 26,	Naujasodis	1
45.	Pažaislio kultūros ir turizmo centras	T. MASIULIO G. 31,	Petrašiūnai	7
46.	Viešoji įstaiga Mokslas ir inovacijos visuomenei	ŠARKUVOS G. 27- 23,	Milikoniai	4
47.	Viešoji įstaiga "Via Concordia"	SUKILĖLIŲ PR. 87-5,	Eiguliai	1
48.	Všį "Jūsų šventė"	Sukilėlių pr. 116-24,	Eiguliai	3
49.	Viešoji įstaiga "Auraria"	STUDENTŲ G. 11- 17,	Gričiupis	1
50.	Viešoji įstaiga "Miesto šventė"	SAVANORIŲ PR. 352,	Dainava	5
51.	UAB "JT Projektai"	SAVANORIŲ PR. 192,	Žaliakalnis	2
52.	UAB "Exclusive Ideas"	SAVANORIŲ PR. 206,	Dainava	3
53.	Viešoji įstaiga "Baltoji pelėda"	RYŠIŲ G. 21-15,	Gričiupis	3
54.	"FU studija", Všį	Raudondvario pl. 113A,	Veršvai	3
55.	Viešoji įstaiga "Kauno motorlaiviai"	R. KALANTOS G. 120,	Petrašiūnai	5
56.	UAB "Penktas sezonas"	PRANCŪZŲ G. 110,	Gričiupis	11
57.	Všį "MEDIA LAB"	PILIAKALNIO G. 3,	Freda	3
58.	UAB "Vidalė"	PAGĖGIŲ G. 26-6,	Panerys	5
59.	UAB "Asmeninis asistentas"	P. VIŠINSKIO G. 50B,	Žaliakalnis	3
60.	Viešoji įstaiga "Mokuso"	NERINGOS G. 17,	Panerys	2
61.	Viešoji įstaiga "Inovacijų poligonas"	Neries krantinė 12-12,	Viljampolė	2
62.	UAB "Kraujo broliai"	Neries krantinė 16,	Viljampolė	2
63.	Viešoji įstaiga "SOFIJOS ŽEMĖ"	NAUMIESČIO G. 6,	Kazliškiai	1
64.	UAB "B-Wild Group"	MINTIES RATO G. 36,	Žaliakalnis	4
65.	Všį "Flinto projektai"	MIGLOS G. 8,	Vaišvydava	2
66.	Viešoji įstaiga "HANZA KAUNAS 2011"	M. DAUKŠOS G. 34,	Senamiestis	4
67.	Viešoji įstaiga Įmonių sporto lyga	LAKŪNŲ PL. 25-2,	Freda	4
68.	UAB "Remuva dekor"	LAISVĖS AL. 85C,	Naujamiestis	2
69.	Všį "MEDA PROJECT"	KURŠIŲ G. 7,	Milikoniai	3
70.	Všį "Vaišnavų kultūros centras"	KURPIŲ G. 15-2,	Senamiestis	3
71.	UAB "Gajavis"	KULVOS G. 6-13,	Panerys	1
72.	Všį "Kilnūs siekiai"	KRIVIŲ G. 19,	Romainiai	3
73.	UAB "Medusa concert"	KĘSTUČIO G. 57- 6,	Naujamiestis	3

74.	IĮ "CITY HOSTEL"	KĘSTUČIO G. 91,	Naujamiesti	1
75.	APOLLO ENTERTAINMENT, UAB	K. MINDAUGO PR. 49,	Naujamiesti	15
76.	GM Gyvai, VšĮ	Kaniukų 2-oji g. 12A,	Veršvai	2
77.	UAB "Šou Biznis"	K. Donelaičio g. 79-11,	Naujamiesti	3
78.	Viešoji įstaiga "Vizija LT"	K. DONELAIČIO G. 77,	Naujamiesti	1
79.	VšĮ "AFORTIORI"	K. BŪGOS G. 50-1,	Naujamiesti	2
80.	Viešoji įstaiga "Pramogų karalystė"	JONAVOS G. 40- 130,	Žaliakalnis	3
81.	UAB "Trys drakonai"	I. KANTO G. 24- 17,	Naujamiesti	1
82.	Viešoji įstaiga Praktinio šaudymo k."Arminedas"	GEDIMINO G. 45,	Naujamiesti	1
83.	Viešoji įstaiga "Parasportas"	E. OŽEŠKIENĖS G. 4-2,	Naujamiesti	2
84.	Viešoji įstaiga "Skliautų miestas"	E. Ožeškienės g. 20-3,	Naujamiesti	2
85.	UAB "Fremenas"	DRAUGYSTĖS G. 6A,	Dainava	4
86.	Viešoji įstaiga "Žavi akimirka"	BALTŲ PR. 27-8,	Smėliai	1
87.	Viešoji įstaiga "Idėjų srautai"	BALTIJOS G. 64- 21,	Smėliai	3
88.	IĮ "HAH"	AUŠROS G. 59-6,	Žaliakalnis	1
89.	Viešoji įstaiga "Nemuno turizmas"	AŠIGALIO G. 55- 3,	Eiguliai	1
90.	UAB "Spa & sport travel"	MIŠKO G. 30-33,	Naujamiesti	2
91.	UAB "ARS TUBE"	AŠIGALIO G. 17- 18,	Eiguliai	6
92.	UAB "XXI a. renginiai"	Antanavos g. 17A-17,	Aleksotas	1
	Viso: 92			

6 priedas. **Kauno miesto rekreacines paslaugas teikiančių įstaigų ir jų objektų suvestinė**

Eil. Nr.	Rajonas	ATPT	ATSO	UTPT	UTSO	KPT
1.	Aleksotas	9	1	2	3	1
2.	Birutė	2		1	2	1
3.	Freda	6	1	1	1	4
4.	Kazliškiai	5		1	1	1
5.	Marvelė	3		1	1	
6.	Naujamiestis	67	2	13	34	25
7.	Senamiestis	23	1	6	21	4
8.	Dainava	71	3	19	48	8
9.	Eiguliai	40		14	21	12
10.	Kleboniškis					1
11.	Gričiupis	29	14	13	32	6
12.	Panemunė			3	4	4
13.	Rokai	3		2	5	
14.	Vaišvydava	3			2	1
15.	Vičiūnai	3				1
16.	Amaliai	2		1	1	
17.	Naujasodis	14		3	7	1
18.	Palemonas	1		1	3	
19.	Petrašiūnai	17	15	3	7	3
20.	Aukštieji Šančiai	8		3	7	2
21.	Žemieji Šančiai	10	3	1	4	1
22.	Linkuva	1				
23.	Milikoniai	18		5	13	5
24.	Sargėnai	2		1	3	1
25.	Smėliai	7	2	4	8	4
26.	Romainiai				1	2
27.	Lampėdžiai	8		1	5	1
28.	Panerys	18		4	5	4
29.	Veršvai	6	2	1	3	2
30.	Vilijampolė	16		4	18	5
31.	Kalniečiai	10		5	8	2
32.	Žaliakalnis	87	27	13	29	13
	Viso:	489	71	126	297	115

ATPT – atviro tinklo rekreacines (kūno kultūros ir sporto) paslaugas teikiančios įstaigos.

ATSO – atviro tinklo sporto objektai.

UTPT – uždaro tinklo rekreacines (kūno kultūros ir sporto) paslaugas teikiančios įstaigos.

UTSO – uždaro tinklo kūno kultūros ir sporto objektai.

KPT – kitos rekreacines paslaugas (sveikatingumo, poilsio, sanatorijų, senelių namų, reabilitacines) teikiančios įstaigos.

7. priedas. **Rekreacinių paslaugų pasiskirstymas rajonuose ANOVA testo duomenų lentelė.**

ANOVA						
		Sum of Squares	df	Mean Square	F	Sig.
Parkų 3 vertinimas	Between Groups	52,850	10	5,285	5,482	,000
	Within Groups	1665,927	1728	,964		
	Total	1718,778	1738			
Paplūdimių vertinimas	Between Groups	81,055	10	8,106	8,442	,000
	Within Groups	1611,048	1678	,960		
	Total	1692,103	1688			
Po atviro dangumui esančių SIO pakankamumas ir būklė	Between Groups	24,835	10	2,484	2,471	,006
	Within Groups	1820,512	1811	1,005		
	Total	1845,348	1821			
Po stogu esančių SIO pakankamumas ir būklė	Between Groups	19,351	10	1,935	1,925	,038
	Within Groups	1870,925	1861	1,005		
	Total	1890,276	1871			
Įvairių institucijų teikiamų sporto paslaugų kokybė ir masinis prieinamumas	Between Groups	14,103	10	1,410	1,415	,168
	Within Groups	1793,531	1799	,997		
	Total	1807,634	1809			
Deficitiniai IO: vaikų ir gyvūnų aikštelės	Between Groups	43,908	10	4,391	4,451	,000
	Within Groups	1835,732	1861	,986		
	Total	1879,640	1871			
Viešos erdvės po atviro dangumi	Between Groups	47,271	10	4,727	4,834	,000
	Within Groups	1480,624	1514	,978		
	Total	1527,895	1524			
Institucionalizuota infrastruktūra: pakankamumas, kokybė, masinis prieinamumas	Between Groups	18,209	10	1,821	1,827	,051
	Within Groups	1508,602	1514	,996		
	Total	1526,812	1524			
Dabartinį dviračiu taku tinklo išdėstymą ir būklę	Between Groups	24,974	10	2,497	2,488	,006
	Within Groups	1872,734	1866	1,004		
	Total	1897,707	1876			